

รายการอ้างอิง

- กรพินทร์ รักตะกนิษฐ. สัมภาษณ์, 27 กุมภาพันธ์ 2546.
- กอบกุล อิงคุดานนท์. "พัฒนาการบทละครร้อยสลับพูด" ใน **อักษรศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร**. 19 (2539 -2540 ฉบับประวัติศาสตร์, 2539) : 91 – 102.
- กันยบดี. **พระนางเธอลักษมีลาวัณ มเหสีในรัชกาลที่ 6**. กรุงเทพฯ : บ้านทีกสยาม, 2539.
- เขจร ไชยาคำ. สัมภาษณ์, 16 กุมภาพันธ์ 2546.
- คิดถึงครูแก้ว อัจฉริยะกุล**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ดาว, 2543.
- จงจิตรณอม, ม.จ. **บันทึกความทรงจำ**. กรุงเทพฯ : วัชรินทร์การพิมพ์, 2532.
- จุลลดา ภักดีภูมินทร์. **เลาะวัง**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญกิจ, 2535.
- เจตนา นาควัชระ. "ละครเพลงสมัยใหม่" ใน **ศิลปวัฒนธรรม**. 10 (มีนาคม, 2532) : 106 – 122.
- ชนม์สวัสดิ์ ชมพูนุท, ม.ร.ว. **พระราชประวัติ 9 รัชกาลและ 15 พระบรมราชินี**. กรุงเทพฯ : พิทยาการ, 2528.
- ชัยมงคล อุดมทรัพย์. **พระประวัติพระนางเธอลักษมีลาวัณ**. ธนบุรี : เรื่องวิทยา, 2509.
- ชาติ เอี่ยมกระสุนธุ์. **บางกอกสมัยเก่า**. กรุงเทพฯ : บริษัทต้นอ้อ 1999 จำกัด, 2542.
- ชาติ เอี่ยมกระสุนธุ์. "พระนางเธอลักษมีลาวัณผู้เป็นที่รักแห่งรัชกาลที่ 6," ใน **วรสารวัฒนธรรมไทย**. 1 (มกราคม, 2526) : 4-6.
- ชาติ เอี่ยมกระสุนธุ์. **เมืองไทยสมัยก่อน**. กรุงเทพฯ : เรื่องศิลป์, 2519.
- ชาติ เอี่ยมกระสุนธุ์. "ลักษมีลาวัณรำลึก," ใน **ภาษาและหนังสือ**. 3(กรกฎาคม, 2505) : 41 – 48.
- ชาติ เอี่ยมกระสุนธุ์. สัมภาษณ์, 1 เมษายน 2546.
- ชาติ เอี่ยมกระสุนธุ์. **อดีตแห่งสยาม**. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อแกรมมี, 2529.
- ณัฐวุฒิ สุทธิสงคราม. **พระบรมราชินี กรุงรัตนโกสินทร์**. กรุงเทพฯ : โพธิ์สามต้น, 2515.
- ดุขฎีมาลา. **เรื่องของคน 5 แผ่นดิน**. กรุงเทพฯ : คุรุสภา, 2518.
- ทวี มุขระโกษา. "พระนางเธอลักษมีลาวัณ" ใน **พระมหากษัตริย์เจ้า**. (กรุงเทพฯ : แพร์พิทยา, 2506), 618 -642.
- ธนาภิต. **พระราชประวัติ 9 รัชกาลและพระบรมราชินี**. กรุงเทพฯ : ปิรามิดการพิมพ์, 2543.
- นริศร์ เสียมทอง. **ลิลิตตะเลงพ่าย**. กรุงเทพฯ : รวมสาส์น, 2542.
- นันทนา กปิลาภญจน์. **การวิเคราะห์ในเชิงประวัติศาสตร์ รัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว : พ.ศ.2453-2468**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2540.
- บุญเทียน น้อยเงิน. สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2544.

บุญยमानพพานิชย์, หลวง. "การละครและวงการกวี" ใน *ภาษาและหนังสือ*. 16,1 (เม.ย.-ก.ย. 26) หน้า 17 – 22.

ประกาศ รัชราภรณ์. *ทำเนียบนักประพันธ์*. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า, 2532.

ประกาศ รัชราภรณ์. "ลักษณะมีลาววันรำลึก," ใน *ภาษาและหนังสือ*. 3 (กรกฎาคม 2505) : 41 – 48.

ประทีป ไชจิรัตน์. *สัมภาษณ์*, 27 กุมภาพันธ์ 2546.

ประยงค์ เกษมสุวรรณ. *สัมภาษณ์*, 18 มกราคม 2546.

ประยูทธ สิทธิพันธ์. "สิ้นเกล้าฯ รัชกาลที่ 6 กับพระนางเธอลักษมีลาวัณ," ใน *รักในราชสำนัก*.

กรุงเทพฯ : คลังวิทยา, 2509.

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. *งานละครของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าแผ่นดินสยาม*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2520.

โปร่ง บัวแย้ม. *สัมภาษณ์*, 31 สิงหาคม พ.ศ.2544.

พิชัย เชื้อมงคล. *พระมหากษัตริย์เจ้า เรื่องราวบนแผ่นดินรัชสมัยพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว*.

กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คลังทรัพย์, 2540.

พิมาน แจ่มจรัส. *49 ราชนิไทย*. กรุงเทพฯ : ธีระการพิมพ์, 2535.

พูนพิศ อมาตยกุล. *ลำน่านแห่งสยาม*. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่งจำกัดมหาชน, 2540.

เพลินพิศ กำราญ และเนียนศิริ ตาละลักษณณ์, เรียบเรียง. *พระประวัติและผลงานของพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์*. ธนบุรี : สหประพาดิษฐ์, 2542.

มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. *กลอนพระราชนิพนธ์พระราชทานแด่พระนางเธอลักษมีลาวัณ*. (ม.ป.ท. : ม.ป.พ.), 2502.

มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. *ละครพูดเรื่องกลแตก*. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ., 2510.

(คณะกรรมการอำนวยการราชทูตถุณมัธยมสมาคม พิมพ์บรรณาการในงานพระราชทานเพลิงศพพลเอก, พลเรือเอกเจ้าพระยามรภาพ 26 ธันวาคม พ.ศ.2510)

มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. *บทละครพูดเรื่องหัวใจนักรบ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พระจันทร์, 2512. (พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพท่านผู้หญิงกิมไล้ สุธรรมมนตรี 15 ตุลาคม พ.ศ.2512)

มนิต คเนจร ณ อรุณยา. *สัมภาษณ์*, 18,23,26 กันยายน พ.ศ.2544.

มาร์แชล, ร็อบเบิร์ต. *ศรีอยุธยา*, แปล. *กุศโลบาย : A Royal Family*. พระนคร : องค์การค้าคุรุสภา, 2504.

มารยาตกรัฎฐญา, ม.จ. *ในวังแก้ว*. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป, 2536.

ระเบียบการละครพูดของสมาคมราชวิทยาลัย เรื่อง พระผู้เป็นเจ้าของ ชื่น โกมารกุล ณ

โรงละครปริตาลัย 16 กรกฎาคม 2478. พระนคร : ศรีกรุง, 2478.

ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 38 (พ.ศ.2464).

ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 39 (พ.ศ. 2464).

ราตรี สุนทรบัณฑิต. สัมภาษณ์, 12 ธันวาคม 2545.

ฤดีวรรณ วรรณ, ม.จ. บันทึกร้านหญิง หม่อมเจ้าหญิงฤดีวรรณ. "แก้วสุวรรณ" แปล,
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดับเบิลดาต้า, 2544.

ฤดีวรรณ วรรณ, ม.จ. สัมภาษณ์, 29 ตุลาคม 2545, 4 มีนาคม 2546, 2 เมษายน 2546.

ลักษมีลาวัณ, พระนางเธอ แปล, ชีวิตหวาม. พระนคร : โอเดียนสโตร์, 2495.

ลักษมีลาวัณ, พระนางเธอ. พระนิพนธ์บทละครของบัทมะ. พระนคร : สุรสการพิมพ์, 2504.

ลักษมีลาวัณ, พระนางเธอ. เรือนใจที่ไร้ค่า. พระนคร : คลังวิทยา, 2499.

ลักษมีลาวัณ, พระนางเธอ. เรือนใจที่ไร้ค่า(ภาคพิเศษ). พระนคร : โอเดียนสโตร์, 2496.

ลาวัณย์ ไชตามระ. พระมเหสีเทวี. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2532.

ลาวัณย์ ไชตามระ. "ยอดชีวิตของพระมงกุฎเกล้าฯ." ใน มานวสาร 8 (กรกฎาคม 2528) : 46 – 51.

ลาวัณย์ ไชตามระ. รัตเกล้า. พระนคร : แพร่พิทยา, 2506.

ลือชา หรุวิวัฒน์ สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2544.

วรรณพิมพ์ ศรีเทพ, ท่านผู้หญิง. สัมภาษณ์, 23 มกราคม 2546, 25 กุมภาพันธ์ 2546 และ 3 มีนาคม
2546.

วิจิตรมาตรา, ขุน. 80 ปีในชีวิตข้าพเจ้า. กรุงเทพฯ : บัณฑิตการพิมพ์, 2523.

วิจิตรมาตรา, ขุน. เรื่องของละครและเพลง : กรุงเทพฯ : เรื่องศิลป์, 2520.

ศุภวัฒน์ เกษมศรี, ม.ร.ว. พระอนุวงศ์ชั้นหม่อมเจ้าในราชวงศ์จักรี. กรุงเทพฯ : จำไทยเพรส,
2543.

ส.พลายน้อย. ความเอยความหลัง. กรุงเทพฯ : เรือนแก้วการพิมพ์, 2531.

ส.พลายน้อย. พระบรมราชินีและเจ้าจอมมารดา. กรุงเทพฯ : อักษรพิทยา, 2541.

ส.พลายน้อย. เล่าเรื่องบางกอก. กรุงเทพฯ : อักษร, 2503.

สง่า อารัมภีร์. "ส.ค.ส.2530" ใน ถนนดนตรี. 1 (มกราคม,2530) : 56-58.

สมยศ เอี่ยมกระสินธุ์. สัมภาษณ์, 1 เมษายน 2546.

สมาคมนักแต่งเพลงแห่งประเทศไทย. วันรำลึกครูเพลงผู้ให้กำเนิดวัฒนธรรมด้านดนตรีไทย
สากล. กรุงเทพฯ : ศักดิ์โสภณ, 2526.

สรศิลป์ แห่งสภา. "ระเบิดลงที่สะพานพระราม 6" ใน ความรู้คือประทีป. 4 (2543) : 12-15.

สุวรรณยา อิศราพร และเริง รัตนกร. **จังหวัดการก้าวของละครเวที**. กรุงเทพฯ : ชมรมนักเขียนคาทอลิกแห่งประเทศไทย, 2529.

สัมพันธ์ พันธุ์มณี. **สัมพันธ์**, 10,18 กันยายน พ.ศ.2544.

สำหรับ ไชยาคำ. **สัมพันธ์**, 13 ธันวาคม 2545.

สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. **พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระมหาธีรราชเจ้า**. กรุงเทพฯ : อักษรไทย, 2533.

สินีนางู โปธิเวส. **สัมพันธ์**, 13 มีนาคม 2546.

สุรพล โทณะวณิก. **สัมพันธ์**, 24 สิงหาคม 2544 และ 7 กันยายน พ.ศ.2544.

สุรพล วิรุฬักษ์. **วิวัฒนาการนาฏศิลป์ไทยในกรุงรัตนโกสินทร์**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

สุวรรณ บุรณพิมพ์. **ราชินีแห่งการละคร**. กรุงเทพฯ : แสงแดด, 2529.

สุวัฒน์ วรรณศิลป์. **ชีวิตในความทรงจำ**. ธนบุรี : กราฟิคอาร์ต, 2518.

หญิงอันเป็นที่รักของพระเจ้าแผ่นดินและพระราชินีพันปีในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว. กรุงเทพฯ : บริษัทสยามธุรกิจจำกัด, 2538.

อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพนางอมราตฤณารักษ์ (อุทุมพร สุนทรเวช). กรุงเทพฯ : เรือนแก้วการพิมพ์, 2536.

อรสม สุทธิสาคร. "ความรักของเอกอัครศิลปินและเจ้าหญิงนักประพันธ์ พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระนางเธอลักษมีลาวัณ," ใน **สยามอารยะ**. 1 (ตุลาคม, 2535) :120-131.

อรสม สุทธิสาคร. "ชีวิตหลังสงครามมหาเอเชียบูรพา," ใน **สารคดี**. 126 (สิงหาคม, 2538) : 146-165.

อารีย์ นักดนตรี. **สัมพันธ์**, 18 กันยายน พ.ศ.2544.

อำนาจ กลัสนิมิ. **สัมพันธ์**, 8 สิงหาคม พ.ศ.2544.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

พระนางเธอลักษมีลาวัณและพระประยูรญาติ

ภาพที่ 49

- บุคคลในภาพจากทางซ้าย : 1. พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
 2. ไม่ทราบพระนาม
 3. พระวรกัญญาปทาน พระองค์เจ้าวัลลภาเทวี
 4. ไม่ทราบพระนาม
 5. พระนางเธอลักษมีลาวัณ
 6,7,8 ไม่ทราบพระนาม

ที่มา : สำเนาภาพจาก คุณมนิต คเนจร ณ อยุธยา

ภาพที่ 50

บุคคลในภาพจากทางซ้าย : หม่อมเจ้าหญิงศรีสอางค์นฤมล , หม่อมเจ้าหญิงพรพิมลพรรณ,
พระนางเธอลักษมีลาวัณและหม่อมเจ้าหญิงนันทนามารศรี
ที่มา : หอจดหมายเหตุ

ภาพที่ 51

พระนางเธอลักษมีลาวัณกับเครื่องทรงในวันรับพระสุพรรณบัฏ
จากพระวรวงศ์เธอเป็นพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าลักษมีลาวัณ
ที่มา : หอจดหมายเหตุ

ภาพที่ 52

พระนางเธอลักษมีลาวัณกับเครื่องทรงเสื่อป่า

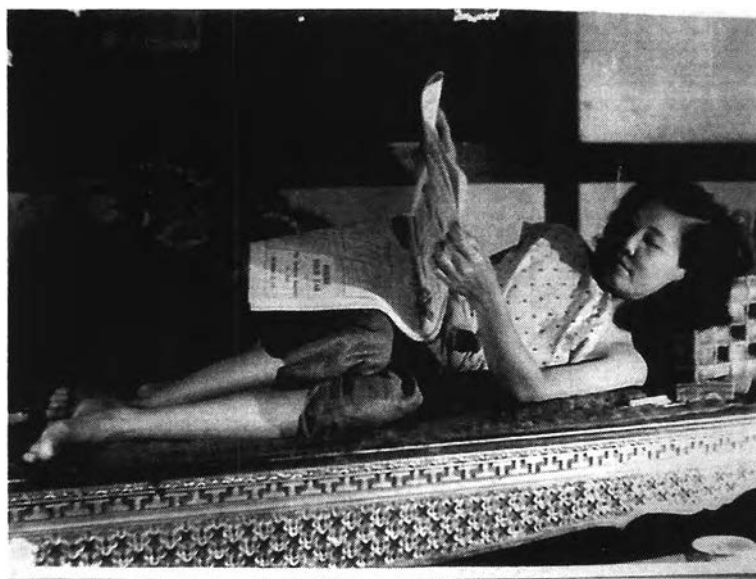
ที่มา : หอจดหมายเหตุ

ภาพที่ 53

พระนางเธอลักษมีลาวัณเมื่อพระชนม์ 18 ชันษา

ที่มา : หอจดหมายเหตุ

ภาพที่ 54

พระนางเธอลักษมีลาวัณ ณ พระตำหนักที่หัวหิน
ที่มา : สำเนาภาพจากคุณมนิต คเนจร ณ อยุธยา

ภาพที่ 55

งานกาชาด ณ สวนอัมพร
พระนางเธอลักษมีลาวัณประทับอยู่แถวหน้าพระองค์ที่ 5 นับจากทางซ้าย
ที่มา : สำเนาภาพจากคุณมนิต คเนจร ณ อยุธยา

ภาคผนวก ข

บันทึกตราประจำพระองค์ พระนางเธอลักษมีลาวัณ

(สำเนาถวายพระหัตถ์สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศฯ ถึงเจ้าพระยาธรรมาฯ)

“บ้านปลายเนิน 19 สิงหาคม 64

คุณธรรมา

ฉานค้นพระลักษมีพบมีที่กล่าวถึงมากมายปลายปาก แต่นั่นแล มากปากก็มาก ความ ไม่ลงรอยกัน จนไม่รู้จะฟังเอาเสียงไหน ตามที่คุณบอก ว่าพระลักษมีมี สีกร ถือดอกบัว, ผลมตูม, หม้อน้ำทิพย์และลังขันธ์ ฉานก็พบในหนังสือ เอลเมนต์สอพออินคูอิโค โนกราฟี หนังสือนั้นเป็นหนังสือใหม่ และคำพูดตรงนั้นเป็นคำพูดถึงเทวรูปที่ทำจำลอง ฉานไม่ค่อยเลื่อมใส ด้วยความเขตช่างไทๆ มักไม่ค่อยรู้หนังสือ ทำอะไรก็ทำไปตามบุญตามกรรม ถ้าไปทำตามเข้มนั้นมักจะหลงเข้าป่า ช่างฮินดูฉานก็กลัวว่าจะไม่ค่อยผิดกับช่างไท ที่ทำถือน้ำทิพย์นั้น สงสัยเป็นล้นพ้น เห็นว่าอันวันตรีเขาเป็นเจ้าของ ดูไม่น่าจะมากเกี่ยวกับพระลักษมี จึงคิดว่าทำตามเรื่องราวซึ่งเขากล่าวไว้ตามหนังสือเก่า ๆ ดีกว่า

ตามคำในหนังสือเก่า กล่าวกำเนิดพระลักษมีโดยมีพิสดาร ฉานพบสองบท บทหนึ่ง เขายกมาจากหนังสือวิษณุปุราณ อีกบทหนึ่งในหนังสือรามายณ บทในวิษณุปุราณ กล่าวถึงกวนเกษียรสมุทรได้อะไรต่าง ๆ ในสิ่งต่างๆ นั้นมีพระลักษมีด้วย ว่าพระศรีอันทรงโอบงาม ทรงภูษาขาวนั่งในดอกบัว ผุดขึ้นจากคลื่น ขณะนั้นพระฤาษีทั้งหลายก็รำยมนตร์ ผูกนางอัปสรก็จับรำแม่ น้ำศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายมีพระคงคาเป็นต้นก็ตามเสด็จ และช่างสวรรค์ก็ถือน้ำทิพย์ของเต็มด้วยน้ำโสรดสรงเธอ เกษียรสมุทรก็ถวายนมาลัยดอกไม้สด และพระวิษณุกรรมก็แต่งพระองค์ถวายเป็นเครื่องอาภรณ์อันวิจิตร เมื่อสรงทรงเครื่องแล้วก็เข้าแนบพระทรวงพระหริ อเฉพาะนำเทวดาทั้งหลายดังนี้ รูปพระลักษมีอย่างว่านี้ พวกฮินดูชอบทำ คุณคงได้เคยเห็นบ่อยๆ ที่รูปนางนงบนดอกบัวมีข้าง 2 ตัวรดน้ำ ที่แรกฉานก็นึกจะเขียนอย่างนั้นบ้าง เพราะเห็นหุดี แต่ขัดข้องทำไม่ได้ต้องทิ้งไป เพราะถูกช่างเข้า 2 ตัว เลยไม่เห็นองค์พระลักษมี ที่ช่างฮินดูทำถ้าคิดตามส่วน ช่างก็โตเท่าหมูเท่านั้นจึงทำได้ จะทำตามช่างฮินดูก็ไม่เต็มใจ เพราะฝรั่งเขามชช่างไท ว่าทำอะไรก็ได้ส่วน ดีกว่าช่างฮินดู ซึ่งทำอะไรไม่ได้ส่วน ฉานออกจะเหนในข้อนี้ จึงเลิกความตั้งใจนั้น ไปทำเสียตามที่กล่าวในเรื่องรามายณคือรามเกียรติ ได้ลงรูปที่ผูกขึ้นนั้นมาให้แล้ว และได้เขียนคำที่เขากล่าวไว้ในใบปกด้วย เพื่อจะได้ทอดพระเนตรสอบสวน ที่จึงลักษณะพระลักษมีในรามายณ กล่าวลเอียดกว่าในวิษณุปุราณ วิษณุปุราณนั้นตั้งใจจะพูดหุหุทางอภิhekไปมากกว่าพระลักษมี

รูปที่เขียนมา เป็นผูกสำหรับตราชาติให้ดูแน่น ถ้าจะทำอื่นควรเลิกดอกไม้แลฤา
เลิกฟองคลื่นเสียด้วยก็ได้ ถ้าทำเด็กลงควรจะลดเครื่องอาภรณ์ออกเสียบ้าง หาไม่จะ
ละเอียดเกินไป"¹

(พิมพ์ตามต้นฉบับมิได้แก้ไขตัวสะกดการันต์)

¹ คณะศิลปิน, พระนิพนธ์บทละครของปีทมะ (กรุงเทพฯ : สุริยการพิมพ์, 2504),

ภาคผนวก ค

อาเซียนวาท พระราชินีพันธุบรรพตสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
พระราชทานแด่พระนางเธอลักษมีลาวัณ

อาเศียรวาท

พระราชนิพนธ์

สมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราวุธ

พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระราชทานแด่

พระเจ้าวรวงศ์เธอ

พระองค์เจ้าลักขณามีลาวัณ

ในงานรับพระสุพรรณบัฏ

วันที่ ๘ กันยายน พ.ศ. ๒๔๖๔

โอมข้าพระนามองค์	วรพุทธศาสนา
การุณยะเพียงสา-	ครซึ่งกระแสนใจ
โอมช้านมัสการ	วรธรรมะคือไฟ
ส่องแสง ณ แดนไตร-	ยะประจักรประเจิดคุณ
โอมข้าพระณตปวง	วรสงฆะการุญ
แท้คือสุขเขตบุญ-	ญะวิเศษวิสุทธิ์พร
โอมไหว้พระจอมสรวง	สุระเทวะสี่กร
สังข์ จักร คชาธร	ธรรณีนสี่มือ
ไหว้องค์พระลักษมี	วรศรีวิลาศภา
งามหัตถ์ถนัดถือ	ปทุมามิมลไส
โอมไหว้พระอิศวร	สุระเทวะตรีนัยน์
ทัดจันทระอำไพ	พิระช็อศุภขาว
ไหว้องค์อุมาบรร-	พาติพรรณะเพริดพราว
ชายาพระองค์ท้าว	ปรเมศะถือตรี
โอมไหว้พระพรหมา	ธิปะป็นประชาชี
ก่อฟ้าแลดินมี	มนะรักษันรากร
ไหว้องค์พระนางนา-	มะสะรัสวดีอร
เจ้าวาจิชากร	ศุภะศิลป์ะศาสตร์ทรง
ไหว้องค์กรีมุข	ศิวะบุตระยศยง
พราพีธน์ะปลดดปลง	อริร้ายมลายลาญ
บังคมพระรามมา-	ถิบดินทะจอมปราณ
ห้ารัชชะกาลผ่าน	ภาวะพื้นไผทไท
จักรีบรมนาถ	สุรราชประถมอัย
เล็ดหลันภาลัย	และพระนั่งศิริสเยน
จุมภฏมกุฎราช	นรนาถสยามเมนทร์
อิกปิยะเทพเบญ-	จมะราชชนกดู
ไหว้มิ่งมเหสี	ศุภลักษณ์นาตุ
สี่ราชินีคู่	วรราชะรามมา
อิกไหว้พระจอมภู-	วะสถิตตอโยธยา
แต่ปวงอดีตภา-	ระพิภพดุงไท

ขอเดชะอำนาจ
ไหว้วอนระจงให้

คุณะสิ่งตะนุได้
พรสมประสิทธิ์ศรี ฯ

อ้าน้องผ่องพักตร์ลักษมี ลาวันทรงศรี วิไลยะเลิศลักษณา
บุพเพกตปะบุญญะตา นำตั้งน้องมา กำเนิด ณ จักรีวงศ์
มาสู่ประเทศถิ่นมง- คลอ๊กมีองค์ ชนกประเสริฐวรธรรม
อีกมีชนนี้สัมพันธ์ มนตรีกุลอัน อุดมประเสริฐสองทาง
รูปน้องประกอบเบญจาง- คะลักษณะอย่าง พิเศษพิสุทธิ์สิทธิ์
ประกศพรพรรณฉวี เกศางามมี ละเลื่อมสลบแดงปน
เนตร์เม้นดาราน่ายล ระยับอยู่บน นางคะพื้นเวหา
งามพร้อมจรติกิริยา ไพเราะวาจา จะตรัสก็หวานจับใจ
เย็นฉ่ำน้ำพระหฤทัย สุจริตผ่องใส สอาดประเสริฐเลิศดี
รู้จักโอบอ้อมอารี เอาใจน้องพี่ และญาติมิตรทั่วกัน
ปราศจากกฤชยาอาธรรม โทษะไมหั้น ก็รู้จักชมเหือดหาย
แม้ผู้จ้านองปองร้าย น้องช้านะง่าย ด้วยทางอะเวราสนอง
อันคุณสมบัติน้อง เด่นดุจะทอง ชมพูนุทเนื้อสุพรรณ
อ้าบุญของพี่ปาบรพท์ ช่วยนำแนะมัน สีนะน้องผ่องศรี
จำเดิมเริ่มแต่ได้มี วิสสาสะพี ทวีสมัครรักน้อง
ยิ่งพิศยิ่งติดตามต้อง ยิ่งพบยิ่งปอง จะพบยุพายาใจ
ยิ่งพูดยิ่งฟังหฤทัย ฟังเสียงเพียงไซ สุธาระรดเย็นแด
ยิ่งชมยิ่งชวนยวนแล ยามคู่อยู่แค่ บ่อยากจะพรากจากองค์
ตั้งแต่ได้สวมอำมรงค์ แทบนีวอนงค์ และเป็นคู่มั่นกันมา
ไม่เคยข้องขัดอชญา แม้สักเวลา มีแต่ประนอมถนอมใจ
น้องได้สำแดงแจ้งให้ พี่รู้แนใจ จิตว่าจะสุขยืนนาน
ความรักของเจ้าเยาวมาลย์ จะช่วยบันดาล ผาสูกสวัสดีสัมฤทธิ์
ยามพี่มีข้อข้องจิต น้องคงช่วยปลิด ช่วยปลดระงับดับเห็ญ
ยามทุกข์หวังใจได้เห็น ตัวน้องรักเป็น ผู้ช่วยระงับดับทุกข์
อีกยามตัวพี่มีสุข น้องช่วยสนุก จะเพิ่มปรีดาพาสราญ
แลเห็นคุณน้องไพศาล พี่จึงจัดงาน เฉลิมพระยศใหญ่ถนัด
ให้รับพระสุพรรณบัตร อีกเครื่องยศจัด ประจะตามแบบนิยม

อิศริยาภรณ์อีดม จักรีบรม ราชะตระกูลพลยศ
 ประกาศพระเกียรติปรากฏ ว่าพี่สมมต นื่องให้เป็นมิ่งนารี
 ผู้จะได้เป็นมเหสี ครองคู่ตู่ที่ ประดับประเทศเขตไทย
 นื่องจะเป็นหญิงยิ่งใหญ๋ จงตั้งหฤทัย ประพฤติให้สมยศศักดิ์
 บันดาลชาวไทให้รัก หวังได้พำนัก สมนามว่าโลกกะมาตา
 ๑๔

อ้าจจะระลึกถึงคติบูรณ	สุประเพณีมีมา
ว่าขุนประกอบอิศริยา-	ธิปะไตยะเหนือคน
ต้องทรงสุธรรมะสุจริต	ทศะพิธสุโกศล
ถึงแม้จะมีอธิประจน	ก็จะแพ้พระคุณพลัน

ฝ่ายนางประเสริฐสุมะนะมิ่ง	มहिษีพระทรงชันท์
ควรทรงสุธรรมะนิธิปัญญา	จะวิสิษฐีจะสมสตร์

๑ “ภตตูปิยะ”

รักผัวสนิทกลมจ่อ	กลรักชะชีวี
บำเรอทิวาและรชนี	บันิราศนิราไกล

๒ “ภตตวจฉล”

หมั่นแสวงวิธีจะประนิบัติ	วรสามิชื่นใจ
แม้ชอบฤชังกรณไหน	อนูวัฒน์บ่อขัดขวาง

๓ “ภตตจรรนิ”

จิตภักดีปิยะมะนะเทียง	บมิเอียงมิจีตจาง
ถึงแม้จะทุกข์ทุมะนะนาง	ก็บ่อมีจะนอกใจ

๔ “ภตตสุสุฎฐิ”

ภรรดาอุวาทมะนะม่ง	ณ ประโยชนะนาไต
เชื้อฟังบ่คานวะจะนะนัย	และประพฤตี้นุโลม

๕ “ภาคคุณนิตย์”

คุณใด ฌ ด้วศุภะอุดม	กีนิยมคุณานันท์
หาช่องประกาศะคุณะสร-	พะวิเศษ ฌ สามี
อันเบญจะธรรมะศิริเศรษ-	ฐะแสดงแถลงนี้
ผู้เป้นสุรางคมะหิษี	ประตัตติจิ่งควร
อ้าน้องวิไละภะคินี	วรศรัวิสุทธุ์สงวน
เจิญไต่รและตรองคติมवल	วรเบญจะธรรมมา
ใดพร่องก็เจิญพิริยะเพิ่ม	บริบูรณะโสภา
ใดก็มุ้งมะนะอุสา-	หะประคัปประอง
เพื่อผองพะศกนิกรนา-	ครน้อมนียมองค์
ว่าควระจะคู้พระสุระวงค์	วรจักริจอมสยาม
จอมขัตติยาธิปติป็น	นรชาติจะเพิ่มงาม
โดยมีมเหสีศุภะราม	ศิริเลิศนะรีไท
ท้าวทรงสุธรรมะทศพิธ	ก็ประสิทธิภาชัย
นางทรงสุธรรมะสุวิไล-	ยะวิไลษฐะเสริมศรี ฯ
น้องกอบพระคุณสม-	มติเลิศสุนารี
พีเปรมกะมลปรี	ยะประสิทธิ์ประสาทพร

“อายุ วทมโก”

ชนมาอายุงยีน	ศตะววรรษะถาวร
อย่ามีกะลีบร	ภยะพ่ายมะลายเจิญ

“วณณ วทมโก”

ผิวพรรณณะผุดเพียง	วรจันทะวันเพ็ญ
ผ่องแผ้วพะแพรวเป็น	สิริแห่งพระกายา

“สุข วทมโก”

เสวยรมยะรันสุข	นิระทุกชะพาลา
ราตรีทิวาผา-	สุกะสมมะโนรถ

“พล วทศโก”

กำลังพะลังไชร้	บมีน้อยมิถอยถด
โรคเบี่ยพี้กึ่งปลด	ทุชะโทชะพลันหาย

“สิทธิ กิจจ”

กิจใดหทัยชอบ	จะประกอบประโยชน์หลาย
จงสิทธิทุกกราย	บมีร้างมิเวิตรา

“สิทธิ กम्म”

การใดหทัยปอง	จะประกองประดับพา
ให้สุขสุดดีเสา-	ระประเสริฐประสิทธิ์สรรพ

“สิทธิ ลาโก”

ลามจงประสิทธิ์สม	พระกมลประสงค์ปลัน
ไหลดงอุทกถัน	บมีลคมิหมดสูญ

“ยโส นิจจ”

ขอยศเจริญนิจ	จะพิพิฑฒะเพิ่มพูล
ยิ่งยิ่งพระยศมูล	ศุภะเสริมเฉลิมศรี

“รัตนตตยานุภาเวน รตนตตยเตชสา”

ขออานุภาพไตรย์	รตะนาประเสริฐดี
ขอเดชแห่งตรี	รตะนาทิกุณครอง
จงช่วยประสาธน์สรร	พะวิสิษฐะพรผอง
ให้สิทธิสมปอง	ดุจะข้าประพัน์มา
ให้ลักษมิลาวัณ	วรรณาริโคภา
ภีโยพระยศภา	วรรณิตย์นิรันดร

ภาคผนวก ง

ภาพสถานที่ประทับของพระนางเธอลักษมีลาวัณ

ภาพที่ 56

อดีตพระตำหนักของพระนางเธอลักษมีลาวัณ (วังในชอยพระนาง)

ปัจจุบันเป็นบ้านของนายลือชาหรุวิวัฒน์

ที่มา : บันทึกภาพโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2544

ภาพที่ 57

ทางเข้าวังของพระนางเธอลักษมีลาวัณในอดีต

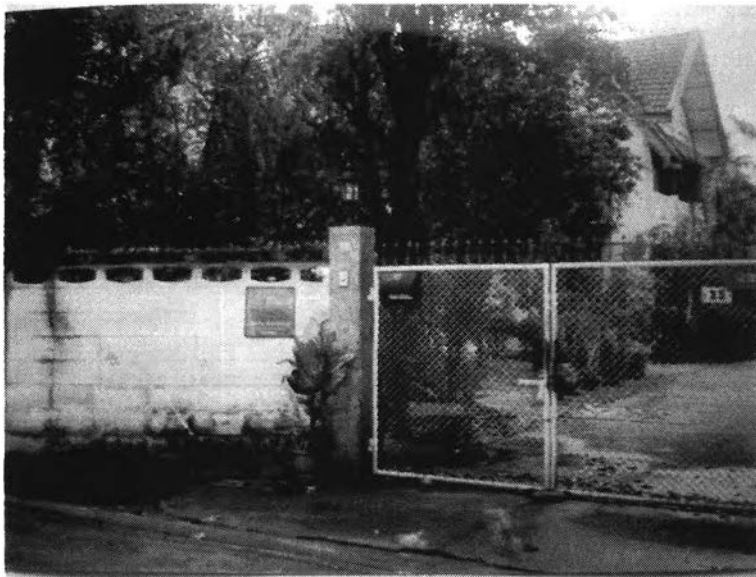
ปัจจุบันเป็นชอยราชวิถี 4 เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

ที่มา : บันทึกภาพโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2546

ภาพที่ 58

บริเวณถนนด้านหน้า ของบ้านที่เป็นอดีตวังของพระนางเธอลักษมีลาวัณ
ที่มา : บันทึกภาพโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2546

ภาพที่ 59

บ้านคุณกุหลาบ สายประดิษฐ์ เป็นพื้นที่ที่พระนางเธอลักษมีลาวัณประทานให้
ที่มา : บันทึกภาพโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2546

ภาพที่ 60

ซอยแพรงนรา เป็นที่ตั้งของวังแพรงนรา เดิมเป็นวังของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ พระบิดาของพระนางเธอลักษมีลาวัณ
ที่มา : บันทึกภาพโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2546

ภาพที่ 61

อดีตวังแพรงนรา ด้านนอกบริเวณถนน
ที่มา : บันทึกภาพโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2546

ภาพที่ 62

ตัวตึกของวังแพรงนราที่ยังคงอยู่ในโครงสร้างเดิม
ที่มา : บันทึกภาพโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2545

ภาพที่ 63

ตัวตึกด้านข้างของวังแพรงนรา
ที่มา : บันทึกภาพโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2545

ภาพที่ 64

ภายในห้องโถงบนชั้นที่ 2 ของวังแพ่งนรา
ที่มา : บันทึกภาพโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2545

ภาพที่ 65

นิทรรศการงานวันรวมพลคนสามแพ่ง ในวังแพ่งนรา
ที่มา : บันทึกภาพโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2545

ภาพที่ 66

บันไดขึ้นชั้น 2 ภายในวังแพรงนรา

ที่มา : บันทึกภาพโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2545

ภาพที่ 67

ระเบียงชั้นลอยภายในวังแพรงนรา

ที่มา : บันทึกภาพโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2545

ภาคผนวก จ

พระนิพนธ์บทกลอนของพระนางเธอลักษมีลาวัณ

๑ อันพระองค์ทรงฝากพระชีพไว้

หม่อมฉันขอรับใส่ในดวงจิต
 อีกรทรงฝากความสุขทุกชนิด
 ขอถวายไม่คิดขัดจ้านง
 อะไรเป็นความสราญวานรับสั่ง
 จะถวายได้ดังพระประสงค์
 ขอแต่เพียงทรงเลี้ยงให้เที่ยงตรง
 อย่าผล็ภ้งเข้าขังวังหลวงเอย

เด็กดี

เด็กที่ดีมีสติต้องตรึตรอง
 ไม่พกพร่องการเรียนทั้งเขียนอ่าน
 ไม่ลบหลู่ครูบาและอาจารย์
 ไม่เกียจคร้านหลบลิ้นโรงเรียน
 ไม่กลับบ้านเกินเวลาช้าไกล
 ไม่ยกตัวยั่วผู้ใหญ่ให้สิ้นเคียร
 ไม่ยุแหย่เพื่อนกันให้ปั่นเวียน
 ไม่ละเพียรแม้เขลาเบาปัญญา
 ไม่เหิมเห่อเพื่อฟุ้งงับจ่าย
 ไม่แต่งกายสีจัดตัดเกศา
 ไม่รักสวช่วยช่วยแต่มีสีที่หน้าตา
 ไม่ใช่เวลาทำสวดด้วยยังเยาว์
 ไม่หลงลืมหน้าที่ที่ต้องทำ
 ไม่หลงคำเพื่อนยอสรอโง่งเขลา
 ไม่หลงปลื้มลืมตัวมัวหุเบา
 ไม่หลงเอาคำยอมมาพอใจ

เราเคารพผู้ใหญ่เพื่อได้พบ
 ความเคารพเมื่อเราเท่าผู้ใหญ่
 ฉะนั้นจงรักษาจรรยาไว้
 ให้อยู่ในระเบียบนี้เด็กดีเอ๋ย

เยาวชนคนกล้าผู้สามารถ
 ควรฉลาดเฉลียวรักศักดิ์หน้าที่
 ควรมุ่งเรียนเพียรมานะจะทวี
 ควรทำดีต่อชาติราษฎร
 ควรจะกล้าแต่ใช้กล้าบ้ำระห่ำ
 ควรกล้าจำกล้ารู้ฟังผู้สอน
 ควรกล้าทนเพื่อพ้นความเดือดร้อน
 ควรกล้าอ่อนน้อมสงบเคารพครู
 ควรรักเพื่อนให้เหมือนรักพี่น้อง
 ควรเพ่งมองสามัคคีให้มีอยู่
 ควรรักษาสัตย์มั่นกตัญญู
 ควรเชิดชูเอกราชชาติเชื้อไทย
 ควรเคารพศาสนามหากษัตริย์
 ควรระมัดระวังอย่าเผลอไผล
 ควรเสงี่ยมเจียมจิตคิดระไว
 เยาวชนชาวไทยไพบุลย์เอ๋ย.

#####

งานสมายุมงคลครบ ๕ รอบ

◎ บังคมบรมบาท	นรนาถนรากร
สักการะภูธร	ธิบดินทะปิ่นไทย
◎ แก้วรัชชกาลผ่าน	บริหารสรณฤไส
จักรินนะรินทรไกร	วรบุพพะการี
◎ กราบองค์อนงค์นา	มะสะระสีเทวี
อิกทั้งชนกศรี	นรธิปประพันธ์พงศ์
◎ ข้าขอขมาทนต์	บริพันธ์พีลิ่ง
ให้ถูกและเที่ยงตรง	คุณลักษณะณาคำ
◎ หากผิดมิถูกต้อง	บมิลล้องชบวณลำ
สงสารประทานนำ	วิทยาอุส่าห์เพียร
◎ อยากมีวิชาชาญ	ปฏิภาณกัวนเวียน
ฝืนจิตจะคิดเขียน	ทิจูเรียนประพันธ์ไป
◎ วันหนึ่งประสบแน่	วุฒิแม่เจริญไว
พบผลประเจิดไชรี้	จะประจวบ ประจักษ์พลัง
◎ ขอองค์พระทรงพิท-	ยะประสิทธิสมดัง
มุงมาดมนะหวัง	ดनुตั้งกมลเทอญ ๙

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมขอเดชะ
 ข้าพระพุทธเจ้า
 พระนางเธอพระองค์เจ้าลักษมีลาวัณ

๑ วันสมายมุงคลดลบรรจบ
 หกสิบครบชั้นซารอดมาได้
 ชีวิตมีลุ่มดอนหลายตอนไป
 เตี้ยวยากไร้รวยมีดีชั่วมา
 เคยโด่งดังคนเห็นเป็นพลุดัง
 สวยสพั้งแพรวพราวชาวเวหา
 แล้วตกต่ำดิ่งดำคว่ำลงมา
 อยู่กับพื้นคนพามองหน้าดู
 ตัวละครของโลกเรื่องโศกสรวล
 เข้าย้วยวนลับสนวนวุ่นผลู
 เศร้าสุขสันต์หัววันทุกข์ทุกประดู
 เมื่อเรารู้แล้วเราอย่าเฝ้าตาม
 แม้ใครวิ่งวนโลกที่โศกสรวล
 จะต้องครวญหมกมุ่นซุ่นแค้นหวาม
 จิตอยู่หนึ่งหยิ่งใจไว้ทุกยาม
 ใครเหยียดหยามเรายิ้มอิมอุรา
 อันสัตว์ระรานเหมือนมารหมู
 นิ่งนั่งดูหลบหลีกเลี่ยงแล้วหา
 เพทุบายปิดเล่ห์ด้วยปัญญา
 จะกลับผาสุกดีไม่มีภัย
 ฉ้นผ่านทุกข์สุขเศร้ามามากศก
 เพราะเวียนวกอยู่ในโลกหลายสมัย
 สิ่งสำคัญนั้นหรือคือจิตใจ
 อย่าหวังไหววุ่นวนจนระอา
 จะทำให้ใฝ่มองตรองดีตรึก
 นิ่งนอนนึกแนวแน่อย่าแสหา
 เหตุแห่งทุกข์ท่วมดับดับชีวา
 จงเฮฮารำเริงบันเทิงเทอญ
 อันหนังสือเล่มนี้มีแต่กลอน
 เขียนดับร้อนสอนใจไล่ชุกเงิน

ภัยพิบัติรุมรัดเสียเหลือเกิน
 มีสิ่งเพลนคือปากกาพาสราญ
 ต่อแต่นี้ใครมีแต่สันติ
 อโหสิให้สัตว์ผู้จองผลาญ
 เชิญไปที่ชอบเกิดเรตราคาญ
 ช่วยสงสารชนชรามิช้าตาย
 ขอผู้ใดได้อ่านสารเล่มนี้
 จงสบสุขสวัสดิ์สมมุ่งหมาย
 โชคลาภยศไหลมามิช้าวาย
 โรคภัยหายห่างทุกข์ทุกท่านเอย

๑ เขียนกลอนพออ่านได้	ดับเข็ญ
อันปากกายอมเป็น	เพื่อนแท้
แทนฉายสายสอดเห็น	กระจ่าง
สุขทุกข์ปลุกปลอบแก้	กล่าวคำนตือนกัน

๑ อนิจจา ใ้อว่า ตัวเรา
 ตรมเศร้า โศกสลด หมดสุข
 ขมขื่น กลิ่นแต่ ความทุกข์
 ทรยุค ยากไร้ ไร้ครอง
 ลำบาก ยากแค้น สาส์
 อัดคัด ผู้คน ปวนสนอง
 มีแต่ สัตว์ จูจอง
 ครอบครอง ย่ำยี บีทา
 เจ็บจน ทนทุกข์ ถึงที่
 ไม่มี ญาติมิตร มาหา
 บ่นไป ก็ไร้ ราคา

หนึ่งเสีย ดีกว่า บ้าไป
 เเคราะห์ดี ที่เรา ฝ่าเพียร
 ซัดเขียน ข้อข้อง ป้องได้
 พอปลอบ ดวงจิต พิษมภัย
 สดใส สร้างเศร้า เหงาหง
 คนเดียว โดดเดี่ยว ต่อสู้
 สัตรู มากมาย ไม่หลง
 ยังสู้ สัตรู อย่างทง
 นึกปลง ว่ากรรม ทำมา
 วันหนึ่ง จักได้ ชัยชนะ
 เพราะพระ ธีร มหา
 รับสั่ง ว่าไว้ ไครรามา
 อะเวรา สมอง ป้องภัยเอย

#####

๑ ไครรานพาลข่มข้ำ	ลักษมี
ขอเดชพระทรงตรี	เลิศล้ำ
บันดาลพวกกาลี	พินาศ
มันข่มข้ำชอกข้ำ	ไซ่แกลังกล่าวหา

๑ เกิดเป็นคนจนมีหรือดีชั่ว
 ต้องเป็นตัวของเราอย่างกร้าวแข็ง
 จะทำใด ใช้ปัญญา กำลังแรง
 ทะมัดทะแมง มุ่งมั่น พลันสมปอง
 แม้หวังพึ่ง ผู้อื่น ชินให้ช่วย
 ท่านจะป่วย การเปล่า เกิดเศร้าหมอง
 ตนของตน พึ่งตน ดลซ้ำของ
 จะสบช่อง ชื่นโชค โฉลกดี

เมื่อเสร็จสม ดั่งมาด ปรารภนา
 จะเพิ่มพา ดวงใจ ได้ศักดิ์ศรี
 แม้สัตว์ จูโจม โรมราวี
 เราก็มี ปัญญา กล้าผจญ

อันสมอง ของเรา ถ้าเฝ้าฝึก
 หมั่นตรองตรึก นึกดู จนรู้ผล
 ต้องใจเย็น ปัญญาช่วย ด้วยแยบยล
 มีข้าคน ใจร้าย จะพ่ายเรา
 จงทนสู้ สัตว์ อาย้อ้อท้อ
 นิ่งนั่งรอ เวลา อย่าพลาดเวลา
 มุ่งชนะ มีมานะ อย่าละเขา
 ต่อสู้เศร้า เสื่อมโทรม บรรโลมใจ
 อันสัตว์ ชูข่ม ระดมผลาญ
 เขาประจัน จิตชั่ว ของตัวให้
 คนอื่นรู้ ว่าเป็นผู้ เพาะพาลภัย
 แล้วผู้ใด จะสนิท ชิดชอบชม
 ยิ่งนรก เผาอก ผู้หมกมุ่น
 เฝ้าเคืองชุ่น ล้างเขา ไร่ชื่นชม
 ไม่เหมาะเหมือน มุ่งหมาย ใจตรอมตรม
 อยากระทม ชื่นเขา กลับเศร้าเอง
 อันผู้ที่ มีอำนาจ ยกบาทใหญ่
 ช่มชื่นให้ คนร้าย ฉาวโฉงเจง
 ก็ใครเล่า เขาจะรัก หรือกลัวเกรง
 ทำนักลง เบ่งบ้า นำอายเอย

ทั้งหมดนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของพระนิพนธ์บทกลอนของพระนางเธอลักษมีลาวัณ
เท่านั้น ผู้ที่สนใจบทพระนิพนธ์อื่น ๆ นอกเหนือจากนี้ ค้นคว้าได้ในหนังสือดังต่อไปนี้

1. **ลักษมีอนุสรณ์.** พระนคร : แม่บ้านการพิมพ์, 2504. (พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงพระศพ พระนางเธอลักษมีลาวัณ ม.จ.ก.,ป.จ.,ว.ป.ร.๑ ณ เมรุพลับพลาอิสริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส 19 ตุลาคม 2504)
2. ชัยมงคล อุดมทรัพย์. พระประวัติพระนางเธอลักษมีลาวัณ. ธนบุรี : เรื่องวิทยา, 2509.
3. กัญยบดี. พระนางเธอลักษมีลาวัณ มเหสีในรัชกาลที่ 6. กรุงเทพฯ : บันทึกสยาม, 2539.

ภาคผนวก จ

บทละครพระนิพนธ์ของพระนางเธอลักษมีลาวัณ

วิจิตรทัศนารื่อง “ซิลเดอริลลา” ของปีทมะ

ผู้แสดง

1. พ่อ
2. แม่
3. ลูกสาวใหญ่
4. ลูกสาวคนเล็ก
5. ซิลเดอริลลา
6. เจ้าชาย
7. สมุหราชมนเฑียร
8. ก๊อดมาเดอว์
9. องครักษ์ 1
10. องครักษ์ 2
11. องครักษ์ 3
12. หมาดเล็ก 1
13. หมาดเล็ก 2
14. หมาดเล็ก 3
15. แหกหญิง 1
16. แหกหญิง 2
17. แหกหญิง 3
18. ทหานแตร

นอกจากนี้ ยังมีแหกหญิงชาย และหมู่ระบำซึ่งมาในงานเต้นรำในพระราชวังอีกตามสมควร

ฉาก 1

ฉาก ห้องนั่งเล่นบ้านซิลเดอริลลา มีประตูด้านขวา 1 บาน เป็นห้องของลูกสาวคน
ใหญ่ ด้านซ้าย 1 บาน เป็นห้องของลูกสาวคนเล็ก ด้านหลังเวทีครึ่ง 1 เป็นห้องมีประตู
เป็นห้องพ่อแม่ อีกครึ่ง 1 เป็นหน้ามุข ยื่นออกไปถึงถนนหลังถนนใช้มานสีด้า

เวลา บ่าย 16.00 น.

ดนตรี บันเลงต่อจนม่านเปิด เมื่อม่านเปิดแล้วควนเหลือเพลงเพียง 5 ห้อง

ตัวละครคน ซิลเดอริลลา กำลังกวาดเรือนอยู่ แล้วหยุดกวาด มือกอดอกถอนหายใจยาว
วางไม้กวาด

“เพลงนาถกำสัด”

ซิลเดอริลลา ไอ้อนาถเสียชาติที่เกิดมา
ช่างอาภัพคับชีวาระอาแสน
ตราแต่ทุกข์สุขหนีมีแต่แค่น
แม่เลี้ยงแปร้นข่มขี้ทุกวี่วัน
นึกถึงงานจับระบ้ายังจำได้
ปลื้มใจไม่วายคล้ายกับฝัน
หยากจะเห็นความหุรหุราอยู่ หย่างนั้น
แต่ก็ปล้นกลับตรมขมขึ้นเอย.

(ยืนตลิ่งเหม่อแล้วเอามือปิดหน้า แม่ออกทางประตูด้านหลังเห็นซิลเดอริลลาตวาดเสียงดัง)

แม่ อุ้ย, นั้นยืนดัดจริตอะไรอยู่นะ (เดินเข้าไปใกล้เห็นไม้กวาดหันไปพูดทางคนดู)
ดูซิ, กว้างค่างๆ หยุดแหละ ยืนตลิ่งเหม่อเสียแล้วแหละ แหมนี่นี่, มันช่างกวนเส้น
ประสาทฉันเสียจริงๆ ไม่ว่าจะทำอะไร แต่ละหย่างละมันช่างกริดกราย ส้ารวยนวนย
ขนาดเปนนางทำวนางพยาไปทุกหย่างเชียว ดูซิ ยืนเซอะเบอะอยู่ได้ โอัย หมั่นได้จะ
ตายแล้ว ไป – ไปให้พ้น (ซิลเดอริลลาเดินจะออกไป) หยุดก่อนมานี้ก่อน หนอยแน่ทำ
สีหน้า, เตี่ยวฉันตบหน้าตาฉีกไปหรอก ไป – ไป เอาเสื่อคุณพ่อไปรีดๆ ให้เรียบนะ ถ้ามี
รอยยับสักนิดละก็คอยดูนะ แล้วก็เอาเสื่อของฉันไปรีดด้วย เตรียมเครื่องแต่งตัวของ

ฉันไว้ให้พร้อมด้วย หย่าให้ขาดจนถึงนะ (ซิลเดอริลลาเดินจะไป แม่เดินไปใกล้ไม้กวาด) นี่, ไม้กวาดนี่นะ จะทิ้งไว้ลูมหัวฉันรึ? ฮะว่าไง

ซิลเดอริลลา เปล่าค่ะ

แม่ เปล่า, ก็ทำไมไม่เก็บเอาไป ที่นี้ห้องรับแขก ไม่ใช่ห้องเก็บไม้กวาด เออ ดูนะ ยังยืนจั่งงงอยู่ทำไมกัน (ปาไม้กวาดไปที่ตัวซิลเดอริลลา ๆ หลบ) อ้าวหลบ แหม, อดดีจั่งงงนี่ ไป ๆ ๆ เร็ว ๆ (ซิลเดอริลลาเก็บไม้กวาดเข้าโรงทางด้านหลัง แม่กะแพกตัวลงนั่งที่เก้าอี้) แหม อ้ายลูกเลี้ยงนี่มันช่างบาดตาจิงๆ พอเห็นหน้าเข้าล่ะ, เส้นประสาทตึงหมด มันสู้ลูกของเราเองไม่ได้

(ลูกสาวคนโหย่ออกทางด้านขวา)

ลูกสาวโหย่ คุณแม่คะ ลูกจะใส่เสื้อตัวไหนดีคะ คีนี่นะ

แม่ อู้ย ชื่นใจของแม่ (เข้าไปกอด) ใส่ตัวที่สวยงามที่สุดสิลูก ลูกของแม่สวยๆ คนดีดี

ลูกสาวโหย่ ลูกไม่รู้จะใส่เสื้อตัวไหนดี สีอะไรดีล่ะ

แม่ สีชมพูสิลูก รับกับผิวเนื้อ ไปงานในวังคีนี่, ต้องแต่งให้เต็มที่จิงจะได้ พวกหนุ่มๆ เห็นเข้าจะได้น้ำลายไหลใจลูก

ลูกสาวโหย่ คุณแม่คะ เจ้าชายน่าจะงามมากนะคะ

แม่ นั่นนะที่ งามสมกับลูกของแม่จะตายไปโ้ลูกเอ๊ย แม่นะ พอเจ้าชายขงพระดำเนินใกล้ลูกครั้งใด แม่หัวใจเต้นจนหัวใจเกือบหยุดเต้นทุกที

ลูกสาวโหย่ แหม, ลูกเป็นห่วงเครื่องแต่งตัวจิงๆ เลยตื่นแต่เช้ามาก

แม่ อู๊ย ไปนอนเสียอีกสิลูก หน้าตาจะได้แจ่มใสสดชื่น ลูกต้องหัดเล่นดาหน่อยสิ อะไรนั่งเฉยเมย, ไม่ได้นะลูกนะ เป็นผู้หยิ่งต้องทิ้งหูกิ่งดาหน่อยสิ จิงจะงามองงลูก แล้วก็ต้องช่างพูดประจ้อประแจคนจะได้ติดตามดเกลียวๆ ใจลูก อู๊ย เมื่อแม่ยังสาวๆ อยู่นะ แหม, พูดจะว่าคุย คนติดแม่ ตามเปนนางเซียว

ลูกสาวโหย่ (หาว) แหม ลูกหาวนอนจิง ใจมันเต้นจะไปงานเลยตื่นแต่เช้า

แม่ เข้าไปนอนพักเสียอีกสิลูก เดี่ยว ๆ แม่จะให้ซิลเดอริลลาไปเกาตั้นให้ จะได้นอนหลับเร็วๆ (แม่หันไปตะโกนทางหลังเวที) ซิลเดอริลลา ๆ (ซิลเดอริลลาออก) ไปห้องลูก โหย่ ไปเกาตั้นให้ลูกฉันหลับให้ได้เทียวนะ ถ้าลูกฉันนอนไม่หลับละก็จะต้องโดนตี

ลูกสาวโหย่ คุณแม่คะ เสื้อของลูกยังไม่ได้รีดเลย

แม่ ไม่เป็นไร ให้ซิลเดอริลลาวิ่ง (หันไปพูดกับซิลเดอริลลา) ได้ยินไหม เกาตินลูก
จัน – พอลูกจันหลับแล้วเอาเสื้อไปรีดได้ยินไหม

ซิลเดอริลลา ได้ยินแล้วค่ะ

แม่ (ตวาดแหว) ไม่ต้องมาตอบ ไม่หยากได้ยินเสียง (เดินไปพูดกับลูก) ไปซิแม่
ทูนหัวไปนอนเสียไป

(แม่กลับมา นั่งเก้าอี้ ลูกคนโตกับซิลเดอริลลาเข้าทางขวา ลูกคนเล็กออกทางซ้าย ถือเสื้อใส่ออกมา
ด้วย)

ลูกสาวเล็ก คุณแม่คะ คินนี่ลูกใส่เสื้อตัวนี้นะคะ สวยพอหรือยังคะ

แม่ อู๊ย ลูกของแม่ ใส่อะไรก็สวยทั้งนั้น ไหนดูซิ (รับเสื้อมาดู) แหมสวยที่หนึ่งเชียวนะ
(เอาเสื้อไปเทียบกับลูกแล้วกอดลูก) ทูนหัวของแม่ วันนี้ละ คนติดตายเชียวนะ ไหนลอง
ยิ้มหวานๆ หย่างน้ำตาลเชื่อมซิ (ลูกล้มตาม มองดูพื้น) อู๊ย ไม่ได้ลูกตาดกดินหย่าง
นั้นไม่ได้เป็นอันขาด ต้องขายหางตายงี้จี้ลูก เชื้อแม่เถอะ แม่เคยมาแล้ว คุณพ่อนี่นะ
แม่ทิ้งหางตาดหย่างนี้สองหนเท่านั้นแหละ กลุ่มไปนานเทียว – เออ? เมื่องานคินก่อนนี้
แม่เห็นเจ้าชายสเด็ดไปไกลๆ ลูก แม่ใจเต้นรากับตีกลองนะ

ลูกสาวเล็ก อู๊ย คุณแม่ก้อ, เจ้าชายเข้ามาหาลูกเมื่อไหร่แล้ว เข้าไปหาเจ้าหญิงคนสวยที่ไม่
มีใครรู้จักนั่นต่างหาก

แม่ อื้อย, เจ้าหญิงอะไรแม่ก็ไม่เห็นสวย แม่เห็นว่าผู้ลูกสาวของแม่นั้นไม่ได้ทั้งนั้น
แหละ แม่เห็นเช่นนั้นจิงจิง เออ, แล้วแม่มยังเห็นใครต่อใครไปรุมคุยกับลูกอีกเยอะเยอะ
ทำไมไม่รีบฉวยโอกาสแล้วลูก ไม่ได้นา ผู้หยิงนะ ต้องใส่จริตจิงจะงาม มัวแต่เฉยเมย
เม่อเทอละก้อ เป็นค่างเต็งละ

ลูกสาวเล็ก (มองดูมือ) ตายจิง, เล็บลูกยังไม่ได้ทำเลย

แม่ ไม่เป็นไร ให้ซิลเดอริลลาทำ (หันไปเรียกทางขวา) ซิลเดอริลลา ๆ (ซิลเดอริลลา
ลาออก) มาทำเล็บให้ลูกจัน (ซิลเดอริลลาจะเดินเข้าไปทางซ้าย) อ้าวนั่นจะไปไหน
กัน

(ไฟเริ่มเปลี่ยนเวลาค่ำ)

ซิลเดอริลลา ไปเอาเครื่องทำเล็บค่ะ

- แม่ ไม่เอา กลับมานี้ก่อน (ชี้เสื้อ) เอาเสื้อนี้ไปรีดก่อนแล้วจึงขึ้นมาทำเล็บ (ลูกคนใหญ่ ออก ถือเสื้อออกมาด้วย)
- ลูกคนใหญ่ เอาของฉันไปรีดด้วย (ซิลเดอริลลามารับเสื้อ แม่หันมามอง)
- แม่ ดูซิเดินเจ็อง ๆ ยูนั่นเองเร็ว ๆ เข้าเถอะ งานนิดเดียวทำไมไม่รู้จัดเสร็จ อะอีรีดเสื้อคุณพ่อ รีดเสื้อฉัน รีดเสื้อลูกสองคน เท่านั้นแหละรำไรอยู่ได้นี่ (ซิลเดอริลลาเข้าโรงทางด้านหลัง) เดี่ยวแม่จะไปดูเครื่องแต่งตัวของแม่บ้าง ประเดี๋ยวแต่งตัวกันเสีย นะลูกนะ
- (เข้าโรงทางประตูหลัง)

“เพลงประติตสาราน”

พี่	เราสองคน	ควนชวน	ขวายนะน้อง
	หาคู่ครอง	คีนนี้	ที่งานนั้น
น้อง	น้องเลือกแล้ว	แนใจ
พี่	ยังไวกัน
น้อง	ก็เพราะฉัน	ผูกจิต	ติดเจ้าชาย
พี่	อู๊ย ใจพูด	เช่นนั้น	น่าขันนัก
น้อง	อันความรัก	คับใจ	ไม่สง่าหาย
	จึงต้องพูด		ออกมา.....
พี่	น่าไม่อาย
น้อง	เคาน์หลอรรदनาย	ให้พี่
พี่	อีระอา
น้อง	ถ้าฉันได้	เจ้าชาย	มาแต่งงาน
พี่	น้องคงพล่าน	เที่ยวเตร่	แก่นักหนา
น้อง	ขึ้นรถยนต์	ทุกถนน	ทั่วภารา
	บ้ายกลับมา	หยอกกัน	ทุกวันเอย.
ลูกคนเล็ก	นี่พี่จะ	ซิลเดอริลลา	เขาไม่หยาก
	ไปงานนี้บ้างดอกกรี		

- ลูกคนใหญ่ ฉันคิดว่าคนอย่างซิลเดอริลลานั้นะ คงไม่รู้จักอยากสนุกอย่างเราดอก (ซิลเดอริลลาออก ถือเสื้อมาสองตัว สองคนวิ่งเข้าไปรับเสื้อ)

- ลูกสาวเล็ก ซิลเดอริลลา ไม่อยากไปงานนี้บ้างดอกวี
- ซิลเดอริลลา ออยากค่ะ
- ลูกสาวใหญ่ โถ อุตส่าห์อยากไปกับเขาด้วย ออย่าอยากไปเลย ถึงอยากก็ไม่ได้ไป
- ลูกสาวเล็ก ถึงไปก็ไม่สนุก เชื้อเถอะ เราไปแต่งตัวกันเถอะพี (วิ่งเข้าทางซ้าย)
- ลูกสาวใหญ่ ซิลเดอริลลา ไปช่วยฉันทำผมหน้อยซี (ซิลเดอริลลาเดินตามพี่สาวใหญ่เข้าทางประตูขวา เสียงตะโกนทางประตูซ้าย)
- ลูกสาวเล็ก ซิลเดอริลลา มานี่เดี๋ยวเร็ว (ซิลเดอริลลาออกทางขวาเข้าทางซ้าย เสียงทางประตูขวาลูกสาวคนใหญ่)
- ลูกสาวใหญ่ (เรียกในโรง) ซิลเดอริลลา ๆ (โผล่ออกมาพร้อมกับซิลเดอริลลาออกทางซ้าย) ซิลเดอริลลาใส่ขอเสื้อให้ที มาช่วยทำผมหน้อย (จูงมือเข้าห้องไป) (พอกับแม่ ออกทางด้านหลัง แต่งตัวพร้อมสำหรับไปงาน แม่หันไปพูดกับพ่อ)
- แม่ ฉันแต่งตัวสวยสมกับจะไปงานเดินรำหรือยังคะ
- พ่อ ฮี สวยซี, สวยมากด้วย เอ๊ะ นี่ลูก ๆ ยังไม่แล้วกันอีกรี ประเดี๋ยวจะช้าเกินเวลาไปนะ
- แม่ อู๊ย ข้าไปนิคหน้อยก็ได้ ไปถึงข้าๆ ซิดี จะได้เด่น ใครๆ จะได้ดูลูกสวยเราไป ถึงพร้อมกับคนอื่นๆ จะดีอะไร มันก็จืดชืดเฉื่อยไปเสียหมดนะซี อะไร่ ช่างไม่รู้จักลูกไม่เสียบ้างเลยเทียว (หันไปทางลูกทั้งสอง) แล้วกันหรือยังแม่สาวๆ
- (ลูกสองคนวิ่งออกจากห้องพร้อมกันและพูดพร้อมกัน)
- ลูกสาวใหญ่-ลูกสาวเล็ก ลูกสวยไหมคะ
- แม่ พุดทีละคนซิลูก แม่ฟังไม่ทัน อู๊ย สอนทั้งคู่เทียว สวยราวกับนางฟ้ามาจากกยาหงันแน่ะ
- ลูกสาวเล็ก ใครสวยทีหนึ่งคะ คุณแม่
- แม่ ทีหนึ่งทั้งคู่ หละลูก ไหนหมุนตัวให้แม่ดูทีรี
- ลูกสาวใหญ่ ทีหนึ่งทั้งคู่ ยังไงได้คะ
- แม่ ทำไมจะไม่ได้ สวยทีหนึ่งไม่มีสองไงลูก เข้าไปกันเถิด

(เดินตามกันเข้าโรงทางออกนอกบ้าน ดนตรีทำเพลงวิลันดาโอดเบา ๆ ซิลเดอริลลาเดินออกข้า ๆ จากทางห้องซ้าย เอามือปิดหน้าร้องไห้)

“เพลงเทพนิมิต”

กอดมาร์เดอร์ แม่จะให้เสื้อผ้าสาระพัด
 รถยนต์สารพัดมีสระพรั่ง (ม่านดำหลังเวที เปิดเห็นรถมีม้าเทียม)
 แต่เจ้าจงตั้งจิตคิดระวัง
 อย่าพลาดพลังเพลิงเพลิงเกินเวลา (ม่านดำปิดลงดังเดิม)
 สองยามต้องกลับมาถึงนี้
 ผืนลึงจะมีภัยหนักหนา
 เจ้าจงสงวนศักดิ์รักรวากา
 จักพาสุขสมอารมณ์เอย

(ไฟหรี่ กอดมาร์เดอร์ หายเข้าโรง ซิลเดอริลลาลูกขึ้นซ้ำ ๆ เดินเข้าโรง ม่านสีดำด้านหลังเปิด ดนตรี
 ทำเพลงเบา ๆ เมื่อม่านเปิดขึ้นเห็นรถเทียมม้า 6 ตัว มีสารพัดนั่งอยู่ เพลงทำดังขึ้น ม้าผู้หยิงออกไปเดิน
 ระบายแท็บ พอลจวนจะจบเพลงกลับไปเทียมที่รถอย่างเดิมซ้ำ ๆ ไปขึ้นรถ ๆ เคลื่อนไป จากปิด....)

จบฉากหนึ่ง

ฉาก 2

ฉาก ห้องโถง (ห้องพระโรง) มีเฉลียงและมีบันไดลงมาในห้องนี้ บนเฉลียงมีเก้าอี้ยาวตั้ง 1
 ตัว
 เวลา กลางคืน
 ดนตรี ทำเพลงที่จะเต้นรำ
 ตัวละครคน มีมหาดเล็กยืนสองข้างบันได

(เมื่อม่านหน้าเวทีเปิด แขนกหญิงชายเดินจูงลงบันไดมา เมื่อคู่ที่ 1 ถึง หน้าเวทีแล้วเริ่มเต้น
 รำ เมื่อจบแล้วต่างเดินไปคุยกัน มีแขนหญิงชายย่อยกันเข้ามาอีกพอควร พ่อ,แม่,ลูกสาว 2 คน ออก
 เดินลงบันไดมาค้ำับจับมือทักทายแขกทั้งหลาย)

พ่อ (พูดก่อนลงบันได) เห็นไหมเรามาซ้ำไปมากเที่ยว แขนกมากันเต็มแล้ว นี่เราคงเป็นแขกที่มาถึงพวก
 สุดท้ายแน่ น่าเกลียดจริง

- พ่อ (ค้อน) นำเกลียดอะไร, ดีแล้ว, ฉันชอบมาถึงทีหลัง, พูมดี (หันไปพูดกับลูก) เอ้า, ยิ้มสวยๆ หน่อยซิลูก คนมองดูเรากันใหญ่แล้ว เดินสวยๆ ดันเอาดันไหล่ให้เหมือนแมชชี (ลงบันไดตรงเข้าไปส่งมือให้ผู้ชายที่แรกพบ) สวัสดิ์คะ ท่านสบายดีหรือคะ (หันมาทางลูกสาว บัญหน้าให้ยิ้มแล้วหันมาทางผู้ชายนั้น) นี่บุตรทั้งสองของฉันคะ (แล้วหันไปทางผู้หญิง วิ่งไปจับมือกับผู้หญิง) แหมคิดถึงเราไม่ได้พบกันนานจริง (หันมาทางผู้ชายที่ยืนอยู่ทางหน้าเวที สดุ้งแล้วหันไปพูดกับผู้หญิงคนหนึ่ง) อ๊วย, นั่นท่าน หลอร์ดหนุ่มไซ่ใหม่
- หญิงคนหนึ่ง ไซ่คะ ท่านหมายถึง.....ง่า.....ง่า. คะ ๆ (รีบเดินไปหา) สวัสดิ์คะ ท่านพบกับสามี และลูกสาวของฉันหรือยังคะ
- หลอร์ด ยังครับ
- แม่ อ๊วย ฉันจะไปตามเขามาจะคะ (วิ่งจืดไปจับบ่าตัว) เร็ว, ตามลูกสาวอยู่ที่ไหนเห็นไหม ? (ต้องพูดเสียงกะตือลือลั่นตื่นเต้น)
- พ่อ (พูด, กระซิบ) นี่แม่คูน ขอเสียที่ได้ไหม อ้ายการวิ่งซืด ๆ ยิ่งกับซืดฟุตบอลเข้าโกนะอยู่เนี่ยๆ บ้างซิ
- แม่ อยู่เนี่ยๆ ละ จะมางานพันนี้ทำไมกัน ยืนมือที่ออย่างท่านนะ มันก็อไม่กว้างขวาง ยาวรีนะซี
- พ่อ พิโร้ ฉันเวียนหัวนี่นา อะไรยังกับจิ้งหรีดแน่ะ จืดไปทางโน้น จืดไปทางนี้ ใครๆ เขาจะเวียนหัวตายกันหมดแล้ว
- แม่ ช่างเถอะ (วิ่งไปที่ลูกสาว, พอดถอนใจรำคาญ , แม่จูงมือลูกสาวคนเล็กมาที่ท่าน หลอร์ด) ลูกสาวของฉันคะ
- ท่านหลอร์ด (จับมือ) แหม เธอแต่งกายงามราวกับดอกกุหลาบแย้มแย้ม
- ลูกสาวคนเล็ก ขอบพระคุณมาก (ยิ้มก้มหัว)
- แม่ ท่านพูดถูกคะ ราวกับดอกกุหลาบแย้มแล้วก็ไม่มิด้วงมีเมงจับเลยเทียว เพิ่มแย้มจิงจิง
- หลอร์ด (พูดกับแม่) ขออนุญาตลีลาคนะครับ
- แม่ ได้คะ เชิญเถิด, อ๊ะ, ท่านขอลีลาศกับฉันหรือกับลูกคะ
- หลอร์ด ทั้งสองแหละครับ (มองดูแม่ถอนใจเป็นอนหน้า)
- แม่ ขอบพระคุณมากคะ แหมฉันใจเต้นแทนลูกคะ (พ่อเดินเข้ามา)
- พ่อ ขอประทานโทษ (พูดกับหลอร์ด คำนับหันไปพูดกับเมีย) ไปทางโน้นประเดี๋ยวมมีท่าน สุภาพสตรีหลายท่านอยากพบ (จูงเมียมาให้ห่างคน) นี่ฉันขอให้อยู่นิ่งๆ อย่างหญิงทั้งหลายเขาบ้างเถิด อย่าให้มันจุ่นจ่านักเลย

- แม่ ไม่ต้องมาสอนดอก อย่ามากับท่าฉันเลย ไม่ต้องมาหึงหรือก
- พ่อ เปล่า ไม่ได้หึง รำคาญต่างหาก
- แม่ อี, น่าขัน รำคาญ ๆ หรืออีกจ๋า ว่าฉันแก่กว่านะ มางานอย่างนี้ ถ้าจะไม่พูดคุยละก็ จะมาทำไมให้เปลืองเสื้อผ้าเปล่า ๆ แล้วก็ถ้าไม่เทียวคุยละ ทำไมถึงจะได้คู่ให้ลูก ลีลาคล่องๆ ฉันไม่ยอมมึงแน่นอนเทียว
- พ่อ เชิญเถิด. เชิญช่วยรุ่นจวนเวียนหัวหมดทั้งงานก็แล้วกัน พูดอะไรไม่เชื่อกันบ้างเลย (ทำโกรธ, แม่เดินเข้าไปอေး)
- แม่ โธ่ อย่าจูนยังงั้นซิคะ (เอาหัวฟิงป่า พ่อรีบสบัด)
- พ่อ อ้าว อย่ามาอေးเขาที่นี่สิ อายเขา
- แม่ ทำไมถึงจะต้องอาย ใครๆ เขารู้กันทั่วโลกละว่า เธอจะรักและหลงฉัน
- พ่อ เออ, ถูกละ ถูกละ พ่อที่ ไม่ต้องให้โมโห หมั่นไส้หรือก
- แม่ อู๊ย ตายตาย, มัวมายืนเถียงกันเสีย ลืมลูกสาวคนใหญ่แล้ว, ยังไม่มีคู่ลีลาเลย (วิ่งไปหาลูกสาวคนใหญ่จูงมือมาที่ข้างพ่อ) ท่านคะ ใครดีคะ ช่วยแนะนำหน่อยว่า ใครจึงจะเหมาะสมที่จะลีลากับลูกเรา เลือกที่เป็นใหญ่เป็นโตนะค่ะ
- พ่อ ยุ่งจริง
- แม่ คนนั้นเป็นไงท่าน (ชี้มหาดเล็กคน 1) รูปหล่อดี, ฉันไปทำผ้าเช็ดหน้าตกเตียงก็ได้อู้ จักกัน ไปละ (จะเดินไปพ่อจูดไว้)
- พ่อ อย่า ๆ นั้นมหาดเล็กเจ้าชาย จะลีลากับลูกในที่นี้ไม่ได้ ผิดระเบียบวัง
- แม่ งั้นใครดีละ อย่างน้อยต้องเป็นลอร์ดถึงจะได้
- พ่อ อี้อ รำคาญจริง, ก็หาเอาเองสิ
- แม่ ไม่เอา จะให้ท่านหาให้ โกรธแล้วนะ คอยดูสิ ถ้าหาลอร์ดให้ลูกสาวฉันไม่ได้ละก็ ฉันจะไม่พูดด้วยเจ็ดวันเทียว ต้องหาลอร์ดมาให้ได้นะ (ต้องพูดเน้นคำว่าลอร์ด)
- พ่อ หลอดไฟฟ้าเอาใหม่ละ ?
- แม่ ดูสิ ยัวโมโหจริง
- พ่อ งั้นก็หลอดด้ายเอาใหม่ละ
- แม่ หลอดด้ายมันจะมาลีลากับลูกฉันยังงั้น มันต้องลอร์ดคนซิคะ
- พ่อ ฉันจะไปหาลอร์ดคนที่ไหนเวลานี้ (เหลียวไปเห็นท่านลอร์ดซี้มือ) นั้นแน่
- แม่ นั้นของลูกสาวคนเล็กต่างหาก
- พ่อ ยุ่งจริง (คนแตรออก) หยุดเถอะ เจ้าชายเสด็จแล้ว

(มีคนสามคนถือแตรเดินมาขึ้นตรงกลางบันได เป่าแตร แหกทุกคนยื่นเข้าที่เป็นระเบียบสองข้างเวที ดนตรีเริ่มทำเพลงที่จะร้อง พวกแตรถอยหลังไปยืนตรง เจ้าชายออกมืองค์รักษ์ 2 สมุห 1 ตามเจ้าชายมาขึ้นตรงกลางบันได ทุกคนร้อง

“เพลงพระประสิทธิ์”

ทุกคนร้อง ขอเจ้าชาย ทรงเจริญ เพลินด้วยสุขครบถ้วนทุก สิ่งประสงค์ จงสบบสม ประชาราสตร์
มิขาด ความนิยม เดชอุดม กระเดื่องศักดิ์ เป็นหลักชัย

เจ้าชาย อันตัวฉัน มันไม่ตรี ที่มีต่อ
จะนั้นขอ กล่าวกลอน อวยพรให้
ขอท่านจง ดำรงสุข ทุกคนไป
และจำไว้ ซึ่งไมตรี ที่ผูกพัน

(เจ้าชายลงบันไดทรงพระดำเนินตรงไปหน้าเวที ทักทายคนไปตลอดทาง จับมือกับพ่อ)

เจ้าชาย ยินดีที่ได้พบ สบายดีรึ ?

พ่อ เป็นพระกรุณาอย่างยิ่ง เพราะพระบารมีจึงมีสุข

เจ้าชาย ไม่ได้พบเสียนานเทียว (พูดและจับมือกับแม่ ๆ จับพระหัตถ์เจ้าชายจูบ)

แม่ เกล้าหม่อมฉันไม่ได้เฝ้าหลายเดือนเทียว รู้สึกเศร้าใจมาเพคะ

เจ้าชาย (จับมือกับชายคนหนึ่ง) ไปล่าสัตว์ครั้งนี้ได้อะไรมาบ้าง

ชายคนหนึ่ง เเคราะห์ดีมาก ได้หมิงถึงสองตัว พระเจ้าคะ

เจ้าชาย ได้สองตัวเทียววี เก่งจริง

 (ทรงพระดำเนินไปหน้าเวทีตรงที่ลูกสาวเล็กกับท่านหลอว์ดยืนอยู่ จับมือกับหลอว์ด แม่สะกิดเข้าไปให้พ่อดู) วันนี้ต้องลีลาศให้หลาย ๆ เพลงนะ

หลอว์ด รับฉลองพระเดชพระคุณด้วยความสมัครใจ

เจ้าชาย ดีมาก, ชอบใจ

แม่ (เดินเข้ามาเฝ้าเจ้าชาย) หม่อมฉันใคร่จะขอประทานโอกาส.....

เจ้าชาย ยินดี ต้องการอะไร

แม่ หม่อมฉันใคร่จะขอประทานเกียรติ ได้ลีลาศกับ.....อ้า.....(มองเจ้าชาย)

เจ้าชาย ได้สิ ยินดี ชอบเพลงอะไรละ

แม่ ลาคองกำ เพคะ
 เจ้าชาย ท่านเห็นจะหมายถึง ล่าโปลก้า
 แม่ มิใช่ ล่าโปลก้า เพคะ หม่อมฉันหมายถึง ลาคองกำ เพคะ การเดินรำสมัยใหม่เพคะ
 เจ้าชาย เสียใจจริง ๆ ฉันเดินไม่เป็น (ก้มพระเศียรเดินออกห่าง)
 พ่อ (รีบเดินเข้ามาหาแม่) อะไร หลวไหลจริง ไปชวนเจ้าชายเดินลาคองกำ
 แม่ ทำไม เป็นอะไรไป

(เจ้าชายทรงพระดำเนินเข้าไปหาท่านพลอรัต รับสั่ง)

เจ้าชาย ได้จัดระบำมาให้ดูดี ๆ (หันไปรับสั่งกับสมุห) จัดระบำมาให้ดูไม่ใช่รี
 สมุห จัดมาพร้อมแล้วพระเจ้าคะ จะโปรดให้เริ่มหรือยัง
 เจ้าชาย เริ่มสิ (ทรงดำเนินมาทางฝ่ายหญิง ชะเง้อดูคล้ายหาใครคนหนึ่ง แล้วเลยไกลรับสั่ง
 กับสตรีผู้หนึ่ง และมองหาอย่างกระสับกระส่าย ดนตรีเริ่มทำเพลงร่ำมา ระบายออก)
 เจ้าชาย (กับสตรี) หวังว่าจะชอบระบำวันนี้

“เพลงลาวัญญ์”

ระบำร่ำมาหมู่ ปวงบุปผาผกาหอม
 เราชักจึงดอมเด็ดดมชมชื่นใจ
 สีสมนสีนารีรุ่ม
 กลิ่นตลบอบกรุ่น กลิ่นกล้วยั้วไฉน
 (สร้อย) โอเจ้าช่อผกา มาลาไสว
 สาวรัก สาวจึงได้ เด็ดดม
 สมสองประคองชม
 เด็ดไว้ได้สมใจเอย
 รักนารัก เป็นนักษณา
 อयरอจะราโรยร่วงพวงดอกไม้
 ดมต้องดมรับชมชื่น
 กลิ่นนระระรื่น ช้ำมคีนกลิ่นจะไกล
 โอเจ้าช่อผกา มาลาไสว

สาวรัก สาวจึงได้เด็ดดม

สมสองประคองชม

เด็ดไว้ได้สมใจเอย ฯ

(เดินรำจบแล้วพวกระบำเข้าโรง คนตรีทำเพลงสุบินสวาท ซิลเดอริลลาออก
ยืนตรงกลางบันได พวกแขกเห็นชี้ชวนกันดู เจ้าชายเห็นตรงเข้าไปรับมือ ต้องพอดี
กับที่จะร้อง พอจับมือก็ร้องเลย)

“เพลงสุบินสวาท”

เจ้าชาย ฉันทคอยเธอ เกรงจะเพ้อมิสมมาต เทญลีลาศอย่าซ้ำพาที่ฝัน

ซิลเดอริลลา ฝันอะไร โปรดรับสั่งให้ฟังพลัน

เจ้าชาย ฝันรักมัน จอดจู้ อยู่คนเดียว

ซิลเดอริลลา เออฝันนี้ ที่จะหรุ ชูชีวิต

เจ้าชาย เทญช่วยคิด เรื่องฝัน กันประเดี้ยว

ซิลเดอริลลา แม่ฝันคล้าย หายตื่น กลับคืนเกลี้ยว

เจ้าชาย สติเหนียว ฝันด้วยใจ ไม่ตื่นเลย

(คนตรีทำอีก 1 เที้ยว ในจังหวะสโลว์ฟ็อกซ์ ถ้าจะสามารภให้เจ้าชายและ
ซิลเดอริลลาทั้งร้องทั้งเต้นได้จะดีมาก แล้วคนตรีทำเที้ยว 2 ให้คนอื่น ๆ เต้นด้วย
อีกหลายคู่จะงาม ตอนแรกเต้นคู่เดียว เฉพาะเจ้าชายกับซิลเดอริลลา การเดินรำ
จบแล้วเจ้าชายกับซิลเดอริลลาเดินมาหน้าเวที มหาดเล็กถือภาตใส่ถ้วยเหล้าและ
ถ้วยน้ำเที้ยวให้แขก มหาดเล็กถือภาตมายืนตรงเจ้าชายและซิลเดอริลลา)

ซิลเดอริลลา จะทรงดื่มชนิดไหน

เจ้าชาย (หัวเราะจับมือจูบ) อยากดื่มรักที่หนักใจ

ซิลเดอริลลา จันแหมแปญเห็นจะไ้

เจ้าชาย ตามแต่ใจจะเลือกมา (ซิลเดอริลลาหยิบถ้วยแหมแปญส่งให้เจ้าชาย แล้วหยิบของด้ว
ไว้ 1 ถ้วย เจ้าชายชนถ้วย

ซิลเดอริลลา ดื่มเพื่อฟื้นตื่นนิทรา

เจ้าชาย ดื่มเพื่อความสึเนหา (ชนถ้วยพูดพร้อมกัน)

ซิลเดอริลลา หรือดื่มลาจรจากกัน

(เอาถ้วยวางในถาดแล้วจึงเดินขึ้นบันไดไปนั่งที่เก้าอี้ยาวบนเฉลียง ดนตรีทำเพลง "เวสท์กัม" แต่ใช้จังหวะวอลท์ส จะได้เต้นรำได้ด้วย ร้องได้ด้วย)

“เพลงเวสท์กัมแปลง”

นางซิลเดอริลลา
 เห็นนาฬิกาเกือบสองยาม
 ตกประมาทลาเจ้างาม
 เจ้าไม่ตามใจให้ไป
 จนใจเย็นจ้งจ้ง
 พอร่มงห่างเสียงใส
 วิ่งออกนอกห้องใน
 ลงบันไดเกือบแก้วกระเด็น

(ซิลเดอริลลาวิ่งลงบันไดเกือบหลุดอยู่บนบันได วิ่งลงจากบันไดออกไปทางประตูหลัง คนอื่น ๆ ตกตลิ่ง ทำท่าตกตลิ่ง งาม ๆ หลาย ๆ ทำเป็นภาพนิ่ง ดนตรีทำเพลงที่จะร้อง เจ้าชายลงมาเก็บเกือบ ทุกคนกลับกะดุกกะติกได้ตามเดิม)

“เพลงหวนสวาท”

เจ้าชาย	โอ้โฉมงามทราชมสวาทนิราศร้าง เหลือเกือบกวาง ทิ้งอยู่ ดูใจหาย ขอจงรัก ดำรงมั่น อย่าผันกลาย ได้พบใหม่ อีกครั้ง เหมือนหวังเคย
เจ้าชาย	(พูดกับสมุห) เร็ว, จัดสิ่งตามนางผู้เป็นยอดดวงใจของฉันให้พบ
สมุห	พระเจ้าค่ะ
เจ้าชาย	ฉันต้องได้พบกับหญิงผู้เป็นยอดดวงใจของฉันโดยด่วน มิฉะนั้น.....ง่า.....ง่า
สมุห	ข้าพระเจ้ารับฉลองพระเดชพระคุณได้ทุก ๆ อย่างจะต้องเป็นไปตามพระราชประสงค์โดยด่วน
เจ้าชาย	ขอบใจมาก สัญญานะว่าฉันจะได้พบโดยเร็ว
สมุห	ข้าพระเจ้าขอถวายสัญญาว่าจะได้พบสตรีผู้เป็นยอดดวงพระหทัยในบัดดล

(สมุทรวายคำนับถอยหลัง ดนตรีทำเพลงที่จะร้อง เจ้าชายทรงพระดำเนินผ่าน
แขกขึ้นบันไดเข้าโรง แยกถวายนับเวลาเจ้าชายผ่าน)

“เพลงเกียรติประวัติ”

สมุท	พวกเราราชสำนักอย่าซักช้า รีบค้นหาขอดหญิงอย่างหนึ่งเฉย แยกหมวดหมู่ ดูค้น เราคนเคย ไม่ละเลย พระประสงค์องค์เจ้านาย	
แขกหญิงชาย	ยินดีช่วย ค้นหา พยายาม	
สมุท	เข้า เสิญตามเรามา จะฉลอง เจตจำนง เพื่อให้คลาย กังวล หม่นพระทัย	ถ้ามุ่งหมาย องค์เจ้าชาย

(ทุกคนเดินออกทางพระทวาร)

ปิดม่าน

ฉาก 3

ฉาก	ป่ารอบพระราชฐาน
เวลา	24.00 น. มีดมาก
ดนตรี	ทำเพลงที่จะร้องเบา ๆ (เพลงนี้ควรมีเสียงกู่ คือมีลูกคอบเปล่า ๆ ไม่ใช่ใส่คำเป็นเสียง ขึ้นกับคำร้อง)

(เมื่อม่านเปิด ซิลเดอริลลาวิ่งผ่านเวทีไปเข้าโรงอีกทางหนึ่ง ครู่หนึ่งมหาดเล็ก
คนหนึ่งวิ่งตามหายเข้าโรง มหาดและพวกแขกครู่ตามกันออกมา)

“เพลงเสียงประคิด”

ร้องหมู่	เราต้องค้น	ให้ทั่ว	รอบรั้ววัง
	อีกค้นทั้ง	แนวป่า	อย่าไกล
	ต้องพบนาง	อย่างดำรัส	ที่ตรัสใช้
	เพื่อจะให้	ทรงสราญ	หวานรักชม
	ถ้ามิพบ	นางแก้ว	แคล้วประสงค์
	เจ้าชายคง	ชุนช้อง	หมองจิตชม
	พวกเราอยาก	ให้นาย	คลายระทม
	ต้องระดม	ปัญญา	ช่วยหานาง

(ดนตรีทำเพลงต่อ สมุหกับพ่อ, แม่, ลูกสาว 2 คน กับมหาดเล็ก 1 หรือ 2 คน ออก)

สมุห (พูดกับพวกแขก) ทางหมวดนี้ เป็นความหวังครั้งสุดท้ายของเรา

พ่อ ทางด้านที่เราค้นหากันเป็นไม่มีแน่ครับ

สมุห (พูดกับพวกที่หาอยู่ก่อน) ยังไง พบใหม่ทางหมวดนี้

พวกที่อยู่ก่อนคน 1 เปล่า ไม่พบครับ

สมุห ไม่หลงหูหลงตาบ้างเลยรี

พวกที่อยู่ก่อนคน 2 ไม่มีแน่นอนครับ

พวกที่อยู่ก่อนคน 3 พวกเราค้นจนทั่วแล้ว ไม่พบ แม้แต่ร่องรอยอะไรเลย

สมุห (หันไปพูดกับพวกแขก) กรรมจริง นี้จะกราบพูลอย่างไรได้

(แม่ร้องวิญวาทแหวกฝูงคนไปยืนตรงกลาง)

แม่ วิญ, ช่วยด้วย, อะไรถูกที่หลัง เย็นเย็น มือผีก็ไม่รู้ เออหรือผู้หญิงที่เรากำลังตาม
หากันอยู่ นี้ จะเป็นผีปลอมมากก็ไม่รู้

พ่อ เหลวไหลจริง ผีมีที่ไหนกัน

สมุห ไม่ใช่ผีแน่ครับ เพราะเจ้าชายได้รับสิ่งคุณด้วยนานมาก

แม่ ก็ผีพูดได้ก็มีถมไปนี่คะ ฉันเคยได้ยินบ่อย ๆ ไป แล้วก็ถ้าไม่ใช่ผีจะหายไปไหนกัน อะไรวิ่งออกมาหยก ๆ นี่นา (ลูกเล็กเอามือจับแขนแม่) วิวายตายแล้ว (กะโดดหนี) อะไรเย็น ๆ ถูกฉันอีกแล้ว ผีแน่แล้ว ช่วยด้วย

ลูกเล็ก ลูกเองคะ ไม่ใช่ผีหรือ

พ่อ โธ้ย อย่าวิตวิตให้มันมากนักละ (แม่เข้าไปเกาะแขนพ่อ)

แม่ ก็อยู่ใกล้ ๆ ฉันสิ ฉันกลัวผีนี่นา กอดเอวฉันไว้สิ (จับมือพ่อมากอดเอวพ่อสลับ)

พ่อ ฮือ ยุง อายเขา

แม่ อายใครกัน, ท่านอายก็ฉันไม่อายนี่ ฮือ, ฮือ อาย ถึงที่อยู่บ้านไหนไม่อายละ

พ่อ ก็นั่นมันที่บ้านนี่นา

(มหาดเล็กคนที่ 1 ที่วิ่งตามซิลเดอริลลาออก ถือฟักทองมาด้วยวิ่งกระหืดกระหอบมา)

สมุห อะไรกัน

มหาดเล็ก เมื่อฉันเผลอไปที่หน้าวัง ทหารยามมารีบบอกว่า เห็นสุภาพสตรีวิ่งออกไปทางหน้าวัง

สมุห เออ, แล้วอย่างไร

มหาดเล็ก แล้วทหารก็ชี้มือให้

สมุห เข้าว่าไป เร็ว ๆ หน่อย พบรี

มหาดเล็ก พบ แต่.....ง่า.....

สมุห อยู่ไหน หญิงนั้นอยู่ไหน บอกเร็วหน่อย

มหาดเล็ก เดียวครับ ขอเวลาสักหน่อย (หยุดครู่หนึ่ง) คือพอฉันออกไปถึงถนน ก็เห็นแต่ฟักทองนี่กลิ้งอยู่ที่กลางถนน และมีหนู 6 ตัว วิ่งเกลื่อนอยู่ตามนั้น แล้วเห็นผู้หญิงคนจนใส่เสื้อขาดกระรุ่งกระริงวิ่งไปไกลแล้ว

แม่ (พูดสอด) ฉันว่าแล้วผีจริง ๆ ผีปลอมมา เชื่อกันเถิด ท่านสมุห ท่านกราบทูลเจ้าชายก็แล้วกัน ท่านสมุหคะ ลูกสาวคนเล็กของฉันหันเทียบกับผีนั้นนะคะ

สมุห ครับ ๆ แต่.....ง่า.....แต่.....

แม่ แล้วลูกของฉันไม่หนีหายไปแน่ะ ยิ่งรู้ว่าเจ้าชายโปรดละก็ไม่หนีเลยคะ อยู่ที่นี่จนตายเทียว ผู้หญิงที่เรากำลังตามหากันอยู่นี่นะ เป็นผีปลอมมาแน่นอนเทียว แต่อีนาคพระโขนงยังปลอมมาเป็นคนได้เลย

พ่อ หยุดที ๆ พอที่เกิดแม่มหาจำเริญ อย่าพรั้มให้มันมากนักละ ไร้คาญโลดประสาท แล้วก็พาให้เสียนงานเสียการด้วย

แม่ พิกุลจริง ฉันจะพูดอะไรให้เกิดผลเกิดประโยชน์บ้างละก็ห้ามเสียทุกที่ที่เกี่ยว ยิ่งจะ
ไม่ไหวแน่

ลูกสาวเล็ก แม่คะ ลูกรู้สึกหนาวจะไม่สบาย เดี่ยวเป็นหวัดแย่หรือก

ลูกสาวใหญ่ ลูกก็เหมือนกัน ลากลับบ้านเสียทีดีไหมละ

พ่อ จริง ดี, พ่อเห็นด้วย (เดินเข้าไปหาท่านสมุหพร้อมกัน)ขอประทานกราบลาครับ
สวัสดิ์

แม่ ลูกทั้งสองไม่ค่อยสบายคะ กราบลาก่อน สวัสดิ์

สมุห สวัสดิ์ครับ (หันไปพูดกับมหาดเล็ก) ตามไปส่งซิ

(มหาดเล็กคำนับ พ่อ,แม่, ลูกสาว 2 คน มหาดเล็กและคนอื่น ๆ ที่เกะกะเข้า
โรงได้ตอนนี้ แต่ควรเหลือแขกหญิงชายไว้บ้าง เพื่อจะได้คอยเป็นลูกคู่ตอนเจ้าชาย
ร้องเพลง เจ้าชายออกมีมหาดเล็กตามมา คนที่ยืนหลักทางและเวลาเจ้าชายผ่าน
ต้องคำนับ เจ้าชายถือเกือกออกมาด้วย)

เจ้าชาย ท่านสมุห หาไม่พบ, ไม่มีร่องรอยอะไรเลย ตามเคยซิ

สมุห อาญาไม่พินเกล้า ไม่มีใครพบนางเลย จนด้วยเกล้า

เจ้าชาย แต่ฉันจะต้องพบหญิงผู้เป็นยอดใจนี้ให้จงได้

สมุห พระเจ้าค่ะ

เจ้าชาย พຽງนี้เข้า แต่เข้าตรู่เขียวนะ ท่านจะต้องนำเกือกข้างนี้ไปทดลองใส่เท้าผู้หญิงทั่วทั้ง
เมืองนี้ ถ้าหญิงใดใส่เกือกข้างนี้ได้ให้มาไว้รับมาส่งข่าว เข้าใจดีนะ

สมุห พระเจ้าค่ะ ทราบเกล้าดีแล้ว

เจ้าชาย เอ้า รีบไปเตรียมการได้

(ส่งเกือกให้สมุห ๆ รับเกือกถวายคำนับ เข้าโรง ดนตรีทำเพลงที่จะร้องเบา ๆ เจ้าชายเดินไปมาแล้วร้อง
เพลงซึ่งพวกแขกหญิงชายร้องสอดเสียงและเป็น (Imagination Chorus)

“เพลงหวังสวาท”

เจ้าชาย อันความรัก นี้น้อย ก่อแน่นอนหนา

ร้องหมู่ มิรู้รา ลดน้อย หรือถอยห่าง

รักจริงจิต ติดใจ ไม่จิตจาง
 จวบจนสร้าง โลกใหม่ ไม่ลืมกัน
 เจ้าชาย ดวงเนตรน้อง ยามมองดูมันชลลับ
 หมู่ มองแล้วจับ จิตปลื้ม ต็มสุขสันต์
 เจ้าชาย เนตรคู่นี้ จี๋ใจ ให้สัมพันธ์
 หมู่ มัดรักมั่น แน่นอยู่ มิรู้คลาย
 เจ้าชาย ใจเพลिनเรง เหลิงรัก ผักไผ่อยู่
 รักมาจู่ จากไป ใจหิวหาย
 หมู่ สุดจะลืม ปลื้มจิต คิดเปลี่ยนกาย
 เจ้าชาย แสนเสียดาย ยอดรัก ที่หักลา
 จะขอตาม นามรัก ที่สักทรวง
 หมู่ รักคือดวง อาทิตย์ส่อง ก้องเวหา
 เจ้าชาย แม้ขาดรัก หมองเศร้า เจาชีวา
 หมู่ รักช่วยพา พบอีกครั้ง เหมือนหวังเอย

ปิดม่าน

ฉาก 4

- ฉาก บ้านซิลเดอริลลา เหมือนฉาก 1
- เวลา ประมาณ 14.00 น.
- ตัวละครคอน พ่อกับแม่ นั่งคุยกันอยู่
- พ่อ งานเมื่อคืนสนุกดีนะ
- แม่ ไม่สนุกเลยจนคิดเดียว (หยิบผ้าซับจุ่มก) ดูซิ ฉันเป็นหวัดออกงอม
- พ่อ เอ๊ะ ทำไมไม่สนุก แหกแต่งตัวสวย ๆ ลีลาศ แล้วก็ยังมีผู้หญิงงามโผล่มาในงาน ซึ่งไม่มีใครรู้จักเลย
- แม่ นั่นสิสนุก ก็เพราะนั่งนั่นนะซิฉันจึงไม่สนุก
- พ่อ เอ๊ะ ทำไมยังงั้นล่ะ สนุกสนานเหมือนเรื่องนิทานประโลมโลก ดูซิเจ้าชายตกรักกับผู้ที่ไม่มีใครรู้จัก แล้วผู้หญิงก็หายแพริบไปตามตัวไม่ได้ ถ้าตามตัวได้ก็จะสนุกมาก
- แม่ เชิญสนุกไปคนเดียวเถิด ฉันนะ ไม่สนุกด้วยหรอก เพราะเจ้าชายไปรักนางผีเสื้อกหลุดนั้นเข้า ฉันเลยหมดสนุก
- พ่อ ทำไม มันไปเกี่ยวอะไรกับ หรือเกิดอยากให้เจ้าชายมาตกรักด้วย
- แม่ ฉันแก่แล้ว เจ้าชายจะมารักได้รึ ก็ลองยังเป็นสาวอยู่ซิ ฮี พันมือไปก็บุญ ดูแต่ตัวท่านซี ยังตามฉันออกต้อย ๆ ลืมเสียแล้วรึ พุดก็จะว่าไม้ ท่านนะติดฉันจนลืมหูลืมตาไม่ขึ้น พุดขอความรักออกบอຍ ๆ ไม่ได้หยุดปาก จนหายใจหายคอไม่ทันนะะจริงไหมล่ะ
- พ่อ เออ ๆ ๆ , ถูกล่ะ ๆ ฉันยอมแพ้ ไม่ต้องตะโกนไม้ไปหรือก เขาู้กันทั่วโลกดอกว่าฉันหลงรักจนตาบอด จนเด็กเล็ก ๆ ก็รู้ ก็เพราะฉันหลงรักนะซิ จึงเกรงไปว่าเจ้าชายจะเกิดมาตกรักเข้าบ้าง
- แม่ (ยิ้มตัดจริต) ฮือ, ฮือ ไม่ต้องมาขอหรือก (เดินไปนั่งกะแะข้างพ่อ) ไร่จริง ๆ นา งานเมื่อคืนนี่นะ ถ้าเจ้าชายมาเกิดตกรักกับลูกสาวฉันสักคนละก็อ ตายตายฉันสนุกตายเลย ฉันจะลีลาศทุกเพลงไม่หยุดเลย
- พ่อ สาธุ เพราะหัดีจริงที่ไม่ใช่ ไม่งั้นซื้อดินคงหักแน่ อะไรจะเดินรำไม่หยุดเลย
- แม่ จริง ๆ นะ ไร่ ท่านไม่เห็นว่าคุณคนเล็กของฉันสวยรึ สวยมากนา รวกับนางฟ้ามาจากกะยาหงันแน่ พิกลจริง เจ้าชายไม่ยักรัก วึ่งไปรักอินางผีปลอมเกือกหลุดนั้นได้นี่
- พ่อ ความจริงที่เกือกหลุดนั้นก็สวยจริง ๆ นา สวยมากเทียว

- แม่ (ตวาดแหว) นี่เกิดไปหลงรักมาบ้างแล้วสิ ไม่ได้นะจะบอกให้ เกิดเรื่องใหญ่ ถึงเป็นถึงตายเทียว
- พ่อ เปล่าดอกน่า อย่าหึงเลย จันนะ ไม่มีนอกใจละ
- แม่ ไม่หึงได้สิ จันนะ ไม่ยอมแม่แต่จะให้สมองของท่านคิดนิยามหญิงอื่น เป็นอันขาด ต้องนิยมได้แต่จันคนเดียว ได้ยินไหม (หันไปพูดทางคนดู) เออ, เมื่อกี้พูดอะไรอยู่ ลืมไปแล้ว เป็นยังงี้เสมอแหละ พอหึงขึ้นมาละก็อ้อมหมดเทียว กินข้าวอยู่ยังลืม เคี้ยวเลย แล้วก็ลืมเคี้ยวข้าวเปล่า ด้วยขามแตกหมดเสียด้วยสิ (หันไปพูดกับ พ่อ) เออแต่ก็เรากำลังพูดถึงอะไรค้างอยู่นะ
- พ่อ จันไม่อยากพูดเรื่องนี้ แล้วกลัวความจุนเจียว
- แม่ ก็จันอยากพูดนี่ เอ พุดอะไรอยู่นะ (ทำท่าคิด) อ้อ คิดออกแล้ว พูดถึงเจ้าชายจริง ๆ นะ เจ้าชายควรจะรักลูกสาวของจันแท้ ๆ เทียว นี่ท่านคะ จันว่าถ้าไม่มีนั่งหญิง เกือกหลุดนั้นละก็อ้อ จันว่าเจ้าชายโปรดลูกคนเล็กของจันแน่นอน แหม จันเกลียด ยายเกือกหลุดนั้นจริง เจ้าประคุณ ขอให้เป็นผู้ปลอมมาเถอะ
- พ่อ เอ เป็นเอามาก ประเดี้ยวอยู่ที่นี้ไม่ได้แน่
- แม่ เอ๊ะ ทำไม จะไล่จันรี
- พ่อ เปล่า ไม่ได้ไล่
- แม่ จัน ทำไมจึงพูดว่าจะไม่ได้อยู่ที่นี้เล่า
- พ่อ จันกลัวสติจะเกิดไม่ปกติขึ้นมาสิ
- แม่ แน่, หาว่าจันเป็นบ้ารี ?
- พ่อ เปล่าอีกแหละ (เสียงกระดิ่งดังในโรง) อ้าใครมาแล้ว

(ท่านเลดีฟิลลิป และเลดีสมิทกับน้องสาวออก)

- เลดีฟิลลิป แหม จันต้องรีบมาหา จะมาบอกข่าว
- เลดีสมิท จันก็เหมือนกัน และเราเลยมาถึงที่นี่ พร้อมกับ
- แม่ มีข่าวอะไรอีกคะ
- เลดีฟิลลิป เรื่องผู้หญิงที่เกือกหลุดนะสิ
- แม่ อ้อ, ได้ตัวแล้วรีคะ
- เลดีสมิท เปล่าคะ ยังไม่ได้ตัวหรือก เป็นแต่องค์รักของเจ้าชายถือเกือกไปเทียวลงใส่ตีน ทุกบ้านช่อง เมื่อสักครู่ เขาไปบ้านจัน และได้ลงน้องสาวคนนี้ของจันแล้ว
- แม่ ใส่ได้ไหมคะ

- เลติสมิท เกือบใส่ได้แน่ะ ใหญ่ไปนิดเดียว
- แม่ อู๊ย เสียใจด้วยค่ะ
- เลติฟิลลิป ถ้าหญิงใดใส่เกือบได้ เจ้าชายจะรับไปเสกสมรส เราคิดว่าบางทีลูกสาวสองคนของท่านจะใส่ได้บ้าง เลยพากันมาฟัง
- เลติสมิท ท่านองค์รักษ์มาถึงที่นี่หรือยังคะ (ถามพ่อ)
- พ่อ เปล่า, ยังครับ
- เลติฟิลลิป อู๊ย ขอให้ลูกสาวของท่านคนใดคนหนึ่งใส่ได้เกิด
- แม่ ขอบพระคุณค่ะ ตายตาย ทำลูกสาวของฉันกำลังบวมด้วย เมื่อคืนนี้ถูกความเย็นมากไป โธ่ ลูกทั้งสองของฉันเป็นผู้ดีแท้ ๆ ไม่เคยบุกป่าฝ่าหนามเลย แล้วฉันเลี้ยงลูกของฉันจนอมเท่ากับไซในหินเทียนระคะ มดไม่ได้ตายอะไรไม่ตอมเลย (หันไปพูดกับผัว) ท่านเรียกลูกมาทีซี (พ่อเดินไปเคาะประตูทางซ้ายขวา)
- พ่อ แม่เขาเรียก (ลูกสาว 2 คน โผล่ออกมาพร้อมกัน พูดพร้อมกัน)
- ลูกสาวใหญ่ อะไรคะ คุณแม่เรียกอะไร
- ลูกสาวเล็ก (ลูกเดินไปจับมือทักทายแขกที่มา)
- แม่ เข้า พูดทีละคนซิ ทำลูกเป็นอย่างไรบ้าง ไปเร็ว กลับไปในห้องเอาเท้าผิงไฟเข้า ทำจะได้เล็ก ๆ ใส่เกือบที่องค์รักษ์จะเอามาลองได้
- ลูกคนใหญ่ เกือบอะไรคะ
- แม่ เกือบที่เจ้าชายเก็บได้เมื่อคืนนี้ไงลูก
- ลูกสาวเล็ก ก็ไม่ใช่เกือบของเรา เราจะใส่ได้ยังไงคะ
- แม่ อ้าว ไม่ต้องออกปัญญาหรอก เชื่อแม่เถิด ไป ๆ ตามแม่สั่งไป (ต้นหลังลูกสาว ๆ ทั้งสองเข้าโรง)
- เลติฟิลลิป เท้าบวม แขน้ำร้อนอุ่น ๆ ซิคะ
- แม่ เออ จริง ท่านคะ (หันไปพูดกับพ่อ) เรียกซิลเดอลิลาเร็ว
- พ่อ (เดินไปข้างหลัง) ซิลเดอลิลา ๆ (ซิลเดอลิลาออกด้านหลัง)
- แม่ เอาน้ำร้อนไปให้ลูกทั้งสองของฉันเร็ว (ซิลเดอลิลาเข้าด้านหลังถือกาน้ำมาสองใบ เอาเข้าไปในห้องขวา 1 ใบ ซ้างซ้าย 1 ใบ แล้วกลับเข้าทางหลัง)
- เลติสมิท อู๊ย เด็กคนนี่ (ชี้ซิลเดอลิลา) ทำนิดหนึ่ง หน้าตาก็สะสวย
- แม่ อู๊ย ตายละ ท่าน ทำใหญ่ใส่เกือบพ่อได้แน่
- (องค์รักษ์ 2 คน ออก พ่อแม่วิ่งไปรับ)

พ่อ สวัสดิ์ครับ
 องค์รักษ์ สวัสดิ์ครับ

(องค์รักษ์ไปจับมือกับเลดีสามคนที่นั่งอยู่ พุดสวัสดิ์)

แม่ เชิญทางนี้ค่ะ
 พ่อ เชิญนั่งครับ
 แม่ ให้ฉันรับแขกเอง ไป ท่านไปบอกลูกสาวให้แต่งตัวเร็ว

(ดันพ่อไปให้ห่างแล้วจึงพุด พ่อเข้าไปในห้องลูกสาวเล็กครู่หนึ่ง แล้วออกจากห้องลูกสาวเล็กเดินผ่านเวทีไปห้องลูกสาวใหญ่ แล้วกลับออกมา แหกยังไม่ได้นั่ง)

พ่อ เชิญนั่งสิครับ
 แม่ ฉันเอง (เข้าไปที่องค์รักษ์) ไม่ต้องเกรงใจค่ะ ธุระอะไรว่าไปเที่ยว เจ้าชายทรงพระสำราญดีหรือคะ
 องค์รักษ์ 1 ไม่ทรงสำราญครับ
 องค์รักษ์ 2 เหตุนั้นจึงทำให้เราทั้งสองนี้ต้องมาที่นี่
 แม่ อ้อ มาบอกรีคะ เราก็อยากจะไปเฝ้าเยี่ยมเหมือนกันค่ะ
 องค์รักษ์ 1 วันนี้ไม่ทรงรับแขกครับ รับสั่งว่าจะไม่ทรงรับแขก จนกว่าจะได้ตัวผู้หญิงที่ใส่เกือกข้างนี้ได้
 แม่ อ้อ ๆ เกือกนี้ที่เจ้าชายทรงเก็บได้เมื่อคืนนี้ และ.....ง่า.....
 พ่อ หยุดที่สี่ ให้ท่านองค์รักษ์พุดบ้างสิ เราต้องเป็นคนฟังสิ แล้วกัน
 แม่ เอ้า ฟังละ
 องค์รักษ์ 2 ถ้าใครใส่เกือกนี้ได้ เจ้าชายจะเสกสมรสด้วย
 แม่ ไหนส่งเกือกมานี่สิ
 องค์รักษ์ 1 คำสั่งให้ลองแต่นางสาวครับ
 แม่ (ค้อน) ฉันรู้แล้ว ฉันจะให้ลูกสาวฉันลองต่างหาก ขอให้ท่านรู้เถิดว่า ฉันมีลูกสาว 2 คนนะ
 องค์รักษ์ 2 โปรดเรียกลูกสาวของท่านมาลองที่นี้ต่อหน้าฉันทั้งสองนี้จะเป็นพระคุณมาก

แม่ (พูดกับพ่อ) เร็ว ท่านไปตามลูกสาวใหญ่ ฉันจะไปตามลูกสาวเล็ก (หันไปพูดกับพวกเลติ) ขอ
ประทานโทษนะคะท่าน โปรดคุยกับองครักษ์ประเดี๋ยวนะคะ

(พ่อเข้าห้องลูกใหญ่ แม่เข้าห้องลูกสาวเล็ก)

องครักษ์ 1 (พูดระหว่างที่พ่อแม่เข้าห้อง พูดกับเลติสมิท) วันนี้ฉันต้องจับเท้าผู้หญิงมาแล้ว
หลายพันคน

เลติสมิท มีใกล้เคียงที่จะใส่ได้บ้างไหมคะ

องครักษ์ 2 ยังเลยครับ

(พ่อกับลูกคนใหญ่ และแม่กับลูกคนเล็กออก)

แม่ จะให้ใครลองก่อนดีนะ

พ่อ เรียงพี่เรียงน้องสิ

แม่ จริง, เข้าไปนั่งที่เก้าอี้โน่นลูก (พูดกับลูกคนใหญ่ หันไปพูดกับองครักษ์) เข้า เสิญ
ลองซิท่านองครักษ์ เพียง ใส่ได้ที่เจ้าประคุณ (หันไปพูดกับเลติฟิลลิป) ท่านเห็นใจ
ฉันไหม ดูฝีมือของฉันเย็นราวกับน้ำแข็ง (จับแขนเลติฟิลลิป) หัวใจเต้นแรง
(องครักษ์ลองใส่ไม่ได้)

องครักษ์ 1 ใส่ไม่ได้ครับ ทำใหญ่มาก เสิญอีกคนมาลองเกิดครับ

แม่ ซ้ำก่อน (หันไปพูดกับลูก) ถอดถุงตีนเสียวสิลูกจะได้ใส่ได้

องครักษ์ 2 ถอดถุงเท้าแล้วก็ใส่ไม่ได้ครับ เพราะทำใหญ่กว่าเกือกมาก

พ่อ ให้ลูกเล็กไปลองเถอะ

แม่ เข้าตามใจ เข้าลูกเล็กไปสิ ลูกของแม่ คนดีคนดี ใส่ให้ได้นะลูกนะ ดันมันเข้าไปก็
แล้วกัน (หันไปพูดกับเลติสมิท) ท่านกำมือให้ฉันที หัวใจจะหยุดเต้นแล้ว ดูไม่ได้
เสียวใส่เสียวพุ่งไปหมด ดูแทนฉันด้วย

(องครักษ์ลองใส่ไม่ได้)

องครักษ์ 1 ไม่ได้อีกครับ หมดหวัง

แม่ ช้าก่อนยังไม่หมดชื ก็ไม่ได้ใช้ช้อนตักเกือกนี่นา ลูกฉันเป็นผู้ตีผิวอ่อน เตี้ยวระ เตี้ยว ซิลเดอริลลา ๆ (ซิลเดอริลลาออก)ไปเอาช้อนตักเกือกมาให้หมดเอามาหลาย ๆ อันนะ (หันมาพูดกับองครักษ์) ต้องลองใหม่ทั้งสองคนนะ ไม่งั้นไม่ยุติธรรม ก็ไม่ได้ใช้ช้อน จะใส่เกือกเข้ายังงัยกัน ลูกฉันไม่เคยใส่เกือกพรวด ๆ หรือคะ

(ซิลเดอลิลลาออก ถือช้อนตักเกือกส่งให้)

แม่ ดูซิฉันนี่ บอกให้เอามาหลาย ๆ อัน มาอันเดียว ไปเอามาอีก ประเดี้ยวพาดเจ็บไป พรอก (ซิลเดอลิลลาเข้าโรงแล้วออกมา) มีถือช้อนตักเกือก 2-3 อัน องครักษ์ลอง เกือก 2 แม่เข้าไปช่วย พ่อ-ชะงอกดูบ้าง ไปชี้ให้เอาช้อนใส่ตรงนั้นตรงนี้)

องครักษ์ 2 เห็นจะหมดหวังแน่ครับ ใส่ไม่ได้แน่นอน เอ้า ยังอยู่คนนั้นอีกคน มาซิ

(ชี้ซิลเดอริลลา)

แม่ โอ๊ย นางนั้นไม่ต้อง ไม่ต้องลอง การลอง สดุนอย่างนั้น ดินโตเท่าสนามหลวง จะใส่ เกือกนั้นได้ยังงัย

องครักษ์ 1 ไม่ได้ครับคำสั่งว่าผู้หญิงสาวทุกคนต้องลอง เชิญมานี่ (พูดกับซิลเดอริลลา)

พ่อ ซิลเดอริลลามาศิ เพื่อจะใส่ได้บ้าง

แม่ หนอยแน่, เผยอไปสิ ลูกของแม่

ละครเรื่อง

หาเหตุหนึ่ง

ตัวละครคอน

โชค ชัยแสน หมอหนุ่ม กิริยาหยุกหรือเจ้าชู้
 ยาใจ ชัยแสน ภรรยาของโชค ชี้หึง ใจร้อน ชีฉุนเฉียว ชีระแวงสงสัย
 พอลจิต พงส์สิริ น้องสาวยาใจ ฉลาดสุขุม
 เอ็ม คงสุข คนใช้ชรา ป้าเป็อ

ฉาก

ห้องนั่งเล่นมีทางออกสามทาง ประตูด้านขวาเข้าในห้องตรวจโรค

ประตูซ้ายเข้าในเรือน ประตูหลังออกนอกบ้าน มีโต๊ะเก้าอี้ ตู้จัดพองาม ตัวละครคอนมี ยาใจ เดินวนอยู่ (ยาใจ เดินกลับไปกลับมาหยิบบุหรี่ปวดสูบ ปาบุหรี่ปิ้ง ถอนหายใจยาว)

ยาใจ นอนไม่หลับเลยจนจับเดียว (กระแทกตัวลงนั่งบนเก้าอี้) ถ้าขึ้นไม่ได้รู้ว่าผู้หญิงที่แต่งตัวสีแดง แฉิดที่โรงละครคอนเมื่อคืนนี้เป็นใครละก็ ออกแตกตายเหี่ยว เอ้อ อ้ายมีผิวหนุ่มสวยนี้ไม่ดีเลย ร้อนใจทุกอย่าง นอนตาไม่หลับ ต้องคุมเป็นไก่ตาแตกจึงจะได้ แต่คุมอย่างนี้ยังไม่วายเลย จริง ๆ นะผู้ชายนี้เป็นอย่างไรจึงต้องเป็นเจ้าชู้ทุกคน ไม่รู้จักยั้งใจหรือ มีความพอใจเสียบ้างเลย คอยแต่จะต่อเรื่อยไปไม่รู้จักจบ พอแต่งงานมีเมียคนหนึ่ง ตาก็เริ่มสอดส่ายหาคนที่สอง เทียว แล้วก็สามสี่ว่าเรื่อย ๆ รู้ยังงี้ไม่ยกแต่งงานอยู่เป็นโสดดีกว่า ไม่ยุ่งใจ ยังมีผิวเป็นหมอยิ่งระวังยากใหญ่ มีโอกาสมากมายนัก เออะอะอะไรก็เยี่ยมคนใช้ พอผู้หญิงทัก เราถามว่า ใครก็ตอบว่าคนใช้ จะให้เราหมดเสียงร้ายจริง (ประตูซ้ายเปิด โชคออกเดินตรงไปที่ประตูขวาโดยมิได้มองดูภรรยา ยาใจลุกจากเก้าอี้ยืนทำสะเอว พุดเสียงดุซึ่งซัง หน้าบึ้ง)

ยาใจ โชค หยุดประเดี๋ยว

โชค อะไร ยาใจ มีอะไรอะไร ? (หยุดยืนห่าง ๆ พุดเอื่อย ๆ)

ยาใจ ถ้าท่านจะเดินมาให้ใกล้ฉันสักหน่อย (ชี้มือที่ขาเก้าอี้) มาตรงนี้นะ จะชอบใจ ฉันมีอะไรจะพุด สักสอง-สามคำ ถ้าไม่ได้พุดออกจะแตก ต้องถามให้รู้เรื่อง

โชค จะถามอะไรก็ถามสิ เร็ว ๆ หน่อย คนใช้คอยอยู่ในห้องตรวจโน่นแล้ว (ชี้มือไปทางประตูขวา)

ยาใจ อู๊ย ! คนใช้-คนใช้ จะตายแล้ว นึกได้แต่คนใช้ ๆ ๆ (พุดเสียงดังแปร้นแปร้ว ตวาด) เท่านั้นเอง พุดคำอื่นไม่เป็นแล้ววรีนี้

- โชค อ้าว (หัวเราะดัง) ก็ฉันเป็นหมอ จะให้ไปพูดถึงอะไรเล่า หมอก็อัดอึ้งอยู่กับคนไข้สิ มั่นหน้าที่นี่นะ จะถามอะไรก็ถามมาสิ
- ยาใจ จะถามว่าผู้หญิงที่แต่งสีแดง ที่โรงละครตอนเมื่อคืนนี้นะ ก็เห็นจะเป็นคนไข้สำคัญเหมือนกันละสิ
- โชค พิธึ่ ยาใจ หึงเหลวอีกแล้ว
- ยาใจ ถ้าฉันหึงเหลว ก็คงบอกฉันได้ว่าเขาคือใคร
- โชค นีรี ฐานะที่จะถาม เสียใจไม่มีเวลาที่จะตอบเรื่องเหลวไหลเช่นนี้ได้ (เดินไปที่ประตูขวาเปิดประตูเข้าไป)
- (ยาใจกระแทกตัวลงบนเก้าอี้เอามือปิดหน้า พอลืมมือออกถึงของจดหมายเดินมาใกล้พี่สาวยาใจ เห็นน้องสาวมาเอาผ้าเช็ดหน้าตา)
- พอลิต จดหมายถึงพี่โชคจ๊ะ (ส่งให้)
- ยาใจ กลิ่นน้ำอบฟุ้งเทียว ลายมือผู้หญิงด้วย ดูซิจิต (รับรับมาจ้องดูเอาของชิ้นนม)
- พอลิต ละครตอนเมื่อคืนสนุกไหมจ๊ะ (รับของมาดูแล้วเอาวางบนโต๊ะทำหน้าที่ราคาญหน้าบึ้งพูดข้ามเรื่อง)
- ยาใจ ฉันไม่รู้เรื่องเลย เพราะหิดที่น้องไม่ได้ไปด้วย
- พอลิต อ้าวทำไม เกิดเรื่องอะไรจ๊ะ ? (ถามอย่างเสียงประหลาดใจ)
- ยาใจ เปล่า, ไม่ได้เกิดเรื่องอะไรหรอก เป็นแต่เผชิญอึดเมียเก็บของโชคมันไปนั่งดูละครอยู่ใกล้ๆ แล้วก็ยิ้มกัน ฉันก็เลยลุกกลับบ้านโชคก็ลุกตามมา
- พอลิต แล้วพี่โชค อธิบายว่าไงกันล่ะ
- ยาใจ เปล่า เขาไม่พูดว่ทำอะไรเลย และทั้งฉันก็ไม่ได้ถามอะไร
- พอลิต เอ๊ะ ! ก็ต่างคนต่างไม่ได้พูด แล้วทำไมพี่รู้ล่ะว่าหญิงนั้นเป็นเมียเก็บของพี่โชค
- ยาใจ รู้สิ เดาได้นี่นา ตาฉันไม่บอดหรือ
- พอลิต เดาอย่างไรกัน อาจไม่ใช่ก็ได้ หรืออาจเดาผิดก็ได้
- ยาใจ ไม่ผิด ทำไมจะไม่ใช่ ยิ้มกันออกแบ่นไปแบ่นมา
- พอลิต อ้อ ? ถ้าผู้หญิงได้ยิ้มกับพี่โชคละก็ถือเป็นเมียเก็บของพี่โชคหมดจ้ะนี่ริคะ แย่ละ (หัวเราะ)
- ยาใจ จะแย่อะไร ฉันสิแย่
- พอลิต พี่จ๊ะ ฉันคิดว่าเรื่องเช่นนี้พี่ไม่ควรเดา เพราะถ้าการเดานะมันต้องมีทั้งเดาผิดและเดาถูก ก็ จะจับให้มันไม่ตีริจะ ทำไมไม่ถามพี่โชคเขาดูให้รู้เท็จจริงกัน

- ยาใจ ก็ไม่มีโอกาสนี่นะ พอเอ่ยขึ้นเขาก็ว่าเหลว เดินปฐูต ๆ เข้าห้องรักษาใช้ แหม / ฉันเกลียดคำว่าคนไข้จริง นี่พอจิตจะสอนให้นะ อย่าแต่งงานกับหมอลอยเที่ยว มันร้อนใจ, ร้อนอก, ร้อนนอก, ร้อนใน ร้อนทุกอย่างเที่ยว
- พอจิต ทำไมจะ มีผิวหมอดินะ หาเงินได้มาก ฉันชอบหมอล (หัวเราะดัง)
- ยาใจ เอ๊ะ (ลุกขึ้นจากเก้าอี้ยืนจ้องน้อง) หมายความว่าอะไรกัน (ต้องรีบพูด)
- พอจิต หมายความว่าฉันอยากแต่งงานกับหมอบ้างนะสิจ๊ะ
- ยาใจ ไม่ได้การละ ถ้ามีความคิดเช่นนั้นเกิดขึ้นละก็ เป็นยุ่งใหญ่แน่
- พอจิต อะไร พี่ยาใจ หมายความว่าอะไร เกิดยุ่งใหญ่
- ยาใจ หมายความว่าถ้าจิตใจประหวัดอยู่กับหมอละก้อ - ง่า -
- พอจิต เอ๊ะ พี่ยาใจ อย่าเข้าใจผิดมาหึงฉันสิ ฉันไม่ได้หมายถึงหมอล (หัวเราะยื่นมือไปจับพี่สาวให้มานั่ง) โชคของพี่ดอกนะ หมอลมีตั้งหลายหมื่นหลายพัน ตายละ อะไรทำให้พี่คิดเช่นนั้นได้ อย่าหึงน้องสิคะ เหลวไหลจริง นี่แหละพี่นะ อิจจาดูอย่างนี้ไม่ดีนา เชื่อน้องเถอะดีดี, อิจจาอย่างพี่นี่นะ
- ผู้ชายรำคาญนะจะบอกให้
- ยาใจ หน้อยแน่, แม่คนช่างรู้ ไม่อิจจาได้รี ไม่ไซ้ของหางายนี้, ด้วนะ กว่าเราจะแต่งงานเราก็ต้องเปลี่ยนเสื้อผ้าแต่งหล่อแทบตายแน่ะ
- พอจิต อ้อ ? พี่คิดเช่นนั้นรี ? น้องไม่ยกคิดอย่างพี่ดอก
- ยาใจ แกคิดยังไงละ
- พอจิต คิดว่าด้วนะหางายเหมือนกล้วยน้ำว้าแหละ
- ยาใจ อ้อ เพราะแกคิดอย่างนี้สิ, จึงยังไม่ได้แต่งงานจนปานนี้
- พอจิต พี่ยาใจ ถ้าฉันจะคิดแต่งงานละก้อ เมื่อใดก็ได้ แต่นี่ฉันยังไม่คิด, ก็เพราะฉันยังไม่เห็นความสุขในการแต่งงานต่างหาก ดูพี่นี่แหละเป็นตัวอย่าง พี่สุขรี
- ยาใจ อ้อ, มันก็สุขอยู่นะ ถ้าหย่ามีด้วเป็นหมอล จริงนะ ถ้าฉันมีอำนาจละก้อ ฉันจะออกกฎหมายห้ามหมอลไม่ให้มีเมียเลยเที่ยว
- พอจิต เอ๊ะ ทำไมยังงั้นเล่าจ๊ะ
- ยาใจ ก็เพราะว่าหมอนะ มีโอกาสสนิทสนมกับผู้หญิงได้ง่ายเหลือเกิน อยากจะไปหาผู้หญิงคนไหน วันละสามครั้งก็ได้ เพราะอ้างว่าไปตรวจโรคผู้หญิงที่เป็นเมียก็พูดไม่ออกได้แต่กลอกหน้า เพราะว่ามันเป็นหน้าที่ของหมอล
- พอจิต ตายละ ถ้าพี่ออกกฎหมาย ห้ามหมอลมีเมียละก้อ คงไม่มีใครเรียนเป็นหมอลเลย ไม่ได้แน่ ประเทศเรายังต้องการหมอลอีกมากมายนัก น้องมีความเห็นตรงกันข้ามกับพี่

ยาใจ เห็นอย่างไร

พอจิต นื่องเห็นว่าควรจะอนุญาตให้หมอมมีเมียได้สัก 10 คน

ยาใจ ตายละ, ถ้าแกมีความคิดเช่นนี้ฉันแย่นแน่ ไม่ไหวจริง ประเดี๋ยวโชคเหลือใหญ่ แกอย่าพูดให้พี่
เขยแก่ได้ยินเป็นอันขาดเทียวนะ

พอจิต ทำไมจ๊ะ

ยาใจ ไม่ทำไมละ สัญญาเขยิวว่าจะไม่พูด

พอจิต จะนื่องสัญญา พี่ยาใจจ๊ะ ทำไมพี่ไม่เอาหูไปนาเอาตาไปไร่เสียบ้างเล่าจ๊ะ พี่จะได้สบายใจ
นื่องอยากให้มีมีความสุขจริง ๆ

ยาใจ สุขอะไรกัน, เอาหูไปนาเอาตาไปไร่อะไรกัน ก็พ่อพี่เขยของแกนะมีคนใช้ล่วนแต่สาว ๆ ทา
ปากแดงแฉืด เขียนคิ้วนิด ตามลอบแผลบคมปลีาบ หยอดน้ำยาทั้งนั้นแหละ แล้วยังนุ่ง
กระโปรงสั้นขึ้นไปถึงไหนถึงกันแน่ แล้วหมอจะไม่ใจสั้น อยากรักษาอย่างไรได้เล่า

พอจิต มันงายนิดเดียวพี่ ก้อ ทาปากแดงแฉืดบ้าง ทำคิ้วให้เล็กนุ่งกระโปรงให้สั้นบ้าง ก็จะช่วยดีนี่

ยาใจ ไม่เอาบ้า ฉันไม่ใช่เด็กอย่างแกนี่ โธ่ รุ่งจ๊ะแต่งงานกับคนตาบอดก็จะได้ดีหลอก จะได้ไม่เห็นผู้
หญิงอื่น (หยิบบุหรืสูบลูกขึ้นเดินผ่านประตูขวา พุดพลางเดินพลางแล้วกลับมาหยุดหนึ่งที่
ประตูขวาคู่หนึ่ง สดุ้งวิ่งมาที่พอจิตจับบ่าพอจิต) แม่พอจิต ได้ยินอะไรไหม (ชี้มือไปที่ประตู
ขวา)

พอจิต ไม่ได้ยินคะ

ยาใจ อะไร ไม่ได้ยิน ก็เสียงหัวเราะนี่นา ไม่ได้การ (ค้อนสับตหน้า ชุนน่อง) ต้องดูละ เป็นไรก็เป็นไป
(วิ่งจะไปที่ประตูขวา พอจิตลุกขึ้นจับตัวดึงมาแล้วปล่อยมือ)

พอจิต พี่จ๊ะ อย่าเข้าไปนะ ไม่ดีดอก เสียธรรยาสัย พี่โชคโกรธแยถึงหย่านะเออ

ยาใจ ฉันไม่เข้าไปหรอก จะไปแอบฟัง (เดินไปใกล้ประตู)

พอจิต ก็ไม่ดีอีกแหละ ไม่ควรเลย

ยาใจ แม่เสียงผู้หญิงร้องอู๊อู๊ แหม ดัดจริตจริง อ้าว อ้าว เจียบไปแล้ว ตายละหรือ ง่า หรือ ...กำลัง....
ง่า อือย ทนไม่ไหวแล้ว (เอามือทูปประตู พอจิตวิ่งปราดไปจุดตัวมาห่างประตู ต้องเร็วหน่อย
ให้ทัน)

พอจิต พี่ยาใจ เสียสติแล้วหรือนี่ สกตใจให้ดินะ

ยาใจ ฉันเห็นเทียว มันจุกกัน ฮีม (พุดเน้นคำโกรธ เจื่อมมือ) (ต้องพูดเร็ว ๆ)

พอจิต จะเห็นอย่างไรได้ ประตูปิด

ยาใจ เออจริงซี เห็นไม่ได้ ประตูปิด เอ๊ะนี่ฉันเป็นอะไร (พุดซ้ำ ๆ ซัด ๆ)

- พอลิต เป็นโรคหึ่งจนตาตาย แหม พี่ยาใจอย่าเป็นเช่นนี้สิ ใจเย็นหน่อย มานั่งนี้ สูดบุหรี่ยี่สิบ เซียน้องเถิด (จูงมือที่สาวมานั่งเก้าอี้ทั้งสองคนนั่ง) (ประตูด้านขวาเปิด หญิงชราออกโศกออกมาด้วย พอลิต สกิดพิชี่ให้ดู)
- โศค เชิญท่านทางนี้ดีกว่า โกลัที่จอดรถมากกว่าทางโน้น ผมต้องขอโทษที่มีเสียงครึกโครมเมื่อกี้ที่บ้านนี้มักเป็นเช่นนี้เสมอ เพราะมีทารกอยู่ (เหลียวดูเมีย)
- เอม ยานี้ รับประทานก่อนอาหารครึ่งชั่วโมงไซ้ใหม่พอ
- โศค หามิได้ หลังอาหาร ได้จดบอกไว้ด้วยแล้ว
- เอม อ้อ ชอบใจ ฉันนะมันซีหลังซีลีมถามช้า ๆ ขออภัยคนแก่เกิดนะ ลาก่อน สวัสดี วันอังคารจะมาให้ตรวจอีก (เอมหญิงชราเดินเข้าทางประตูหลัง โศคตามไปส่งแล้วกลับมาเดินตรงไปที่ประตูขวาไม่เหลียวดูภรรยา)
- พอลิต พี่โศคคงไม่จูบยายแก่นั้นนะจ๊ะพี่รี ไร ?
- ยาใจ ตาย โศคคงโกรธพี่มาก หน้าบึ้งเซียวต้องไปขอโทษ (ลุกขึ้นจากเก้าอี้)
- พอลิต อย่าเพ่อดึกว่า พี่กำลังจูนเซียว เดียวเลยเกิดเอ็ดตะโลกันใหญ่ น้องจะไปดูตลาดเลาเสียก่อนเอง (พอลิตลุกขึ้น ยาใจจับแขนพอลิตไว้)
- ยาใจ เอ๊ะ ช้าก่อน
- พอลิต พี่ยาใจ อย่าหึงฉันสิจ๊ะ ฉันจะช่วยพี่ ฉันจะเอาจดหมายนี้เข้าไปให้และลองฟังคารมเขาดู แต่พี่ต้องสัญญาว่า ถ้าพี่โศคยอมออกมาพบละก็ พี่จะไม่เกรี้ยวกราดกับเขา ต้องใจเย็นนะจ๊ะ (ยาใจได้สติปล่อยมือพอลิตแล้วลงนั่ง)
- ยาใจ เออ พี่สัญญา ช่วยพี่นะพอลิต
- พอลิต จ๊ะ น้องจะช่วย (พอลิตหยิบจดหมาย เดินเข้าไปทางประตูขวา ยาใจแสดงกิริยา กระสับกระส่าย จุดบุหรี่ยี่สิบ สูดบุหรี่ยี่สิบไปที่ประตูขวา หยิบหมอนวางกระแทก ลุกขึ้นเดินทางประตูขวา ไปได้ครึ่งทางเดินกลับมานั่งกระแทกตัว พอลิตพอลิตออกมา ยาใจรีบตระโกนถาม)
- ยาใจ โศคจูนพี่มากไหม ?
- พอลิต ออกจะจูน ๆ แต่ก็รับว่าจะมาพูดกับพี่ น้องไปละ (ออกประตูซ้าย โศคออกทางประตูขวา เดินช้า ๆ ยืนข้างเก้าอี้)
- ยาใจ พอลิต เอาจดหมายหอนั้นไปให้แล้วรี ?
- โศค ให้แล้ว อะไรยาใจดมของจดหมายด้วยรี สำคัญจริง
- ยาใจ สำคัญเท่าที่จดหมายนั้นไหม
- โศค จดหมายคนใช้ ถนนราชดำริ ขอให้ไปเยี่ยมถ้าว่าง

- ยาใจ อ้อ คนใช้คนนี่ชิตีไปเยี่ยมเมื่อวานนี้นี่นะ
- โชค ไม่ใช่
- ยาใจ ก็ฉันเห็นไปทางนั่นนี่นะ แล้วก็เมื่อวานนี่ละไปเยี่ยมใครกัน รายไหนกันอีกล่ะ
- โชค อ้าว ก็คอยสกดลอยตามทุกฝีก้าว ควรจะรู้ว่าฉันไปไหน
- ยาใจ โชค รู้ตัวไหม เมื่อวานนี้ เมื่อกลับมาอะ หอมน้ำอบฟุ้งเทียว (พูดเน้นตาจ้องดูผิว หัวเราะดัง)
- โชค ก็แน่ล่ะ ฉันไปตัดผมมา จะไม่หอมน้ำอบยังไง
- ยาใจ เฉลียว น้ำอบก็กลิ่นเดียวกับที่ของจดหมายเสียด้วยซิ ฮีน่าชั้น
- โชค อ้อ ช่างสังเกตจริง ยาใจควรจะสมัครเป็นนักสืบจะเหมาะกว่าเป็นเมียฉัน เพราะคนใช้เจ้าของจดหมายก็เฉลียวเป็นเมียช่างตัดผม
- ยาใจ โชคจะไม่ยอมสารภาพอะไรกับฉันบ้างเลยเทียวรี ?
- โชค ก็ไม่มีอะไรจะสารภาพนี่นา
- ยาใจ ถ้าฉันถามอะไรจะตอบฉันตรง ๆ จริง ๆ ได้ไหม ?
- โชค ได้ เพราะฉันก็พูดตรงไปตรงมาเสมอ
- ยาใจ เคยเกลียดฉันบ้างไหม ?
- โชค เคย
- ยาใจ เกลียดเมื่อไหร่
- โชค เมื่อหนึ่ง
- ยาใจ ถ้าฉันเลิกหนึ่ง
- โชค ฉันก็เลิกเกลียด
- ยาใจ และจะกลับรักอีกได้ไหม ?
- โชค ไม่กลับ (พูดสับคัล้ายกับโกรธ)
- ยาใจ โธ่ กลับเถอะ ฉันรักมากนะจึงได้หนึ่ง โกรธฉันมากถึงเพียงนั้นเทียวรี
- โชค ไม่ได้โกรธ
- ยาใจ ก็ไม่ได้โกรธทำไมไม่กลับรักอีกล่ะ
- โชค ไม่ต้องกลับ เพราะไม่เคยไม่รักทำไมจะต้องกลับ
- ยาใจ ถามอีกนึกเถอะได้ไหม
- โชค ได้
- ยาใจ ผู้หญิงเสียแดงเมื่อคืนคือใครจะ
- โชค อยากู้จริง ๆ รึ
- ยาใจ อยากู้เหลือเกินจะ

โชค เมียผู้อำนวยการโรงพยาบาล

ยาใจ โลงใจจริง

ปิดฉาก

จบเรื่อง

ละครเรื่อง

เบอร์หก

ตัวละคร

1. นางสุภา ประสพพิชัย	หญิงฉลาดรอบคอบ ภรรยา นายวิชัย
2. นางสาวจำปี สันติสุข	หญิงรับผู้ใช้
3. นายวิชัย ประสพพิชัย	สามีนางสุภา เจ้าชู้กั๊กเมีย
4. นายคร้าม ฐปไทย	ปรีชญ์เก่า ครีและเลอลา
5. นางผกา กลีบทอง	หญิงกำก้น

ฉาก ห้องนั่งเล่นไปบ้านของนายวิชัย
ประตูซ้ายทางเข้าออกห้องรับประทานอาหาร
ประตูขวาทางเข้าออกห้องนอนและห้องแต่งตัว
ประตูหลังทางเข้าออกทางหน้าบ้าน
หน้าต่างหลังถัดประตูหลังไปทางขวาเวที

เครื่องใช้- จดหมาย สี ฉบับ เสื้อฝนหนึ่งตัวของนายวิชัย, สร้อยคอเพชรหนึ่งสาย อยู่ในกระเป๋าเสื้อฝน
ของนายวิชัย, โทรศัพท์, โต๊ะ, เก้าอี้, เก้าอี้ยาว, ตู้, ฯลฯ ประตูห้องตามแต่งาม, ถาดเล็ก
สำหรับใส่จดหมาย ถาดและถ้วยกาแฟ

เวลา- เข้า ประมาณ 7.30 น.

สุภา (เดินไปมาอย่างกระสับกระส่ายทางหน้าเวที) "ดูซี จนปานนี้แล้ว" (ดูนาฬิกาข้อมือ) "เจ็ด
น.กว่า, วิชัยยังไม่กลับบ้านเลย, สนุกกันใหญ่ เทียวเสียคืนยืนรุ่งกับตาเทียนนะ นี่คงแน่ใจว่า
เราไปเยี่ยมคุณน้ำที่อยู่ยา, ตามเราบอก, เลยเทียวเสียจนไม่ต้องกลับบ้าน" (นั่งรำพึงสักครู่
หนึ่ง) "แหม อ้ายการแต่งงานนี้ มันช่างลำบากจริง, นอนตาหลับไม่ได้เลยเชียว, ต้องระวังไว้
เสมอ แล้วก็ ต้องใช้ลูกไม้ไว้เสมอด้วย จึงจะได้" (กระแทกตัวลงนั่ง) "นี่กสงสัยอยู่แล้วเชียว
หมูนี่ ดูวิชัย หลบหู หลบตา ไม่กล้าจ้องตาเราเลย" (กำหมัดทุบลงบนมือแบ) "คราวนี้ละ อยู่
มือ, วางกับดักไว้เสียทุกทางเทียว จะจับให้มันให้จงได้"

จำปี (ออกทางประตูหลัง ถูถาดใส่จดหมาย ไปส่งให้สุภา)
"จดหมายมาเมื่อเช้านี้จะมีผู้นำมาส่งทั้งสองฉบับ"

- สุภา (รับจดหมายจากถาด) "ดีละ ชอบใจ, เออ จำปี เมื่อวานนี้, พอฉันไปแล้ว วิชัยก็ไปบ้างทีयरู"
- จำปี "ยังจะ ออกไปจากบ้าน เวลาประมาณสี่สิบ น. และสั่งว่า จะไม่รับประทานข้าวที่บ้าน"
- สุภา (ถามเรื่อย ๆ อย่างกระตือรือร้น) "มีใครมาหาบ้างหรือเปล่านั้น"
- จำปี "เปล่าจะ แต่มีโทรศัพท์"
- สุภา "ผู้หญิง"
- จำปี "จะ ผู้หญิง"
- สุภา "ชื่ออะไรละ"
- จำปี "ไม่ยอมบอกนาม เป็นแต่บอกให้เชิญคุณวิชัยไปพูดสาย"
- สุภา "ดีละ ไปได้, คอยรับจดหมายมาอีกเถอะ" (จำปีเข้าโรงทางเดิม)
 อยู่มือแน่นละ ที่นี้ละ ดักเสียงจนติดกับเทียว" (ฉีกจดหมายฉบับหนึ่งออกอ่านเจียบ ๆ แล้ว ฉบับที่สอง ออกอ่านเจียบ ๆ และหัวเราะดัง)
 "แกล้งเขียนจดหมายไปถึงเพื่อนต่าง ๆ ของวิชัย เสีย สี่ คน, ถามว่า วิชัยไปค้างด้วยริกเปล่า เมื่อคืนนี้" (หัวเราะอย่างเยาะเย้ย) "ฮี่ น่าขันจริง" (ชูจดหมายสองฉบับในมือไปทางคนดู สันมือให้จดหมายไหว) "จดหมายสองฉบับนี้ ตอบมาว่า วิชัยไปค้างที่บ้านทั้งสองฉบับ ไม่รู้ว่า แบ่งตัวอย่างไร คืนเดียวนอนได้ ถึง สองบ้านนะ"
- (หยุดนิ่งสักนิดหน่อยแล้วจึงพูด) "แหม เพื่อนผู้ชายนี้ เขาดีจริง รักกันจริง ช่วยเหลือกันแข็งแรง ถึงกับ ยอมเขียนจดหมาย มุสา มาได้. นี่แหละ คงผลัดกันหลอกเมียทั้งนั้น พวกนี้" (หยุดนิ่ง ประเดี๋ยวหนึ่ง) "นี่ก็แปลว่า ไก่ เห็น ตีนงู, งู เห็น นมไก่ คอยดูนะ เจ้าเพื่อนพวกนี้ จะไม่ ยอมให้วิชัย คบ เลยจนคนเดียว, นี้ จะคอยดูอีกสองฉบับ" (นั่งตรองอะไรไปบ้าง แหงนดูเพดาน บ้าง)
- จำปี (ออกทางประตูหลัง ถือถาดใส่จดหมายหนึ่งฉบับ ไปส่งให้สุภา
 "จดหมายจะ"
- สุภา (หันไปหยิบจดหมายมาจากถาด) "ชอบใจ ไปคอยรับอีกเถอะ, ประเดี๋ยวก็มาอีกฉบับหนึ่งหรือ ออก" (จำปีเข้าโรงทางเดิม) (ฉีกจดหมายออกอ่านดังทางคนดู) "คุณสุภาทราบ. เมื่อคืนนี้ วิชัยค้างที่บ้านฉัน. เราคุยกันเพลินจนดึก ฉันเลยชวนเขาค้างที่บ้าน. หวังว่าสุภาคงไม่โกรธฉัน ๆ ต้องขอโทษมาด้วย. สุภาไม่ควรหวัง วิชัยค้างบ้านฉัน. ปลอดภัยทุกอย่าง, ขอฝากความคิดถึงมาด้วย. โรจน์ ชื่อสัจ" (พับจดหมายและใส่ซองแล้วโยนไปไว้บนโต๊ะ) "แหม อี ตาโรจน์นี่, ไม่ควรใช้นามตระกูล ว่า สัจ ชื่อ เลย, มุสา ออกยังงี้. ดูซิ คืนเดียวแหละ วิชัย ค้างได้ตั้งสามบ้าน แล้วนี่ จะให้เขื่อยังไงกันนะ" (นิ่งสักครู่หนึ่ง) "ผู้ชายนี้ พิกลจริง. เขาเห็นการ พูด

- มูสา เป็นของธรรมดาเสียเหลือเกิน. คูชี" (ซึ่งมือไปทีโตะจดหมายวางอยู่) "สาม คน พุดบดหมด ทั้งสาม คน" (ยกนิ้วชี้ขึ้นเดาะไปข้างหน้า) "นี่ จะคอยดู คนิต อีกคนนึง. ก็คงลงเอยยังงี้อีกนะแหละ" (สิ้นศรัทธาอย่างเบื้อหน้า "แหม กัมจิง วันนึง จะต้องฟังผู้ชายพุดบด ถึง ห้าคน, รวมทั้งตัว ของฉันด้วย" (ถอนใจยาว) "เฮ้อ สงสารผู้หญิงสาว ๆ จิง. ผู้ชายเล่นไม่พุดความจริงเลย, ยังงี้ละก็อ แยะละ " (ตาแลไปทางหน้าเวทีเชิงตรง)
- วิชัย (พูในโรงทางด้านหลังเวที) "จำปี เอกาแพร์อน ๆ ตามขึ้นไปให้ด้วยนึ่ง. เร็ว ๆ เข้านะ"
- สุภา (สคั่งในเมื่อได้ยินเสียงสามมีเรียก "จำปี" และหันไปดูทางประตูหลังอย่างรวดเร็วและหันไปทางคนดูแล้วพุดอย่างกระตือรือร้น) "กลับแล้ว, พ่อโหมเอก" (ลุกขึ้นยืนเหลียวหาที่ซ่อน) "ต้องซ่อน"
- (วิ่งเข้าไปทางประตูขวา เข้าโรง และแง้มประตูมอง)
- วิชัย (ออกทางประตูหลัง ใส่เสื้อฝนออกมาด้วย) "แหม อ้าย ว.ก. นี้"
- (ถอดเสื้อฝนออก) "ยังมีนไม่หายเลย" (โยนเสื้อไปที่เก้าอี้ 2)
- "เคราะห์ดี ที่สุภาไม่อยู่บ้าน ไม่ยั้งจัน แยมแม่ ต้องรีบอาบน้ำอาบท่านเสียะที่"
- (เดินเข้าไปทางประตูซ้าย เข้าโรง ปิดประตู)
- สุภาออกทางประตูขวา เดินตรงจะไปที่ประตูซ้าย
- จำปีออกทางประตูหลัง ถือถาดใส่จดหมายและถาดใส่ถ้วยกาแฟ
- สองหญิงพบกันกลางเวที
- สุภา "อ้อ จำปี เอาถ้วยกาแฟมานี้เถอะ" (รับถ้วยกาแฟมาจากจำปี) "แล้วไปได้"
- จำปี (ส่งถาดที่มีจดหมายให้) "จดหมายจ๊ะ คนยังคอยอยู่"
- สุภา (รับจดหมายมาจากจำปี) "บอกให้เขากลับได้ ไม่มีคำตอบ" (จำปีเข้าโรง)
- (วางถ้วยกาแฟลงบนโต๊ะ และฉีกจดหมายออกอ่านเจี๊ยบ ๆ แล้ว หัวเราะ) "ทายแล้ว , ไม่มีผิดละ วิชัยค่างบ้านคนิตอีกบ้านนึ่งนั่นแหละ" (หันพุดกับคนดูทางหน้าเวที) "แหม คีนเดียวนอนได้ ถึง สี่บ้าน นันแนะ" (หยุดพุดครู่หนึ่ง) "ตั้งแต่วันนี้ต่อไป ถ้าผู้ชายพุดอะไร จะต้องเอาหก หาน เสมอไปเทียว" (เดินไปหยิบเสื้อฝนของวิชัย คั้นกระเป๋ และหยิบเอาสร้อยคอเพชรออกมาจากกระเป๋าหนึ่ง หยิบชูขึ้นอวดคนดูและพิจารณาตรวดูสักครู่หนึ่ง แล้วเอาผ้าเช็ดหน้าห่อเหน็บไว้กับตัว เดินตรงไปที่ประตูซ้ายและตบประตู)
- วิชัย (พุดออกมาจากโรง) "เข้ามาสิ" (เสียงต้องแข็งหน่อย)
- สุภา (ขึ้นเสียงแข็งดัง) "เข้าไปยังงี้ได้ละ ประตูลั่นกลอนนี่นะ" (เดินห่างออกมาจากประตูซ้าย)
- วิชัย (เปิดประตูออกมา แต่งตัวอย่างเดิม แต่ไม่มีเสื้อชั้นนอก) "เอ๊ะ"
- (สคั่งอย่างประหลาดใจ)

- “อ้าว ..สุภาที่รัก กลับเมื่อไรล่ะ” (ผีนยิ้มอย่างเรีย ๆ)
- สุภา (สบัดหน้าอย่างโกรธ พุดเสียงกระซอก) “กลับแต่วานนี้ ยี่สิบ น. กว่า ”
- วิชัย (รับพุกหลบเกลื่อน) “ไหนว่า จะค้าง กับ คุณน้ำ ที่กรุงเก่าไงล่ะ”
- สุภา (พุดอย่างสบัดสบั้ง) “ไม่ได้ไปกรุงเก่า คุณแม่จะไปอาทิตย์หน้า”
(หันไปจ้องวิชัยและขึ้นเสียง) “ว่า แต่ วิชัย เถอะ ไปไหนมาล่ะ คีนยังรุ่ง”
- วิชัย (ตกใจสดุ้งนิต ๆ) “ฉันทะรี ไปไหนมา” (ทำเดินเลี้ยวหลบหน้าสุภาจะไปทางหลังเวที)
- สุภา (เอ็ดเสียงดัง) “เฮ้อ ยังจะมาย้อนถามอีกแน่ะ มานี่เถอะ”
(จูงมือวิชัยไปกลางเวที เสียงแข็ง) “ตอบเร็ว ว่า ไปไหนมา”
- วิชัย “ไป ง่า - ไป - เอ้อ- “(แกล้งหัวเราะนิต ๆ ทำใจดีและรับพุดเสียงกลบเกลื่อน) “เออ คุณแม่ ท่านเป็นอย่างไรบ้างล่ะ ที่รัก”
- สุภา (หัวเราะเยาะ) “ชะ ชะ ที่รัก” (เสียงแข็ง) “ไม่ต้องรัก มาเร็ว ฉันท็อก ตอบฉันทะเถอะว่า ไปนอนที่ไหนมา , ไม่ต้องมาถามถึงคุณแม่คุณพ่อหรือก , อย่ามาทำกลบเกลื่อนหนอยเลย”
- วิชัย ก็ ฉันทะ เป็น ห่วง ฉันทะ ก้อ ถามถึงบ้างนะซี”
- สุภา (ขึ้นเสียงแข็ง) “หยุด พุด ถึงคุณแม่” (เร่งให้ตอบด้วยเสียงแข็ง) “ตอบเร็วว่าไป นอน ที่ไหนมา”
- วิชัย “นอนรี, นอน ที่ไหน รี – เออ- เมื่อกินนี้ ฉันทะ นอน รี (ตรงและหันไปทางสุภา) “นอน - ง่า - ง่า – นอน ที่ไหน ละ” (ขึ้นเสียงแข็ง) “เอ้อ กลับมาย้อนถามฉันทะอีก พิกลจริง ก็ฉันทะถามอยู่เดี๋ยวนี้งี้ละ ว่า ไป นอน ที่ ไหน มา”
- วิชัย “เออ จริงซี สุภา ถาม ฉันทะก็ต้องตอบซีนะ” (พุดติดตะกุกตะกักเชิงตรง) “เออ จิงนะ – แต่ เรื่องพันธุนี้ เขาไม่ถามกันไม่ใช่รี”
- สุภา (รับพุดตัดความด้วยเสียงอันเด็ดขาด) “ใครไม่ถาม ฉันทะก็จะถาม”
- วิชัย (ขึ้นเสียงแข็ง) “ถาม ก้อ เสียสมบัติผู้ดีซี”
- สุภา (หัวเราะเยาะอย่างแค้น) “หนอยแน่ะ สมบัติผู้ดี ชะ ชะ ผู้ดี แแปด สาแหวก เก้า ทั้ง ไม้ คานเอาไหมละ” (หันกลับเหมือนยังกับจะหาไม่อย่างรวดเร็ว)
- วิชัย (รับลากเก้าอี้ 3 ไปทางโต๊ะเลย เก้าอี้ 2 ไปแล้ว หลบไปข้างหลังเก้าอี้ 3 และรับพุด) “โอ๊ย อย่า ๆ เจ็บ ถ้าจะถึงไม้คาน ละก้อ ฉันทะเห็นจะต้องตอบดีกว่ากระมัง”
- สุภา (พุดทางหน้าเวที) “ต้องมีอะไรที่จะต้องปิดบังเป็นแน่เทียว เพราะ ถ้าวิชัยใช้คำถามบ่อย ๆ ยังงี้ละก้อ (หันไปทางวิชัย) “แน่เทียว”
- วิชัย (รับสอด) อะไร แน่ จ๊ะ
- สุภา “แน่ะ ถามอีกแล้ว, ก็ จะอะไรแน่ละ” (ขึ้นเสียงดุ) “ก็ มี ความผิดแน่ะซี”

- วิชัย (รับสอ) “ผิตรี” (รู้สึกตัว สดุ้ง เขามีเปิดปากและรีบถอยหนี)
- สุภา (ขึ้นเสียงดัง) “เอ ยิ่งว่า ดูเหมือนยิ่งๆ อย่ามาทำ เต่าเลือน เลี้ยว. ตอบมาตรง ๆ เอะ, ฉันอยากรู้ความจริง แม้ความจริงที่จะบอกนั้น จะแสดงหูก็อยากฟัง” (นิ่งประเดี๋ยวหนึ่ง) “ว่ายังไงล่ะ อ้าอิงอยู่ทำไมกัน ไปนอนที่ไหนมาล่ะ”
- วิชัย (คิดพลางพูด) “นอนที่ - ง่า - ง่า - ที่ - บ้าน- ง่า -”
- สุภา (พูดสอดทันทีด้วยเสียงแข็ง) “อย่ามัวแต่ ง่า ๆ อยู่เลย แล้วอย่าบอกนะ ว่า ไป นอนที่บ้าน คุณคนิต คุณโรจน์ คุณชุตี คุณพิชัย”
- วิชัย “แหม ก้อ สุภาห้ามเสียตั้ง สี่บ้าน แล้วจะให้ฉันตอบว่ายังไงดีล่ะ”
- สุภา “ตอบความจริงซี เจ้าเพื่อน สี่คน นี้นะ เขาบอกรับมาแล้วว่า วิชัยไปนอนที่เขาตั้งนั่นแหละ” (กอบจดหมายบนโต๊ะ ปา ไปที่ตัววิชัย “นี่แนะ” จดหมายมธุสรวาททั้งเพเทียว” (สบัดหน้าอย่างโกรธ ไปกระแทกตัวนั่งลงบนเก้าอี้หมายเลข 2)
- วิชัย (พูดเสียงอ่อน ๆ) “แหม ก้อ สุภา ฉุนเฉียวอีกยั้ง ฉันตกใจจริง. ใจฉันเต้นดัง ตูม ๆ นึกอะไรไม่ออกหมดแล้วละ”
- สุภา (ลุกขึ้นยืนและขึ้นเสียงดัง) “อ้อ นี้ แปลว่า จะไม่บอก จันรี” (จ้องดูวิชัยอย่างดุและหน้าบึ้ง)
- วิชัย (หันไปดูสุภา) “บอกซี ขอเวลาตริกรตรองก่อนเถอะ”
- สุภา “เอ ตริกร ตรอง นั้นก็แปลว่า จะไม่บอก ความจริง ซีรี”
- วิชัย “บอกความจริงซีน่า ใจเย็น ๆ หน่อย นั่งลงพูดกันเบา ๆ เอะ ดี ดี”
- สุภา (กระแทกตัวลงนั่งที่เก้าอี้ 2) “เฮ้า บอกรียังล่ะ”
- วิชัย “เฮ้า บอกละ คอยฟังนะ
- สุภา “คอยฟังมานานเริ่มทนแล้วละ พูดจริง ๆ นะ” (หันหน้าไปทางหน้าเวที)
- วิชัย (พูดซ้ำ ๆ พลางตรอง) “จริงซีนะ เมื่อคืนนี้ ฉัน - ง่า - นอนที่ - ง่า - ที่ บ้าน - ง่า - บ้าน ” (ระหว่างพูดบทนี้ต้องทำท่าตรองมองดูรอบๆ ห้อง ซ้ำ ๆ จนแลไปเห็นหน้าต่างทางหลังเวที ต้องให้คนดูเห็นว่าหันตัวไปเห็นหน้าต่าง หยุตสดุ้งและหัวเราะนิด ๆ แล้วจึงพูดอย่างดีใจ หันมาทางสุภา) “ฉัน นอน ที่บ้าน ทิดคร้าม” (ชี้มือไปทางหน้าต่างยืมและพยักหน้า “ตรงกันข้าม บ้านนี้เองจ๊ะ”
- สุภา “อะไร นอน ที่บ้าน ทิดคร้าม ตรงนี้เอง ก้อใกล้แค่นี้ จะกลับมานอนบ้าน ไม่ได้รี”
- วิชัย (รับแก้ตัว หัวเราะนิดพูดเสียงธรรมดา) “กลับมาแล้วซี แต่” (ตรองและพูดซ้ำ ๆ) “หา กุญแจบ้านไม่พบ ไม่รู้ว่าเขาไปไว้เสียที่ไหน . ทิดคร้าม แกก็เลยชวนให้ นอน ที่บ้าน แก เพราะ ฉันไป เกี่ยวกับ ทิดคร้ามมา” (หันไปดูสุภาว่าจะเชื่อและสับสนไหม)
- สุภา “ไปเที่ยวที่ไหนกันมาล่ะ”

- วิชัย "ไปดูละครคอนด้วยกันมาจ๊ะ แล้ว ทิดคร้าม แกมาส่ง แกเลยชวนค้างบ้าน ฉันก็เลยเห็นไม่มี อันตราย สุภาก็คงไม่ว่าอะไรไม่ใช่รี" (เดินไปทางหน้าเวทีทางขวาแลดูไปทางหน้าเวที)
- สุภา (พูดเสียงอย่างเด็ดขาด) "อ้อ ดีล่ะ" (ลุกขึ้นเดินไปทางประตูหลังเวทีเปิดประตูตะโพนเรียก) "จำปี จำปี (จำปีเข้ามาทางประตูหลัง) "ไปที่บ้านทิดคร้ามตรงนี่" (ชี้มือไปทางหน้าต่าง) "หน้อยเถอะ บอกว่า ฉันให้เชิญนายคร้ามมาที่นี้ประเดี้ยว (จำปีขยับจะเข้าโรงแต่ยังไม่เข้า)
- วิชัย (แต่พอสุภาสั่งจำปีจบลง ต้องรีบพูดทันที) "อ๊ะ สุภา ยังไง จันล่ะ" (เรียกจำปี) "จำปี หยุด ก่อน ช้าก่อน (เดินไปที่สุภา) "สุภาทำไมทำยังจันล่ะ"
- สุภา (ขึ้นเสียงดู) "ทำไม มันจะประหลาดอะไรล่ะ" (หันไปพูดกับจำปี) "จำปี ไปตามฉันสั่งเดี้ยวนี้ เร็ว" (หันไปพูดกับวิชัย) (จำปีเข้าโรงทางประตูหลัง ปิดประตูหลัง) "ก็ทำไมนะ ฉันจะให้ไปตามทิดคร้ามมา ถ้ามดู จะเป็นอะไรไปล่ะ ถ้าที่วิชัยพูดได้ เป็นความจริงละก็"
- วิชัย (พูดอย่างโกรธ) "ก็ จริง นะซี แต่ สุภา ทำไมจะต้องไปตามนายคร้ามมายันประจานฉันล่ะ"
- สุภา "ก้อ เมื่อวิชัยพูดจริงแล้ว จะไป ก้ว อะไรกันนะ" (หัวเราะเยาะ)
- วิชัย (พูดอย่างอวดดี) "ไม่กลัวซี ใครบอกว่ากลัวล่ะ " (เดินกลับมาทางหน้าเวทีขวามือตรงของอะไรมาช้า ๆ)
- สุภา (เดินขึ้นมายังเก้าอี้ 2 ที่โต๊ะกลางเวที พลังพูด) "ดีแล้ว ไม่กลัว ก็ดีแล้ว" (หัวเราะนิด ๆ เียงเยาะหรือประชด) "มันน่าขัน. ไปดูละครคอน กับ ทิดคร้าม คนครี นั้นประหลาดมาก" (ลงนั่งที่เก้าอี้ 2 หันไปพูดกับคนดู) "มาอยู่ที่นี่ ตั้งหลายปีแล้ว ยังไม่เคยรู้ว่า ทิดคร้ามเป็นนักท่องเที่ยวนะ เลย. เห็นแต่แกไปพึ่งเทศน์ หรือไปสนทนาธรรม" (หัวเราะนิด ๆ) "ฮี้ นี่เกิดไปดู ละครคอน" (หันไปดูวิชัยและพูดอย่างเปรย ๆ ธรรมดา ๆ) "เออ ละคร เล่น เรื่อง อะไรกันล่ะ"
- วิชัย (สอ่ด หันไปดูสุภา) "เรื่องอะไรรี" (พูดช้า ๆ และตรงไปพลาง) "อ้อ เรื่อง - ง่า - เรื่อง - เดียว นึกดูก่อนนะ" (ทำเป็นตรง) "เอ ฉัน ไม่ค่อย จะจำ ชื่อเรื่องละครคอน เสียด้วยนา"
- สุภา "อะไรี ละครคอนมาหยก ๆ จำชื่อเรื่องละครคอนไม่ได้ น่าประหลาดจริง"
- วิชัย "โอ ไม่น่าประหลาดเลย เดียวนึกก่อน" (เอามือเกาศีรษะ ตรงเกาศีรษะแรง ๆ แขนงดู เพดานบ้าง แลดูทางโน้นบ้าง ทางนี้บ้าง แลรอบ ๆ ห้องบ้าง) "เออ คันจริง-
- สุภา (หันไปทางวิชัยและรีบถาม) "คันอะไรกันนะ"
- วิชัย (รีบแก้เก้อ หัวเราะอย่างฝืนนิด เรี่ย ๆ) "อ้อ ละคร มัน คัน จ๊ะ " (หันไปทางหน้าเวที) "เอ ตัวอะไรหนอ มัน คัน ๆ แล้ว มัน เกา ๆ แล้ว คัน ๆ"
- สุภา (อย่างทนไม่ไหว พูดเสียงดัง) "โธ้ย มัวแต่คัน ๆ เกา ๆ อยู่นั่นเอง ฉันไม่ได้จะให้เล่าถึงกิริยาละครคอนนี่นะ"
- วิชัย (ทำสอ่ด ตกใจ) "ก้อ สุภา ดูออกแหว ๆ ยังนี้ ฉันจะไปจำแฉิมอะไรได้เล่า"

- สุภา (พูดประชด) "ฮึ ดูแหว ๆ ยังกับฉันแยกเชียววันรี"
- วิชัย (ยกนิ้วชี้ขึ้นอย่างดีใจและอย่างนึกอะไรออก หันไปทางสุภา) "เชียว – อ้อ – นึกออกแล้ว ยักษ์ – จ๊ะ. ยักษ์มันมี เชียว" (หัวเราะนิด ๆ อย่างดีใจ) "ใช่แล้ว ยักษ์ กับลิง" (หันไปทางคนดู) "ลิงนี่เอง ที่มันคัน ๆ เกา ๆ "
- สุภา (พูดด้วยเสียงเยาะเย้ย) "ฮึ เรื่อง รามเกียรติ์ นั้นรี ละคร เขาเรียกโชน ต่างหากละ"
- วิชัย (หัวเราะชอบใจ) "อ้อ เขาเรียก โชน รี . นั่นแหละ ฉันเรียกไม่ถูก" (แก้มผินหัวเราะอย่างเรีย ๆ)
- สุภา (พูดเสียงอ้ายด์ไว้) "จำไว้นะ บอก กับ ฉัน ว่า ไปดู โชน กับ ทิดคร้าม เมื่อคืนนี้ จำให้ แน่นนะ"
- วิชัย (หัวเราะอย่างอิมใจ) "จำแม่น ซี"
- สุภา (หันพูดทงหน้าเวที) "คนเรานะ ถ้าจะหัดพูดปด ละก้อ ต้องมีความจำ แน่น เป็นพิเศษ มิฉะนั้น อ้ายคำพูดของตัวเอง นั้นแหละ มันจะ จะ ย้อน ฟ้อง จับปดตัวเองได้นา"
- วิชัย "จ๊ะ ฉันพูดจริง ๆ ไม่ต้องจำก็ได้ พูดก็หน ก็หน ก็เป็นอย่างที่ฉันพูด พูดนี้แหละ"
 จำปี กับ ทิดคร้าม เข้ามาทางประตูหลังเวที
 ทิดคร้าม แต่งตัวเลอล่า ทั้งกิริยาท่าทางก็เป็น ๆ
 จำปีกลับเข้าโรงทางประตูหลังและปิดประตู
- คร้าม (หยุดอยู่ที่ประตูหลังเวที) "ซาหัดดี ท่านทั้งสอง จ๊ะ" (ยิ้มอย่างแห้ง ๆ เรีย ๆ)
- สุภา (ลุกขึ้นจากเก้าอี้ ก้มศีรษะหันไปทางคร้าม) "สวัสดีจ๊ะ ขอประทานโทษ ที่ต้องรบกวนนายคร้าม"
- คร้าม (หัวเราะอย่างเก้อ ๆ) "ไม่เป็นไร มิได้จ๊ะ"
- วิชัย "สวัสดี นายคร้าม" (รีบเดินไปจะจับมือคร้าม)
- สุภา (รีบสกัดกั้นหน้าวิชัยเร็ว) "วิชัย อย่า ๆ " (ชี้มือไปข้างหลังตน ตาจ้อง หน้าบึ้ง) "มาทางนี้สิ" (กวาดวิชัยไปทางซ้ายเวทีข้างหลังตน) "เชิญนายคร้าม ทางนี้" (ชี้ไปที่เก้าอี้ 1.ทางขวาโต๊ะกลางห้อง)
- คร้าม (ยังไม่นั่ง ยืนรี ๆ รอ ๆ อยู่และหันหน้าไปทางวิชัย) "ยินดี ที่ได้พบ วิสาสะ กับนายวิชัย ท่านสบายดีรีจ๊ะ"
- สุภา (หันไปดูวิชัยอย่างประหลาดใจ) "เอ๊ะ วิชัย –"
- วิชัย (รับแก้เก้อ หัวเราะนิด ๆ อย่างผิน) "อ้อ ไม่ต้อง เอ๊ะ ประหลาดใจเลย สุภา. ฉันลืมบอกไปว่าเมื่อคืนนี้ ฉันดื่มิดหน้อย . นั่นนะซี ทำให้นายคร้าม ต้อง ถามว่า สบายดีหรือ . นายคร้ามเกรงไปว่าจะไม่สบาย" (หันไปข้อมค้ำกับคร้าม) "จริงไหมละ นายคร้าม เมื่อคืนนี้ ฉันเมานิดหน้อย"

- คร้าม (ประหลาดใจ ทำหน้าเล็กเล็ก หันไปทางคนดูแล้วหันกลับมาทางสุภา พุดติดตะกิกตะกัก)
“ไม่ – เอ้อ – ไม่ “
- วิชัย (รีบพุดตัดความทันที) “ไม่ต้องปัดสุภาตีกอก ฉันเล่าแล้วว่า เราไปเที่ยวด้วย- “
- สุภา (รับสอด้วยเสียงแข็งอย่างออกคำสั่งเด็ดขาด) “หยุด หยุดที่ วิชัย. ให้ฉันเป็นคนพุด วิชัย
อย่าพุดเลยจะดี” (หันไปทางคร้าม) “เฮ้า นายคร้าม เชิญนั่งซีจ๊ะ” (ชี้มือไปที่เก้าอี้ 1.ทางด้าน
ขวา)
- คร้ามนั่งลงที่เก้าอี้ 1. มีอวางบนตัก นั่งให้หมิ่นเก้าอี้อย่างกลัว ๆ . สุภาลงนั่งเก้าอี้ 2.
หันหลังให้วิชัย. วิชัยยืนข้างหลังเก้าอี้ 3. ค่อนไปข้างหลังเวทีนิดหน่อยพอไม่ให้สุภา
ชำเลืองเห็นได้
- คร้าม (กระแอมและยิ้มอย่างเรีย ๆ) “มาดาสุภา มี กิจ ธุระอะไร ไม่ซับซ้อน
- สุภา (พุดหันหน้าสามส่วนไปทางหน้าเวที) “ ฉันกับวิชัยเถียงกัน. วิชัยอ้างนายคร้าม เป็น พยาน
ฉะนั้น โปรดพุดอะไรตรง ๆ นะจ๊ะ
- คร้าม (สดุ้ง ตกใจเมื่อเวลาสุภาพุดคำว่า “พยาน”) “พยานรี ตายจริง ฉัน กลัว กลัว กลัวจริงจ๊ะ”
- สุภา (รับสอทันที) “ไม่ต้องกลัวอะไรหรือ พุดความจริงก็แล้วกัน”
- คร้าม (พยักหน้ารับ) “จ๊ะ ฉันพุดจริงเสมอ. ฉันถือ ความสัจ ซื่อ เป็นใหญ่ที่สุด. ทุก ๆ วันพระ ฉันไป
วัด ถือศีลเสมอมิได้ขาด และสืลตัว สี่ นั้น คือ “ (พุดให้เป็นเสียงพระให้สืล) “มฺสา วาทาเว นี้”
(พุดเสียงธรรมดา) “ฉันยึด มัน ที่เดียวจ๊ะ”
- วิชัย (หันไปทางหน้าเวที สแดงกิริยาตกใจ) “ตายละ” (หันไปพุดกับคร้าม) “คือ สุภา ไม่เชื่อว่า
เมื่อคืนนี้ ฉัน- ง่า- ง่า-“
- สุภา (รับสอด้วยเสียงแข็งออกคำสั่งอย่างเด็ดขาด หน้าบึ้งโกรธ หันไป ทาง วิชัย เร็วและทูปโต๊ะ)
หยุด วิชัย หยุด ปิดปากเดี๋ยวนี้” (หันกลับมาทางคร้าม) “คือ ฉันอยากทราบว่า เมื่อคืนนี้ มีใคร
ไปนอน ค้าง ที่บ้านนายคร้ามบ้างหรือเปล่าจ๊ะ”
- คร้าม (พุดอย่างเกรง ๆ) “ปล่ะ – ปล่ะ- เปล่า – ไม่ – ง่า
- สุภา (รับสอ) “อ้อ ไม่มีเลอะจ๊ะ” (ย้ายยืนยัน) “แน่นะจ๊ะ”
- คร้าม (พุดติดตะกิกตะกัก) “เอ้อ – เอ้อ – นะ – แน่ – แน่จ๊ะ – เอ้อ-“
(เหลือบไปเห็นวิชัยโบกมือชี้ไปว่า ที่คร้ามพุดไปนั้น ไม่ใช่)
“อ๊ะ เดี่ยวก่อนจ๊ะ” (เกาสีสะและค่อย ๆ มองไปทางวิชัย)
“เอ้อ – ฉัน- ง่า- ฉันหมายความว่า – ไม่ – มี ใคร อื่น นอกจาก – ง่า –“ (มองดูวิชัยและพยักหน้ารับ)
“อ้อ – นายวิชัย – จ๊ะ”
(ถอนใจยาวเมื่อเห็นวิชัยชี้ไปว่าถูกแล้ว ถอนใจยาวอย่างหนักใจ) “เอ้อ”

สุภารีบหันเร็วเหมือนยังกับจะจับพิรุณวิชัย วิชัย ทำไม่รู้ไม่ชี้

- สุภา (หันไปทางคร้าม) "ก้อ ที แรก นายคร้ามบอกว่า ไม่มี ใคร ยังไงละ"
- คร้าม (สดุ้ง ตกใจ รีบจะแก้ตัว) "ก้อ- ง่า - ก้อ - เอ้อ" (คิดไม่ออกสายหน้า) "ไม่ไหวละ" (เหลียวไปมองวิชัย) (พยักหน้ารับ ผินหัวเราะ) "ฉั้น - ง่า - ฉั้น - ไม่ - ง่า - ไม่เรียกนายวิชัยว่าใครจะ"
- วิชัย (แก่งหัวเราะ) "นั่น ๆ ถูกละ ก้อ นายคร้ามไม่เรียก ฉั้น ว่า แทก นี่นา เราเป็นเพื่อนบ้านกันนี่" (วางท่าอย่างมีชัย เดินขึ้นมาทางหน้าเวทีอย่างฝั่งผาย)
- สุภา (หันไปทางวิชัยอย่างโกรธและออกคำสั่งด้วยเสียงแข็ง) "พอที อย่าสอดหน้อยเลย" (หันไปทางนายคร้ามและเรียกด้วยเสียงแข็งและดัง) "นายคร้ามจะ" ขอให้บอกฉั้นอีกข้อหนึ่งเถอะว่า นายคร้ามกับวิชัยทำอะไรกันบ้างละ นั่งคุยกันอยู่ที่บ้านรี เมื่อคืนนี้นะ"
- คร้าม (สดุ้งกลัว ทำตาปริบ ๆ ดูสุภา เหมือนอย่างเด็ก ถูกชู้ก โดยผู้ใหญ่) "เปล่า - เมื่อคืนนี้- เอ้อ - เมื่อคืนนี้ - เอ้อ - เมื่อคืนนี้ - เปล่า---"
- สุภา (รีบสอด) "หมายความว่าไงกัน เปล่า ทำอะไรกันจะ"
- คร้าม "อ้า - เอ้อ - อ้อ- เรา - ง่า- เรา- เอ้อ- เตียว ขอฉั้นคิดดูก่อน" (ทำเป็นตรองเอานิ้วชี้ที่สี่สะท่าตรอง ชำเลืองดูสุภา พอเห็นหันหน้าไปทางหน้าเวที ก็มองไปทางวิชัย)
- สุภา (ชูขึ้น ทันทที) "ทำไมต้องคิดด้วยละ อะไร จำไม่ได้ ไม่น่าเชื่อ พูดตรง ๆ ก้อแล้วกันนี่นะ" (ชูและขึ้นเสียงดังมาก) "อ้ออ้ออยู่ได้นี่นา" (ทุบโต๊ะเตือนอีกที)
- คร้าม (สดุ้ง ตกเก้าอี้ ร้องขึ้นด้วยเสียงดัง) "โอย สติ สติ ของฉั้น มันวนเวียนเป็นวงกลม กลม ไปหมดแล้วละจะ" (เอามือจับหัวใจและคราง) "โอย ไม่เคยเป็นอย่างนี้เลยเชียว - เจ้าประคูนพูดกันเบา ๆ หน้อยเถอะ"
- สุภา (รีบสอดทันที) "ทำไม เป็นอะไรไปจะ"
- คร้าม (สั่นสี่สะอย่างอ่อนใจจะเป็นลม) "ตกใจจะ" (เอามือจับหัวใจ) "โอย พูดให้เบา ๆ สักหน้อยเถอะ จะดี ฉั้นตอบแต่บอะไร จะไม่ถูกหมดแล้วละจะ" (ควักผ้าเช็ดหน้าออกมาซับเพื่อที่หน้าผาก)
- สุภา (พูดเสียงอย่างปลอบโยน) "เฮ้อ พูดเบา ๆ ละจะ เล่าให้ฉั้นฟังซิว่า วิชัยกับท่าน ทำอะไรกับบ้างละ"
- คร้าม "ทำอะไรกันรี เปล่า - เปล่า เลย" (มองไปทางวิชัย) "อ๊ะ ไม่เปล่า จะ - อ้อ ฉั้นก็ออกแล้วละ - เรา - ง่า - เรา - ออก ไป - ง่า ออกไปทาง ง่า- ง่า- หน้าต่าง- "
- สุภา (รีบสอดดังและเร็วทันทีอย่างประหลาดใจ) "อ๊ะ-
- คร้าม (มองเห็นวิชัยใช้ใบว่าไม้ไซ่ กิริบแก้ตัวเร็วเหมือนอย่างพูดพลั้งไป) "เอ๊ย - ไม้ไซ่ - ไม้ไซ่แน่ - เห็น จะเป็นทางประตู หรือกจะ"

- สุภา (พูดทันที) "ออกไปไหนกันจ๊ะ" (หันหน้าไปดูทางหน้าเวที)
- คร้าม (สอ ดั่ง จนแค้น) "เออ ออกไปไหนกันดีล่ะที่นี่" (หันไปทางสุภา) "แหม ฉันต้องขอเวลาคิด ฉัน ก้อ ชรามมาแล้ว จำแจ้มอะไรไม่ใคร่จะได้จ๊ะ" (ทำท่าตรองและแอบดูสุภา เมื่อเห็นสุภามอง ไปหน้าเวที ก็ชะเง้อมองไปทางวิชัย) "อ้อ – อ้อ- นึกออกแล้วละ – เรา ไป – อ้า – ไป - ลง เรือไป- " "อ๊ะ ผิดไปแล้ว ไม่ใช่ – เรา- ง่า-" (มองดูวิชัย) "เรา ไป ดู – ง่า – ดู เอ ดูอะไรน้อ" "มัน คั้น คั้น เกา เกา" "อ้อ มี เขี้ยว ด้วย – เอ อะไร หือ ดู- ง่า – " (นิ่งก้มหน้าตรอง)
- วิชัย (รับเดินขึ้นมาที่สุภาและพูดตัดความ) "ดูละคอน ไม่ต้องเล่าเรื่องตลกน่า บอกว่า ดูละคอน ก็ พอแล้วละ"
- คร้าม (ดีใจ รีบอ้อออกเห็นด้วย) "อ้อ จิงซึนจะงายดี ดู ละคร จ๊ะ (พูดด้วยเสียงสมยอม) นายวิชัย เขา ได้ตัวอนุญาต- เลย – ง่า – ง่า-")
- วิชัย (รับคำทันที) "ไม่ใช่ นายคร้ามเข้าใจผิด ตัว นั้นนะ เพื่อนของนายคร้าม เขาฝากฉันมาให้ ต่างหากละ แล้วกัน"
- คร้าม (แกล้งผีนหัวเราะ) "อ้อ จิงซึนจะ เอ้อ – นี้ ฉัน ก็ต้องขอบใจ เขาละซึนจะ"
- สุภา (หันไปทางวิชัยและดู) "วิชัย ฉันบอกก็ครั้ง แล้วว่า ให้ อยู่ หนึ่งๆ หยุดพูดสอด อย่างเด็ดขาด"
- คร้าม (พูดด้วยเสียงอ้อนวอน) "โธ่ ให้นายวิชัยเขาพูดเถอะจ๊ะ เขาพูดคล่อง ฉันนะ พูดไม่คล่อง นึก ว่า สงสาร ฉันเกิด ลำบากเหลือทน ให้ฉัน พูดคนเดียวละก้อ ฉันแยละ"
- สุภา (แกล้งเล่นจريت ขยับเก้าอี้เข้าไปใกล้คร้าม เขามือทำคางและเท้าแขนเก้าอี้ ยื่นหน้าเข้าไปพูด อย่างหวาน) "ฉันอยากฟังนายคร้ามพูด"
- คร้าม (รับขยับเก้าอี้หนี เวลาที่สุภาขยับเก้าอี้เข้าไปหา สอ ดั่งตกใจกลัวร้องขึ้น) "โอ๊ย อย่าเลียจ๊ะ ขอ เสี้ยที่เถอะ"
- สุภา (พูดอย่างยิ้มกับนายคร้าม) "ละคร สนูกใหม่จ๊ะ"
- คร้าม (ปติเสธ) "ไม่ – อ้า – ไม่สนุก ฉันนะ คนธัมมะธัมโม ชอบแต่ฟังเทศน์ ฟังธัม จ๊ะ"
- สุภา "ละคร เล่นเรื่องอะไรจ๊ะ" (หันหน้าไปทางหน้าเวที)
- คร้าม (สอ ดั่งตกใจ หันไปทางหน้าเวที) "เออ เรื่องอะไรดีละ ตายจิง" (หันไปพูดกับสุภา) "ฉันจะไปจำ แจ้มอะไรได้ละ"
- สุภา "ลองนึกดูสิจ๊ะ เรื่อง พระล่อ หรือสังข์ทอง" (หันหน้าไปดูทางเวที)
(มองดูวิชัย) "เห็นจะไม่ใช่พระล่อจ๊ะ"
- คร้าม (มองดูวิชัย) "อ้อ – อ้อ- เพราะ มัน มียักษ์จ๊ะ" (หันหน้าไปทางเวทีตรอง) "เอ เรื่องอะไรหนอ ที่มัน มียักษ์ (นิ่งตรองอยู่สักครู่ แล้วค่อยๆ ยิ้มออกและรีบหันไปทางสุภา พูดอย่างกะตือรือร้น) "อ้อ เห็นจะเป็นเรื่องนายแฉกผู้ค้ายักษ์" (มองดูวิชัย) "อ้อ ไม่ใช่ ไม่ใช่ จัง เห็นจะเป็นไซ"

- อิว มั่นมัยักษ์ " (มองดูวิชัย) "เอ ไม่ใช่อีก กัม จิ้ง นั้น ก้อมี พระราม ปราบ มาร" (มองดูวิชัย)
 "เออ ที่นี้ คง ไซ้ (มองดูวิชัย) ไซ้แน่แล้ว รามเกียรติ์นั่นเอง" (เอามือกุมสี่สและกัมลงนิต
 หน่อย) "ฉันทงหมดแล้ว ปล่อยให้ฉันทกลับบ้านเสียที เห็นจะดี นึกเสียว่า ปล่อยนง ปล่อยปลา
 เอานุญเออะจ๊ะ"
- สุภา (หันไปพูดกับคร้าม) อีกข้อเดียวแหละจ๊ะ ไหน ๆ ก้อช่วยมามากแล้วละ บอกฉันทหน่อยเออะ
 ว่า นี้" (หยิบสร้อยคอเพชรออกมาชูให้คร้ามดู) "สร้อยคอเพชร อยู่ในกระเป๋าวิชัย นายคร้าม
 เห็นจะไม่ได้ ให้วิชัย นะจ๊ะ" (วางสร้อยคอเพชรลงบนโต๊ะข้างหน้าตน)
- วิชัย (หัวเราะ) "คร้าม ไม่ต้องปิดเมียกันดีอก" (หันไปทางสุภา) สุภา คินให้คร้ามเขาเกิด สร้อยคอ
 นั้น ของเมียนายคร้าม"
- คร้าม (สอด้งประหลาดใจ ร้องตั้งขึ้น) "เมีย ฉัน รี " (หันทางหน้าเวที) ฉัน มี เมีย รี " (นั่งตลิ่ง)
- วิชัย (รับพูดกลบเกลื่อน) "อ้าว งง ใหญ่แล้วละ ก้อ วาน ฉัน ให้หาเงินไงละ" (หันทางสุภา) "เอ
 สร้อยคอเมียมาให้ฉันทจริง ๆ สุภา ฉันทเอามาก้อ จะมาวานสุภาจ่านาคูณแม่ของสุภาไงละ"
 (เดินขึ้นมา) "คินให้คร้ามเสียเกิด (หยิบสร้อยคอจากโต๊ะและส่งให้คร้าม เห็นคร้ามไม่รับเลย
 เอายัดใส่กระเป๋าเสื้อคร้าม)
- เสียงจ่าปี พุดตงภายในโรงทางประตูหลัง "คอยประเดี๋ยวจีจ๊ะ" ทุกคนบนเวทีเหลียว
 ไปดูทางประตูหลัง
- จ่าปี (เข้ามาทางประตูหลัง) "มีสุภาพสตรีมา ว่าจะมาเอาสร้อยคอ ที่-"
 (หันไปมองวิชัย)
- วิชัย (รับพูทันทีกลบเกลื่อนจ่าปี "ที่คร้าม" (หันไปพูดกับจ่าปีอย่างตื่นเตันตกใจ) "เร็ว จ่าปี ไปกัน
 ไว้ก่อน (หันไปทางคร้าม พุดอย่างตื่นเตันตกใจ) "คร้าม แยะละซี เมีย แกมาแล้ว แยะละ"
- คร้าม (สอด้งตกใจและร้องขึ้นด้วยความประหลาดใจ) "เมีย ฉัน รี" (หันหน้าไปทางหน้าเวที หน้าตื่น
 ประหลาดใจ "ไงกันนี้ ฉัน มีเมีย "
- วิชัย (รับพูอย่างแก้ก้อ) "อ้าว ลืม เมีย ได้รี ตายละ กำล้ง โมโห ด้วยนา" (หันไปดูทางประตูหลัง
 และรีบหันกลับมาทางคร้าม พุดเร็ว) "เดี๋ย ฉันทจะออกไปรับหน้าไว้ก่อนเอง" (หันหน้าไปมอง
 ดูภรรยาวิ่งไปทางประตูหลัง แล้วหันกลับมามองดูภรรยาแล้วจึงรีบวิ่งเข้าโรงและปิด
 ประตู)
- คร้ามสอด้งตกใจ รีบลุกจากเก้าอี้และรีบวิ่งไปทางหน้าเวที
 ด้านขวา หยุดยีนตัวสั้นกั้ว เหลียวเล็กลักทางโน้นทางนี้
- สุภา (ลุกจากเก้าอี้ เดินไปที่คร้าม หัวเราะ) "นายคร้าม มี เมีย เมื่อไร กันนะ ไหนว่า เป็น ชาย โสด
 ไงละ" (พุดอย่างหัวเราะ ๆ) "อ้อ ยังจั้งเอง"

- คร้าม "จ๊ะ ฉันถือว่า ฉันเป็น ชายโสด แต่- ง่า - ง่า - แต่ - วันนี้ -"
 สุภา (รับสออดทันที) แต่ วัน นี้ เมีย มา"
 คร้าม (พูดเสียงประหลาดใจและไม่เข้าใจ) "นั่นซี" (หันไปทางหน้าเวที) "งี้ มี เมีย มา"
 สุภา (หัวเราะ) แหม หงิม ๆ หยิบขึ้นปลามัน ยังงี้เอง เชียวนา" (หัวเราะและเดินไปทางซ้ายเวที)
 คร้าม (หันทางหน้าเวที) "โธ่ กัม จิง" (สั่นศีรษะอย่างเส้า ๆ และ ซ้ำ ๆ) "วันนี้ ฉัน รู้อะไร แปลก ๆ มาก "

(ผกา กับวิชัย เข้ามาทางประตูหลัง)

- วิชัย (แบมือชี้ไปทางผกา แนะนำให้สุภา) "นี่ มาดาผกา ภรรยานายคร้าม" คร้ามสอด้ง รีบหันไปดู ผกาแล้วรีบกลับมาดูทางหน้าเวที หน้าตื่น (หันไปทางผกา แบมือชี้ไปทางสุภา แนะนำให้ ผกา) "นี่ สุภา ภรรยาฉัน"
 ผกา (ทำท่าสง่า ก้มศีรษะนิด ๆ ไปทางสุภา) "ยินดี ที่รู้จักมาดาสุวรีบกลับมาดูทางหน้าเวที หน้าตื่น (หันไปทางผกา แบมือชี้ไปทางสุภา แนะนำให้ผกา) "นี่ สุภา ภรรยาฉัน"
 ผกา (ทำท่าสง่า ก้มศีรษะนิด ๆ ไปทางสุภา) "ยินดี ที่รู้จักมาดาสุภา" (หันไปทางคร้าม มือทำวับัน เหว อีกมือหนึ่งแบไปทางคร้าม) "คร้ามเอาสร้อยคอของฉันมา เอาไปไว้ที่ไหน " คร้ามสอด้ง ตี หน้าเล็กเล็ก
 วิชัย "อยู่ในกระเป๋าคرائمั่นแล้วละ" (รับเข้าไปที่คร้าม เอาสอออกกะทุ้งคร้าม) "คร้าม ไปเถิด ไป กับมาดาผกา จะได้ไม่ต้องทู่มเถียงกัน ฉันจัดการเรียบร้อยแล้ว" (ผลักคร้ามเข้าไปทางผกา)
 คร้ามถลาเข้าไปทางผกา ผกาคว่าข้อมือไว้
 คร้ามสบัดหลุดจากผกาและวิ่งไปทางซ้ายเวที
 แล้วควักผ้าเช็ดหน้าออกมาเช็ดข้อมือที่ผกาจับ
 ผกา (พูดกับคร้าม) "ไปซี ไปเถอะ" (หัวเราะ) "ดีดี คร้าม" (ขยับจะตามไปทางคร้าม สักก้าวหนึ่ง)
 คร้าม (ร้องขึ้นอย่างกลัว) "ไอ้ย อย่าจ๊ะ อย่าจ๊ะ อย่าเล่น ฉันกลัวกลัว" (ตาจ้องดูผกาเหมือนอย่างดูอะไรที่น่ากลัว)
 วิชัย (หัวเราะ) "ไม่ต้องกลัวดีอก เชื้อฉันเกิดน่า ไปกับมาดาผกาเถอะ คร้าม เป็นเรียบร้อย" (หลิว ตากับคร้าม) "หายกลัวเขี้ยวแหละ" (หัวเราะ)
 คร้าม (ขึ้นเสียงดังอย่างตกใจกลัว) "ไป สอง คน นะรี ตายละ"
 วิชัย (รับสออดอย่างหัวเราะ) "ไม่ตายน่า ไปเถอะ"
 คร้าม "จะเอาไปไหนกันอีกละ"
 ผกา (หัวเราะ) "ไปอำเภอ ไปเอาทะเลเบียนงละ" (ก้าวเข้าไปอีกก้าวหนึ่ง)

- คร้าม (ร้องขึ้นด้วยความกลัว) “โอ๊ย ฉันขอตัวทีเถอะ” (ขยับหนีลงไปทางหลังเก้าอี้ 3) “ทะเบียนนะ ฉันมีเยอะแยะแล้วจะ ทะเบียนครอบครัว ก็มี ทะเบียนอะไร อะไร ก็มีแล้วทั้งนั้น”
- ผกา (ประหลาดใจ) “อะไรนะ ทะเบียนครอบครัว”
- คร้าม (เสียงสั่น) “จ๊ะ ไช้ ทะเบียนครอบครัว” ผกา หันเร็วไปทางวิชัย และจ้องดูอย่างหน้าบึ้ง
- วิชัย (รีบแก้และสอดทันที) “คร้าม หมายถึง ทะเบียน – เอ้อ – เอ้อ - สำมะโนครัว นะ”
- ผกา (ชูวิชัยอย่างโกรธ) “หยุด วิชัย อย่าพูดเลย” (ชี้นิ้วไปยังวิชัย) “ท่านนะ พูดปด จนเคยตัว ดุชิ บอกฉันว่า นายคร้าม เป็น ชายโสด นี้ ก็หลอฉันอีกแหละ” (สั่นนิ้วอย่างว่าผกาไว้ด้วย) “ดี ละ” (เดินเข้าไปหาสุภา) “มาดาสุภา สามีของท่านพูด มุสา อย่างร้าย กาจเขี้ยวหนา”
- สุภา (หัวเราะนิด ๆ) “ไม่ต้องบอก ฉันก็รู้แล้ว เพราะในโลกนี้นะ มีรี สามี ที่ ไม่มุสา เลย นะ ฉัน เชื่อว่า ไม่มี แต่นั่น เห็นจะไม่ใช่ความผิดของผู้ชายดีอก ฉัน เข้าใจว่า เป็น ความ ผิด ของ คำ ว่า สามี และ มุสา เพราะมันคล้ายกันมาก คำว่า สา ก้อ สอ สระ อา ทั้งสองคำ ผิดกันอยู่ก้อ คำว่า มุ หรือมี เท่านั้น ชั่วแต่เปลี่ยน สระ อู เป็น สระ อี หรือ อี เป็น อู เท่านั้นเอง มันจะ ปลาดอะไรกันนะ” (หัวเราะ)
- ผกา “ฉันจะเล่าเรื่องให้ท่านฟัง ให้ ตลอด เทียว ท่านยังไม่รู้เรื่องสามีของท่านดี ว่า เป็น อย่างไร”
- สุภา (หัวเราะและก้มสีส่น้อย ๆ ให้ผกา) “ขอบใจ ไม่ ต้องเล่า ฉันรู้ตลอดแล้ว พอเดาได้ ของพันธุนี้ ถามอะไรนิดเดียว ก้อพอ เมื่อคืนนี้ วิชัย ไปเที่ยวกับท่าน ไช้ไหมละ”
- ผกา “ไช้จ๊ะ”
- สุภา (หัวเราะ) “ขอบใจมาก ท่านมีใจดี ช่วยเพศหญิงด้วยกัน ให้ได้รู้ความจริง” (เดินไปทางขวา เวที ที่วิชัยยืนอยู่) “วันนี้ ฉัน ช่างเคราะห์หรือร้ายจริง ถูก ผู้ชาย พูด มุสา ถึง หก คน” (ชี้มือไปที่ โต๊ะกลาง) “จดหมาย สี ฉบับ สามีของฉันเป็นคนที่ ห้า” (แบมือชี้ไปทางคร้ามและหันหน้าไปด้วย) “ที่ฉัน เชิญ นายคร้ามมาที่นี่ ก้อเพราะอยากจะให้โอกาส ว่า ในโลกนี้ ผู้ชาย ที่พูด ความจริง ก้อ ยังมี” (หยุดพูดสักประเดี๋ยวก้อให้คร้ามแสดงบท) แต่ที่ไหนได้ละ นายคร้าม กลับมาเพิ่มจำนวนให้เป็นเลขหกขึ้นเสียด้วยซ้ำไป (หยุดพูดอีกครู่หนึ่ง) “เมื่อคืนนี้ฉัน รู้ดีว่า สามีของฉันค้างที่โรงแรม
- คร้าม (รีบสอดทันที) “ฉันไม่รู้เลยเชียว จริง ๆ จ๊ะ เป็นความสัจเถอะ”
- สุภา (หัวเราะ) “แต่ นายคร้ามรู้ว่า วิชัย ค้าง ที่บ้าน นายคร้าม ไม่ใช่รี”
- คร้าม (รีบพูด) “เปล่าอีกนะแหละ ฟังมาว่า ที่นี้เอง” (หันไปทางวิชัย) “พิธี่ นายวิชัย คนเดียวเทียว ทำให้ฉัน ต้องสืลขาด และเป็นคนที่มาดาสุภา ติด เบอร์ หก ให้ ไม่ควรเลยเชียว นายวิชัย”
- วิชัย (โกรธและหันเร็วไปทางคร้ามหน้าบึ้งและขึ้นเสียงชู) “หยุดที คร้าม”

คร้าม (สตั้ง ขยับหนีนิดหน่อย) "พิธี พระพุทธเจ้านะ ท่านชงชาบดีที่เดียวว่า อ้ายการพูดปดนะ มัน
ยุ่งเหยิง ท่านจึงบัญญัติขึ้นไว้เป็นสี่ข้อหนึ่ง คือ สี่ล ข้อสี่ ไงล่ะ"

วิชัย (โกรธและขึ้นเสียง) "บอกว่า ให้ หยุด"

ผกา (พูดกับวิชัย) "นายวิชัย ขอสร้อยคอของฉัน"

วิชัย (โกรธ พูดเสียงอย่างดุ) "บอกว่า อยู่ที่คร้าม"

คร้ามสตั้ง ผกาเดินลงไปทางหลังเวทีซ้าย แล้วเดินผ่านประตูหลังไปทางคร้าม คร้าม
ออกวงนี้ พลังล้วงกระเป๋านั่นกระเป๋านี้ ไปทางกลางเวที และไปต่ออีกนิดทางซ้าย
เวที ผกาตามไปช้า ๆ ให้ห่างกับคร้าม แหมมือซ้ายเดือนจะเอาสร้อยคอ

คร้าม (หาสร้อยคออย่างเจ้าระหวั่นและร้องขึ้น) "โอ๊ย ฉันกลัวจ๊ะ ฉันจะหาให้เอง อย่าถูกตัวฉันเลย"
(เมื่อเห็นจวนตัว ก็ถอดเสื้อโยนไปให้ผกา) "เฮ้! เสิญ เอาไป ทั้งเสื้อเออะ ขอแต่อย่า
บุกรุกเข้ามาเลย แม่เจ้าประคูน ฉันกลัวจริง เรื่อง ผู้หญิงสาว ๆ ปากแดง ๆ นะ"

ไฟ หน้า เวที ดับ หมด

ม่านปิด

ละครเรื่อง

"ปริศนาลัย อีอน พಾರೆด"

ของ "ปัทมะ"

องค์ 2

ฉาก 1 "โรงพยาบาลคนวิกลจริต"

ตัวละคร นายแจ่ม นายบำรุง ยายแก่ บุรุษพยาบาล 2 คน นายแพทย์ นางพยาบาล

ฉาก 2 "ห้องพระโรงของแม่นางมฤตยู"

ตัวละคร นายแจ่ม ยมทูต ระบุว่าหญิง ระบุว่าชาย แม่นางมฤตยู ชายหนุ่ม นักร้อง

ฉาก 3 "นรก"

ตัวละคร ยมพบาล ลูกคู่หญิง ลูกคู่ชาย เขี้ยว ระบุว่าหญิง ระบุว่าชาย ผีคน 1 ผีคน 2 ผีคน 3 ผีคน

4

อีเปื้อ นายแจ่ม

องค์ 3

ฉาก 1 "สวรรค์ตอนต้น"

ตัวละคร นายแจ่ม รามสูร เมขลา กิณนร 1 กิณนร 2 กิณนร 3 กิณนร 4 กิณนร 5 กิณนร 6 กิณนร ย่า

ฉาก 2

ตัวละคร นางฟ้า 1 นางฟ้า 2 นางฟ้า 3 นางฟ้า 4 นางฟ้า 5 นางฟ้า 6

ฉาก 3 "สวรรค์ตอน 2"

ตัวละคร นายแจ่ม กิณนร ย่า พระวิศณุกรรม เทวทูต 1 เทวทูต 2

จบเรื่องบริบูรณ์

ฉาก 1.

ฉากโรงพยาบาลโรคจิตต์ ฉากทำเป็นห้องลูกกรงที่ขังคนบ้า สองห้องติดกัน เครื่อง
 ราง มีเตียงนอนที่นอนหมอนพร้อมสองเตียง ห้องละเตียง

เมื่อฉากเปิดขึ้น บำรุงนั่งกอดเข่า เอาหัวซบกันเข่าอยู่ที่มุมห้อง แจ่มนอนกับพื้นเวที
 แขนหนุนศีรษะ ตีนพาดบนเตียง เอาตีนวางบนหมอน บำรุงเป็นบ้าธัมมะโนและเป็นบ้าชนิดกลัวตะพีด

ตะพึด ต้องทำท่าจ้องให้มากที่สุด แจ่มเป็นบ้านนิคุดัน ชอบไข้ววด เหนอเหมมในการมั่งมี ตื่นว่าตัวสำคัญ

แจ่ม ฮา ๆ ๆ สนุกเหลือเกิน สนุกจริงไว้อย ๆ ช้างชนกับไก่ ๆ ใครเคยเห็นบ้าง ไม่เคยซี ฮา ๆ ๆ ๆ
เอาเข้า เบ็งเข้าไป (เอามือชนกัน) อ้าว อ้ายข้างแพ้ แน่ะ ๆ ถอยหลังหนีเว้ย เออ อ้ายไก่แก่ง
ชนเอาข้างคว่ำเข้าเฝ้าไปซี (ลุกขึ้น) คนไม่มีสตางค์ ทำยังงี้ไม่ได้เป็นอันขาด ใครนะจะกล้ามา
ต่อกรกฤษรามาชนกับไก่อู ฮะ ๆ ๆ ๆ ฮี กูชีวะทำได้ ทำได้คนเดียวเทียว เพราะอะไร เพราะ
เราเป็นมหาเศรษฐีนะซี หากแต่ถูกหวยเบอร์ลัะ ถูกทีหนึ่ง ถูกคนเดียวเทียว ถูกซ้ำ ๆ ๆ ๆ ทุก
วัน ๆ ๆ คนอื่นถูกรึ ฮือ ถูกทีหนึ่งเป็นหุ่นส่วนทั้งนั้น สู้เราไม่ได้ เราถูกคนเดียวทุกวันเลย จน
ไม่รู้จะเอาเงินไปไว้ที่ไหนดีแล้ว เลยต้องสร้างบ้านนี้ขึ้นไงละ ดูซี ใหญ่โตกว้างขวาง เสียแต่
การไปมาละ ลำบากอยู่หน่อยหนึ่ง เพราะอยู่ฝั่งธน แต่ที่กำลังสั่งให้เขาเอาธนบัตรถมแม่น้ำ
เจ้าพระยา พอถมแล้วก็คงสบายหรือก (เดินตรง) เอ้าจะทำอะไรอีกดีหนอ ที่สำคัญ ๆ อ้าย
ถมแม่น้ำเจ้าพระยานี้ก็ดีหรือก แต่มันยังไม่บ้อเต็มเต็มพอกับฐานะเรา คนอื่น ๆ ไม่มีปัญญา
คิดจะทำอะไรพันนี้หรือก ม่วงมโข่งทั้งนั้น หมาทั้งนั้น ดูอ้ายบ่ารุงซี มันน่าฆ่าเสียเหลือเกิน

บ่ารุง (ค่อย ๆ ผงกหัวขึ้น) โอ๊ย ผมงกลัว ๆ แล้วครับ ขอโทษเดอะครับ (พนมมือ ตัวสั่นลงกราบ)

แจ่ม กลัวขำรี เออ อ้ายนี่ตัวจึกที่ต่ำที่สุด เอ้า เอาไปซื้อเสียไป กินให้อิ่ม เทียว เอ้า รับซี สามหมื่น
บาท (ยื่นมือเปล่าให้แล้วโยนให้) ไม่รับข้าก็โยนให้เองยังงี้ละ ดูซี เกลั่นเทียว เก็บซี แล้ว
เลยไปรับเงินลือตเตอร์มาฝากข้าด้วย ซี้เกียจไปเองเดี่ยวเสียภูมิหมด ไปเร็ว ๆ

บ่ารุง ผมงกลัว ไปยังงั้น ขอโทษครับ

แจ่ม กลัวกริบไปซี อะไร ให้พูดซ้ำ ๆ อยู่ได้นี่

บ่ารุง ขอประทานโทษ ไปยังงั้น

แจ่ม เอ อ้ายนี่ อยู่ดี ๆ จะให้กาไปขอโทษทศวรรษ ฮะ ๆ ๆ ๆ ใจจริง อ้ายเปรต (ต้องเน้นคำท้าย)

บ่ารุง โอ๊ย ผมงกลัวเปรต ๆ เป็นนายผม โถ ผมอุส่าห้ล้างตีนทุกคืน ๆ เพื่อให้เปรตได้รับทานน้ำ วัน
ไหนไม่มีน้ำ ผมต้องเอาน้ำลายล้างเท้าจนเหลือเกิน จนจนกระทั่งน้ำเน่า

แจ่ม ไม่จริง โทหก

บ่ารุง ไม่โกครับ ผมสวดมนต์แผ่กุศลทุกวันเลย (พนมมือสวดมนต์หลับตา)

อิติปิไล พุทธโรกรรม สงโฆกรรม อะระสัมมาสาธุ (ลืมตา) เนาะใหม่ละ ไปแล้วซี ฮะ ๆ ๆ ๆ
(หัวเราะดัง)

แจ่ม อ้ายบ่ารุง นั้นมึงหัวเราะทำไม หัวเราะเยาะกูรีวะ

บ่ารุง ผมเปล่า ผมหัวเราะเปรตต่างหาก เพราะมันกลัวมนต์ของผม

แจ่ม หน้อย สวดมนต์ มึงจะเก่งไปกว่ากูยังงั้น

- บ่ารุง ผมสวดมนต์พันปีตาหาก
- แจ่ม มาว่ากูเป็นผีรึ ไม่ใช่ กูเป็นเศรษฐีต่างหาก แน่ะ เฮ้ย กูมีมากกว่าร็อกเฟลเลอร์เสียอีก มึงรู้ไว้
เถอะ กูโก้คนเดียวในโลกเลย เดี่ยวนับเงินก่อน 400 ห้าพัน – สามหมื่นกว่า ๆ
- บ่ารุง ผมขอมั่งครับ ผมจะทำบุญ
- แจ่ม ทำ-ทำไม บุญ
- บ่ารุง อ้าว ทำบุญแล้ว ไม่ต้องไปนรก ขึ้นสวรรค์ได้กินทิพย์ สบายใจเลย (ลงนอนทำท่าสบาย)
- แจ่ม ไปสวรรค์ก็อฉันหมี่ชีวะ ไม่ให้ไป ข้าจะไปสวรรค์ ให้เองไปนรก
- บ่ารุง ผมไม่ไปนรก ผมกลัวยมพบาล โห้ย ผมกลัว
- แจ่ม หยุดที ข้าหนวกหู ไม่หยุดละโดนตีเทียว (บ่ารุงหนีไปมุมห้อง) เออ อ้ายบ่ารุงกลัวซี อ้ายมีเงินนี้
มันดีจังเลย คนกลัวทั่วโลก เอ ต้องให้รางวัลอ้ายบ่ารุง (ควักเงินในกระเป๋าทางเกงไปดูบ่ารุง ๆ
นอน) อ้ายบ่ารุง อ्यानอนวิวะ ข้าไหว้ละ ตื่นซี เอ อ้ายนี่ดับสังขารแล้วก็ไม่รู้ ดูเจียบไป
บ่ารุง- บ่ารุง- เรวตื่นเถอะ บ่ารุง (กระที่บดิน) บ่ารุง —
- บ่ารุง อะไรกัน เกิดอะไรกัน
- แจ่ม ตื่นซี แหมละ ดีใจจริง นี่ถ้าไม่ได้เรา อ้ายบ่ารุงก็อถูกลากไปเมืองนรกแล้วซี ได้ทำคุณให้แก่
ประเทศชาติแล้ว ช่วยไม่ให้พลเมืองตายไปคนนึง (หันไปจ้องบ่ารุง) มึง, หาไม่ไปนรกแล้ว
- บ่ารุง ผมไม่ไปนรก ผมไปสวรรค์ ไปหากินนร อ่อนเี่ยวองค์ รูปทรงงาม สรรพ จับอิติปิโส รัมโมโหด
(ร้องทำนองยี่เก แล้วกลายเป็นสวดมนต์) อาระหังล้าโม พุทโธเทวี ฮะๆๆ สบายใจจริง (ลง
นอนบนเตียง แจ่มวิ่งไปตะโกน)
- แจ่ม อย่าซี อย่าอ้ายบ่ารุง อย่าเสือกขึ้นไปบนเตียงซี แล้วกัน เมียกูนอนอยู่บนเตียงนี้หว่า
- บ่ารุง บนเตียงนี้ ไม่มีเมียใครเลยนี่
- แจ่ม ทำไมจะไม่มี อ้ายโกหก แหม ต่อหน้าต่อตาเทียวนะมึง อ้ายว้ายร้าย ลงมาเสียดี ๆ หาไม่กู
ฟ้องชายชู้เสียมึง
- บ่ารุง ผมเปล่า ไม่ได้เป็นชู้ ผมไม่เป็นหรือ ผมกลัวต้องขึ้นตันจั่ว
- แจ่ม ไม่ได้เป็นก็ออกมาให้ห่างจากเตียงซี
- บ่ารุง นี่เตียงของผมนี่
- แจ่ม ไม่ใช่ เตียงของกู กูให้เมียกูอนนี่นะ ลงมาเทียว อ้ายรัมโม (แจ่มวิ่งไปหยิบหมอนมาขว้าง
บ่ารุงหยิบหมอนของตัวขึ้นบัง) แน่ะ ๆ เจ้าข้า อ้ายบ่ารุงจูบเมียกู ไม่ได้ อ้ายนี่หมิ่นกูมาก เรว
ทหารไปไหนหมด เอาปืนกลมาเรว ตั้งศูนย์เลย เอ้ายิงเข้าพ่อ ปัง ๆ ๆ เปรี๊ยะ ๆ ฟ้าผ่าแล้ว
รามสูรขว้างขวานลงมาแล้ว ฮะฮ้า สระใจจริงไว้ย
- บ่ารุง ไหน ไหน ไม่เห็นสักทีนึ่ง นายบ้าแจ่มจ๋า

- แจ่ม เอ๊ะ ใจพุดจันละ ออย่าชีวะ แล้วกันว่าบ้าได้รึ (ดนตรีทำเพลงที่จะร้อง)
- แจ่ม จันไม่บ้า แม้ใครบ้า มาว่าจัน
 ก็ผู้้นั้น นั้นและบ้า จึงว่าเขา
 เราไม่บ้า แม้ใครบ้า มาว่าเรา
 มันก็เข้า คนที่ว่า เป็นบ้าเอง ๗-
- แจ่ม ใจ อ้ายบ่ารุง เพราะไหม มีงร้องไม่เป็น เอ้อ อ้ายหน้าใจ
- บ่ารุง นะโม อะโหสิกรรม วิชวะกรรม วิศณุกรรม รั้มโมติ สาธุ (ลุกขึ้นคุกเข่า) นั้นนะพระมาลัยมา
 ไปรดชำระแล้ว (ลงนอน)
- แจ่ม อยากจะคิดบัญชี อ้ายบ่ารุงมาเอ็ดได้ (เดินไปมา ทำท่าตริกตรอง) ปีนี้ โคนภาษีเงินได้เข้าแย
 เขียวเรา เห็นจะตั้งสาม สี่ แสนบาท กระมัง (บุรุษพยาบาลนำยายแก่เข้ามา ยายแก่นั้น เป็น
 ย่าของแจ่ม ยายแก่กระเตียดกระจาด ในกระจาดมีเปิดอย่างใส่กระทง ส้มสามใบ)
- ยาย เป็นยังงิมัง พ่อแจ่ม ย่าเอาเปิดกับส้มมาให้
- แจ่ม (เกาหัว) เอ๊ะ ชักสงสัยแล้ว หล้ายังงิมังเป็นคนละ หล้า มันก็ต้องเป็นสนามชิ ยังงิมังหล้าเป็นคน
 ละ
- ยาย โถ จำย่าไม่ได้รึ ย่าคำโง่หลาน แม่ของพ่อเจ้านะ ย่าคำนะ (ยายเขี่ยน้ำตาอื่น แจ่มจ้องดูย่า
 นิง เอามือจับหัวแล้วนิกได้ยกมือขึ้นแตะขมับทั้งสองมือ คำนับอย่างททรรแล้วลงนั่งพับเพียบ)
- บุรุษ เห็นจะรู้จักละครับ คำนับแล้วนี่ (หัวเราะ)
- ยาย เอ้า แจ่ม กินเปิดนี้ชีน่ากิน เอ้า นี่ส้ม (แจ่มเอาส้มไปปอกกินแล้วถ่มทิ้ง)
- แจ่ม (ควักเงินในกระเป๋ากางเกง) นี่ครับเงิน คำทำบ้านงิมัง
- ยาย โถ พ่อคุณ (หันไปเล่ากับบุรุษพยาบาล) เมื่อก่อนเป็นบ้านะยะเขาเป็นหนี้ค่าเช่าบ้านอยู่ 4
 บาท ที่นี้เขามีเงินแล้ว คิดว่าจะเอาไปใช้แต่เขาว่าเอาไปแทงหอยเบอร์ดึกว่า ถ้าถูกจะได้รวย
 กับเขาบ้าง เผอิญไม่ถูก เขาเสียใจ จึงได้สติเพื่อนไป (หันไปพูดกับแจ่ม) แจ่มเอ๊ย อุตสาหัสก
 ดอกสกตใจชิ นิกถึงคุณพระคุณเจ้าชีหลาน จะได้หายเร็วๆ
- แจ่ม พระไม่เอา ของอ้ายบ่ารุงมัน แยมมันบาป (หันไปหาบ่ารุง) ใจอ้ายบ่ารุง ข้าดีไหมวะ
- บุรุษ กลับรียังคุณยาย หมดเวลาเยี่ยมแล้ว วันหลังค่อยมาใหม่
- ยาย ไปซิพ่อ ย่าไปก่อนนะแจ่ม
- แจ่ม เชิญเอ็งเถอะ บ้านที่สั่งให้ทำ แล้วละก็มาบอกนะ (เดินไปที่บ่ารุง)
 อ้ายบ่ารุงไม่ให้นอน อ้ายรั้มโมสังโหมโหด บอกว่าอย่านอน
 (หมอ บุรุษพยาบาล นางพยาบาล ๗ ถือถาด ๗
 มี ขวดยา ขวดทิงเจอร์ ขวดกอสฮอลล์ สำลี เข็มฉีดยา

หมอ (พูดกับบุรุษ) ใจวันนี้ อาละวาดมากไหม

บุรุษ เป็นบ้างครับ แต่ไม่มาก

หมอ เห็นจะต้องอีกสัก 2-3 เซ็ม

น.พยาบาล นายบำรุงนะ เห็นจะพอแล้ว แต่พอแจ่มนะ ยังอีกมากนะคะ

แจ่ม (เหลียวเห็น) มากันใหญ่แล้วว้ย หนีเถอะเราอ้ายพวกผีรอกมาแล้วอีผู้หญิงใจยักษ์ก็มาเปิด
ละ

หมอ พ่อคนนี้ ดูเกลียดเธอมากกว่าคนเที่ยวนะ

น.พยาบาล ก็ดิฉันเป็นคนถือเข็มฉีดยาเข้ามานี้คะ แกคงเกลียดหน้า (พูดกับบุรุษ) เอ้า ไปจับซี

แจ่ม หน้อย บงการให้ข่มเหงกู มึง อีใจร้าย

(บุรุษพยาบาลเข้าไปจับ แจ่มร้อง โอ้ย ดังๆ นางพยาบาลเทกฮอสตี้ให้หมอล้างมือ
แล้วส่งเข็มฉีดยาให้หมอเอาสำลีสูบทิงเจอร์เข้าไปทาแขนแจ่ม หมอเข้าไปฉีดยา
บุรุษพยาบาลยังคงจับแจ่มอยู่ นางพยาบาลรินยา หมอไปเรียกบำรุงๆ คลานมา
นางพยาบาลส่งยาให้บำรุงรักษาไปราดตีน ระหว่างนี้ แจ่มนอนร้องเพลงบ้า ๆ)

หมอ อ้าว ดูซิ เทยาหมด มานี้ ยื่นหน้ามา อ้าปากขึ้น (รับยาไปจากนางพยาบาล กรอกใส่ปาก
บำรุง)

ไปดูทางโน้นต่อไปอีกเถอะ (บุรุษพยาบาลปล่อยแจ่ม เดินตามหมอเข้าโรง แจ่มนอนร้อง
เพลงดังขึ้น ---)

ปิดม่าน

ฉาก 2

ฉากท้องพระโรงมฤตยู ต้องทำฉากให้งามครึ้มๆ น่ากลัวนิด ๆ มีบรรไดและเก้าอี้คล้าย
โทรน ตั้งกลางข้างบนบรรได มีบ่อไฟนบบรรได ไฟกำลังลุก บ่อนี้อยู่กลางเวที สมมุติว่าถ้าจะ
ส่งใครไปให้ยมพบาล ต้องทิ้งลงไปในหลุมไฟนี้.

ดนตรีทำเพลงที่จะเต้นรำ ทำระบำผู้ชายก่อน แล้วผู้หญิงออกมาแล้ว วิ่งลงบรรได
เมื่อดนตรีจวนจบ พวกกระบำต้องไปหมอบหันหน้าทางบรรได หันหลังให้คนดู คล้ายคอยเฝ้าเสด็จออก
แจ่มออก เดินงง ผมทูตตามหลัง เข้ามายืนข้างหลัง ยืนกอดอกหน้าบึงนั่งอยู่

แจ่ม เอ นี่มันที่ไหนกันนี้หว่า (เหลียวเห็นยมทูต) อ้าว นี่อ้ายบำรุงก็มา รี เอ๊ะ นี่มึงแต่งตัวอะไรอย่าง
นี้ หือ

ยมทูต ข้าไม่ได้ชื่อนั้น ข้าคือยมทูต (ทำท่าไว้ส่ง่า)

- แจ่ม ยมทูตยมแพตอะไรกัน ก็เ็งอยู่ในกรงข้างๆ ซ้ำที่ฝั่งธนนี่นะ อะไร เห็นกันทุกวัน ๆ จำไม่ได้
เชียวรี
- ยมทูต อ้ายบ้า
- แจ่ม เอ๊ะ อย่างว่ายังงั้นซี ถ้าซ้ำบ้า เ็งก็บ้าเหมือนกันวะ
- ยมทูต เอ อ้ายนี่ ประเดี้ยวโดนตีเดี้ยวนี้เองละ ไม่ได้ยินรี ซ้ำคือยมทูต อะไรตัวอยู่ที่ไหนก็ไม่รู้ตัว
(แจ่มมองดูรอบๆ ตัว เห็นพวกกระบำหมอบอยู่ ตกใจ เอามือลูบตัว แล้วเข้ามายืนใกล้ยมทูต)
- แจ่ม นี่ยะ ที่นี่นะ เมืองฝึรยะ (ทำท่าขลุ่ย)
- ยมทูต ก็ที่ไหนมียมทูตละ
- แจ่ม ที่ไหน ๆ ก็มีทั้งนั้นแหละทูตนะ แต่ว่าอ้าย ยม ซ้างหน้านี้แหละไม่เคยได้ยิน
- ยมทูต ไม่เคยได้ยิน ก็เคยเสียซี นี่ละยมทูตเมืองฝึลละ เข้าใจรียัง
- แจ่ม เอ๊ะ นี่จันตายเมื่อไรกันนะ เอ แล้วอ้ายบำรุงมันกลายเป็นยมทูตเมื่อไรกันละนี่
- ยมทูต บำรุงอิก ฮีม (กำหมัด เงื่อจะดี)
- แจ่ม ก็พิไร จันจำได้นี่นะ หน้าตาเหมือนราวกบแกะแฉะ
- ยมทูต เออ จำได้ ประเดี้ยวก็ให้เห็นหรือก
- แจ่ม ก็ถ้าเป็นยมทูต ไม่ใช่บำรุง จะมายืนอยู่ที่นี้ทำไมเล่า
- ยมทูต อ้าว ก็ชำนาญตัวเ็งมาถวายแม่นางมฤตยูที่นี้ (แจ่มตกใจพูดกับคนดู)
- แจ่ม ถ้ามันจะไม่ใช่อ้ายบำรุงสะะ เสี่ยงมันดูผิดกับอ้ายบำรุง แต่หน้าตาละไม่ผิดกันเลยเทียว เอ
ถ้าอ้ายนี่มันเป็นยมทูตจริงเราก็ตายแล้วซี (เอามือรอกจุมก) เอ๊ะ ยังหายใจอยู่นี่สะะ (พูดกับยม
ทูต) ไหนบอกจันอีกทีซีว่า จะพาจันไปไหน
- ยมทูต พามาถวายแม่นางมฤตยู
- แจ่ม อ้อ มฤตยู นี่เป็นผู้หญิงรึนาย ไหนเขาว่าเป็นผู้ชายงละ
- ยมทูต ใครว่าเป็นผู้ชาย (ชูคู้ ๆ)
- แจ่ม ที่บ้านจันยะ นี่พ่ออย่าชู้นักซี กรุณาบอกจันหน่อยเถอะว่า เข้าเฝ้าแม่นางมฤตยูนะ จะต้อง
ทำไมมั่ง
- ยมทูต ก็ไหวกราบตามเรื่องของแกซี แต่ว่าถ้าแม่นางมฤตยูสั่งให้ทำอะไรละ แก่ต้องทำทุกอย่างเชีย
วะ ชัดไม่ได้
- แจ่ม ทำไมถึงชัดไม่ได้ยะ
- มฤตยู ชัดก็ถูกส่งไปได้ถุนเทวทัตซี
- แจ่ม คือที่ไหนกันยะ (พูดกับคนดู) แหม ศัพท์ใหม่ ๆ ทั้งนั้นเลย มันยิ่งกว่ากรุงเทพฯ เสียอีกนา ได้
ถุนเทวทัต เอ มันที่ไหนกันเนาะ

- ยมทูต ที่นรกอีกชั้นหนึ่ง ซึ่งเต็มไปด้วยการทรมานต่าง ๆ
- แจ่ม (ทำเป็นว่ารู้) อ้อ อ้อ อ้ายที่เขาว่ามียมพบาล แล้วก็มันตั้งว กะทะทองแดง แล้วอะไรที่ร้ายๆ ไซ้ใหม่ยะ
- ยมทูต เออ นั้นแหละ ชำนะ สงสารเจ้านะ จึงบอกให้รู้ตัว แต่นางมฤตยูนะ ชัดใจท่านไม่ได้ นำ ไปเถอะ ประเดี๋ยวจะเสด็จออก
- แจ่ม เดียว ขอฉันถามอีกนิดเถอะพ่อ แม่นางมฤตยูเนะ แก่ไซ้ให้ ให้เราทำอะไรบ้างยะ
- ยมทูต ไซ้ให้ปรนนิบัติทุก ๆ อย่างนะซี
- แจ่ม (พูดกับคนดู) เอ๊ะ ยังไงไซ้ผู้ชายให้ปรนนิบัติ (พูดกับยมทูต) นี่พ่อปรนนิบัตินะเช่นอะไรบ้างยะ
- ยมทูต เออ ชักจริง วะ ก้อ เช่น นวด เกาหลัง ร้องเพลง อะไร ๆ ยังงั้นแหละ ก็ประเดี๋ยวก็รู้เองนี่นะ
- แจ่ม (พูดกับคนดู) อือ ไซ้หนุ่มๆ จุดตุ่มหลังเฮะ มฤตยูก็ไปเป็นด้วย แหม ชักกลุ่ม (พูดดังตอนคำ ท้าย)
- ยมทูต กลุ่มอะไร
- แจ่ม (หัวเราะเก้อ ๆ) กลุ่มว่าอ้ายร้องเพลงนะ ฉันไม่ใคร่จะเป็น แต่ว่า อ้ายนวดและเกาหลัง พ่อทำ ได้ถนัด
- ยมทูต ถนัดรีไม่ถนัด ก็ต้องทำทั้งนั้นรู้ใหม่ ซะๆ ร้องเพลงไม่เป็น ไม่เป็นก็ไปนรกซี
- แจ่ม ไม่ต้องไปจ๊ะ ฉันเกาหลังเป็น จะต้องไปนรกทำไม (หันไปพูดกับคนดู) แหม ประหลาดจริงนะ ฟังรู้แหละว่า คนเรตายมาแล้ว ต้องเป็นหมอนวดและหมอเกาหลัง มฤตยู ถ้ารู้เสียก่อน ก็ให้ชำนานูเสียดั่งแต่อยู่ในโลกมนุษย์ซี
- ยมทูต พวกโลกมนุษย์นะรู้กันใหม่ว่า ทำยังไงถึงจะไม่ตกนรก
- แจ่ม อ้อ รู้จ๊ะ รู้ว่าต้องทำบุญยะ แล้วก็ต้องไม่ทำบาป เช่น ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ต้องไม่กินเหล้าเมายา อะไรยังงั้นซี แต่อ้ายเกาหลังมฤตยูนี้ ไม่รู้กันเลยแหละยะ แหม ถ้ารู้ก็ทำบาปกันสนุกชียะ
- ยมทูต เดียวนี้แก่รู้แล้ว ก็เตรียมมือไว้เถอะ
- แจ่ม ยะ อ่อย่างล้วยเลย ฉันปรนนิบัติเต็มทีเทียว (พูดกับคนดู) เอ อดสงล้วยไม่ได้เลย อะไรเกาหลัง มฤตยู ก็กันตกนรกได้ด้วย เอ๊ะ รีที่เมืองมนุษย์เขาจะรู้กันแล้วก็ไม่รู้ แม่พวกผู้หญิงแกถึงได้ชัด เล็บทาเล็บกันออกแดงๆ ถ้าจะเตรียมเล็บมาเกาหลังมฤตยูนี้เอง อ้อ เพื่อคุ้มตกนรก สงล้วยอยู่ แล้วเทียว เล็บดี ๆ ทำไมทาจนแดง แหม. พวกผู้หญิงนี้ร้ายจริง รู้แล้วไม่ยกลงหนังสือพิมพ์ ประมวลวันบอกกันบ้างหรือ
- ยมทูต เอ้า บ่นอะไรละ เข้าไปเถอะ เดียวไม่ทันเสด็จออก (ยมทูตนำคณานเข้าไป ดนตรีทำเพลงที่จะ ร้อง....)

เพลง

คนทั้งหมด โคมพฐ มฤตยู ผู้ทรงเดช
 ประกาศิต สุตวิเศษ เขตตแหล่งหล้า
 มฤตยู (ออก) เจ้าของดวง วิญญาณ ผลาญชีวา
 มนุสสา ทุกคน บ่ พันภัย ฯ-

มฤตยู ยังไง ยมทูต วันนี้ได้มาคนเดียววี
 ยมทูต ประเดี๋ยวจะตามมาอีก รีบนำคนนี้มาก่อน เกรงจะมีทันเฝ้า
 มฤตยู ทำไมหาได้น้อยนักล่ะ
 ยมทูต ได้มามาก แต่เป็นจำนวนที่อมบาปไว้เต็ม ๆ ตัว ต้องส่งไปที่ยมพบาลตั้งหลายร้อยคน
 มฤตยู อ้อ โลกมนุษย์ยังสกปรกมากอยู่ตามเคยรี
 ยมทูต ยิ่งขึ้นกว่าแต่ก่อน ๆ มาก ดุยิงหนักมือขึ้นทุกวัน
 มฤตยู จำนวนที่ส่งขึ้นสวรรค์ล่ะ
 ยมทูต น้อยลงมาก เหลือวันหนึ่งเพียง 3-4 เท่านั้น
 มฤตยู ไหน เจ้าหนุ่มนั่นนะ ยืนขึ้นซิ จะได้เห็นหน้าถนัด ๆ (แจ่มยืนขึ้นทำหน้าที่ประหลาดใจ จ้องดู
 มฤตยูแล้วเข็ดตา) ยมทูตไปเอาคนชั่ววิธมาทำไม สั่งว่าให้คนรูปงาม นี่เจ้าเห็นงามตรงไหน ฮะ
 ยมทูต อาญาไม่พันทเกล้า ฯ คิดว่าเขาเป็นนักร้อง เพราะเมื่อไปถึงโลกมนุษย์ เขานอนร้องเพลงอยู่ ก็
 เลยจดมา เพราะที่นี้กำลังขาดนักร้อง
 มฤตยู เจ้าหนุ่ม เจ้าเป็นนักร้องรี
 แจ่ม หามิได้ ร้องไม่เป็นเลยเทียว (พูดกับคนดู) เอ ตาเราถ้าจะเสียเสียแล้ว ยังไงมฤตยูนี้ ก็
 หน้าตาเหมือนกับอีนางพญาบาลอีกนั่นแหละ (เอามือเข็ดตา แล้วจ้องดูมฤตยู)
 มฤตยู ว่าไง ยมทูต
 ยมทูต เห็นจะร้องเป็นเพลงสากล
 มฤตยู เอ ข้าอยากได้ยินนักเพลงสากล บอกให้ร้องซี
 ยมทูต ร้องซี (ใช้ใบ้ ซีที่ได้ถุ่นทวะทัด)
 แจ่ม จะให้ร้องให้ได้รี เอาเพลงอะไรกันดีล่ะ
 มฤตยู เพลงอะไรที่โลกมนุษย์กำลังชอบนั่นแหละ
 แจ่ม อ้อ ก็เพลงของปรีดาลัยซี
 ยมทูต เออ เออ นั่นแหละ ร้องไป เร็ว ๆ

แจ่ม เดี่ยว นึกก่อน ตายจริง ฉันลืมหมด ร้องไม่ได้แล้ว (พูดกับคนดู) พิธี รั้ง ชื่อแผ่นเสียง
ปรีดาลัยมาก็เยี่ยมซี (ทำท่าอึกอัก เกาหัว ทำท่าคิด หันมาทางมฤตยู) อะแหม้ม ฉันมีเธอ
เห็นจะเหมาะ

มฤตยู ยมทูต ไปพาคนบ้ามากระมัง เงอะงะเช่อซ่า บ้าพิกล

ยมทูต ร้องซี

แจ่ม นึกได้แล้ว (ดนตรีทำเพลง.....)

แจ่ม	ฉันไม่บ้า	แม่ใครบ้า	มาว่าฉัน
	ก็ผู้นั้น	นั่นและบ้า	จึงว่าเขา
	เราไม่บ้า	แม่ใครบ้า	มาว่าเรา
	มันก็เข้า	คนที่ว่า	เป็นบ้าเอง ๙-

มฤตยู (ลุกขึ้นยืนกระที่บตีน) อ้ายนี่หมิ่นกูรี เร็ว ส่งตัวไปให้ยมพบาล

แจ่ม เปล่าเลย มิได้ดูหมิ่นเลย เนื้อเพลงเขาเป็นอย่างนี้จริงจริง

มฤตยู อย่าฟังมัน อ้ายสันดาน (หันไปสั่งคนสนิท) โยนลงหลุมไฟโดยเร็ว, เร็ว. (กระที่บตีน คน
สนิททั้งสองวิ่งลงบรรไดจับแจ่ม แจ่มตกใจ ขอโทษ คนที่นั่งอีกสองคนลุกไปช่วยจับแจ่มโยน
ลงในหลุมไฟ ยมทูตคลานเข้าโรง แล้วคลานพา ช. ออกมาหมอบนึ่ง)

ยมทูต อาญาไม่พินเกล้า ๙ บุรุษนี้เป็นนักประพันธ์และนักร้องโดยแท้

มฤตยู ยืนขึ้น (ผู้ที่เข้ามายืน) อ้อ รูปงาม ยมทูต บอกให้ร้องเพลงเร็ว ๆ เพื่อแก้ความผิดของเจ้า
(ดนตรีทำเพลงที่จะร้อง.....)

เพลง.....

งามสิ่งใด	ไม่อร่าม	เท่าความรัก
ชวนใจซัก	ให้คิด	พาจิตต์เหยิง
รักมิสม	ตรมกลุ้ม	ดังสุขเพลิง
เราบรรเทเอง	เริงสวาท	เพราะมาทปอง
นี่แหละหนอ	ข้อกรรม	ที่ข้าจิตต์
สุดจะคิด	ผันแปร	แก้หม่นหมอง
ใครจะกล้า	พราโศก	โรคคนอง
นำสนอง	รักข้า	ครานี้โดย ๙-

จบฉาก 2 ปิดม่าน

ฉาก 3

จากนรก. ต้องทำฉากให้น่ากลัวและน่าเกลียดสกปรก มีบัลลังก์ยมพบาล ทำเป็น
แท่นจะมี ยมพบาลเอกเซนกอยู่ ผู้หญิงนั่งพับเพียบอยู่ กลางเวทีมีพวกบาปหญิง - ชาย
เกลื่อนกลาด เครื่องโรมมี กะทะทองแดง ต้นจิวต้นเล็ก ๆ และมีตอตันจิว กองไฟ มีเหล็กเผา
แดง ๆ กองอยู่ (ดนตรีทำเพลงที่จะร้อง)

- ยมพบาล กุนะ- คือมัจจุ
หญิง-ชาย รักอยู่สบาย
หญิง ยมบาลไ้ผ่าน - อบาย
ยมพบาล กลัว
ชาย บาปกรรม
หญิง ดูหยาบซ้ำตำจิตต์กาย
ยมพบาล พาลแล้วมีกยังเสื่อกระยำ
หญิง ใจอยากขึ้นจ๋า - เจ็บกาย
ชาย บาปสบาย
หญิง โปรดมีเมตตาพระนาย
ยมพบาล มิ่งหยาบจะตาย
หญิง โปรดปราณีเถอะนาย
ยมพบาล กุนะ- คือมัจจุ
หญิง รักอยู่สบาย ฯ -
ยมพบาล เฮ้ยอ้ายเฮียว เริ่มรายงานงานชิวะ
เฮียว วันนี้ได้รับมอบมนุษย์มา เจ็ดร้อยคน
ยมพบาล บาปชนิดใดมากที่สุด
เฮียว บาปทางชู้สาวมากที่สุด ถึงสี่ร้อยคน
ยมพบาล เออ นะ โลกมนุษย์นี้ สกปรกกันใหญ่แล้ว แต่ก่อนบาปฐานชู้สาวน้อยเหลือเกิน น่าน ๆ
จะมีสักคนหนึ่ง เดียวนี้ชุกชุมจริง ดูสิ ส่งมาเจ็ดร้อยคน บาปชนิดนี้ถึง สี่ร้อยคน เกิน
กว่าครึ่งเสียอีก เอ็งรู้ไหมว่าเพราะเหตุไร บาปอุลามกจึงแรงกล้าขึ้นกว่าแต่ก่อน
เฮียว ได้ยินว่า ที่โลกมนุษย์เวลานี้กำลังนิยมการไป เช่น การอาบแดด และผู้หญิงก็แต่งตัว
พยายามเปิดเผยมากที่สุด
ยมพบาล เอ๊ะ เห็นจะเป็นด้วยร้อนสิ เขาจึงใช้เสื้อผ้าให้น้อยลง

- เซียว สิ่งที่ทำให้เกิดบาปชั่วสาวหนาแน่นก็เป็นด้วยที่โลกมนุษย์เกิดมีเบียร์ฮอลล์ ขึ้นหลายแห่ง
ทั่วไปหมด
- ยมพบาล อะไรวะ เบียร์ฮอลล์ สถานที่หย่าซ่าไซใหม่
- เซียว โอ ไม่ใช่ครับ เป็นแต่เพียงสถานที่หย่าเป่ ไม่ถึงหย่าซ่าครับ
- ยมพบาล แล้วเจ้าได้จัดการลงโทษ เขียนไล่ให้พวกอ้ายหย่าเป่ขึ้นไปเหยียบหนามจ้าวแล้วหรือยัง
วะ
- เซียว ได้จัดการแล้ว แต่ดูเขาไม่ใคร่จะเดือดร้อนมาก เพราะต้นจ้าวของเราหนามชกจะทุไป
มากมายทีเดียว
- ยมพบาล อ้าว ก็ให้ต้นแก่นะซี ทำไมสั่งให้ปลูกทอยกันไว้ ไม่ได้ปลูกรี
- เซียว ปลูกไว้เป็นกำยเป็นกองแล้ว แต่มันโตไม่ทัน มีแต่ต้นอ่อน ๆ คนยังขึ้นไม่ได้ พิโร ได้
เท่าไม่เห็นใจ นักโทษส่งมาวันหนึ่งตั้ง 400 – 500 คน ต้นจ้าวจะทนทานอะไรไหว
- ยมพบาล เอ เราจะต้องเรียกประชุมด่วน เพื่อปลุกษาหากฎลงโทษอย่างใหม่เป็นแน่ เอาให้
หนักยิ่งขึ้น อ้ายต้นจ้าวนะ คูมันจะไม่ทำให้มนุษย์เซ็ดหลาบเสียแล้ว
- เซียว เห็นจะดีครับ 2 ปีมานี้ ต้นจ้าวหักไปพันกว่าต้นแล้ว อีแรงที่มีหน้าที่สำหรับจิกลูกตา
จุมุกคนบนต้นจ้าว ก็เกิดความเบื่อหน่ายไม่ค่อยทำหน้าที่ เพราะคนขึ้นไปอยู่บนต้นจ้าว
มากเหลือทน มันเลยตกตลิ่งดูเขาไปกันเพลินไปต้องคอยเตือนให้ทำหน้าที่ที่บ่อย ๆ
- ยมพบาล อูวะ จนชั้นอีแรงก็ยังไม่ปฏิวัติอู ต้องทำโทษอีแรงให้จหนักเซียว เอาอีแรงบั้งเสียทั้ง
เป็น แล้วให้พวกบาปชนิดชั่วสาวกิน ลงโทษไปพลาง ๆ ก่อน เอ้า รายงานต่อไป มี
โทษอะไรอีกบ้างที่มาก
- เซียว นักโทษ รับประทานสุรา ที่จะต้องลงโทษ ตรอกน้ำทองแดง ก็ ถึง วันละ 250 คน
- ยมพบาล เอ อ้ายบาปอันนี้ ก็เพิ่มจำนวนขึ้นรวดเร็วเหมือนกัน
- เซียว ครับเพิ่มขึ้นมาก เพราะแต่ก่อนผู้หญิงไม่ได้รับประทานเหล้า มาบัดนี้มีนักโทษกินเหล้า
เป็นผู้หญิงมาก
- ยมพบาล ผู้หญิงก็เกิดกินเหล้าด้วยรี อือ แปลกใหญ่
- เซียว กินซีครับ ผู้หญิงเกือบจะมีจำนวนมากกว่าผู้ชายเสียด้วยซ้ำไป
- ยมพบาล เอ๊ะ มันเกิดอะไรกันขึ้นที่โลกมนุษย์ ผู้หญิงจึงกินเหล้า
- เซียว อ้าว ก็เพราะที่สถานหย่าเป่นะ ถ้าผู้หญิงไม่กินเหล้า ก็ไม่ได้สต่างค์เพิ่มขึ้นนะซีครับ
- ยมพบาล เอาน้ำทองแดงตรอกผู้หญิงสองเท่า มันจะได้เซ็ด
- เซียว รับประทานทองแดงที่จะเอามาละลาย ก็ชกจะบกพร่องเต็มทีแล้ว พัสตุแห่งนรกหา
ทองแดงส่งไม่ใคร่ทันใช้การ

- ยมพบาล อ้อ เหลวกันใหญ่เชนนี้นี้ละ มิน่าพวกมนุษย์จึงกำเริบไม่ใคร่กลัวบาป แต่ก่อนมันไม่ได้กลัวเชนนี้นี้เลย เอ็งจะต้องรีบไปบอกพัสดุให้ตุ๊ทองแดงไว้ให้มากที่สุดเทียว
- พวกผี มีเปรตตนหนึ่งที่ได้บาดาล ขึ้นมาอาละวาดใหญ่ ไล่ข่มเหงพวกผม
- พวกผีอีกคน เปรตผู้หญิงด้วย
- ยมพบาล ไม่มีใครละ อีเปืออีกแล้ว ข้าจะปราบเอง อ้ายเขียวต้อนพวกเอ็งให้แอบข้างนี้เสีย
- เขียว เอ้า พวกเรามาทางนี้ (ดนตรีทำเพลงที่จะเดินอาบ้ำซ พวกผีหลบมาอยู่เป็นกลุ่ม กลัวตกใจ อีเปือออกมาเดินรำกับยมพบาล พอยมพบาลแทงแล้ว ดนตรีหยุด)
- ยมพบาล เอ้า ลากตัวมันไปทิ้งหลุมไฟ (พวกผีทำจืด ๆ จ้อง ไกล้วอีเปือ ในที่สุดยกศพอีเปือทิ้ง พวกผีทั้งหลายกระจายตามเดิม)
- ยมพบาล อ้ายเขียวมีอะไรรายงานอีกไหม
- เขียว มีครับ วันนี้มีมนุษย์นอกบัญญัติมาคนหนึ่งชื่อแจ่ม
- ยมพบาล ไหน หมายความว่า ไม่มีชื่อในบัญญัติตายรี
- เขียว ครับ แม่นางมฤตยูไม่ยอมรับไว้
- ยมพบาล อ้า สบาย นี่คงเป็นพวกนักวิทยาศาสตร์เซอร์อริเวอร์หลอดซ์ อยากจะทำการติดต่อกับโลกเราไงล่ะ เร็ว ไปเอาตัวมา (เขียวเข้าโรง นำแจ่มออกมา)
- แจ่ม เอ๊ะ นี่ยังงั้นนี่ ไปไหนก็เจอแต่อ้ายบำรุงนี่แหละ แอ๊ะ เส้นประสาทตาเรา ถ้าไม่ปรกติเสียแล้ว คุณมันเหมือน ๆ กันไปหมด
- เขียว อย่าซ้ำซี งงอะไรอยู่เล่า
- แจ่ม ไม่งงไม่ได้ ก็เอ็งเปลี่ยนชื่อออกเรื่อยไป เดี่ยวเป็นบำรุงเดี่ยวเป็นยมทูต เดี่ยวนี้เกิดเป็นอ้ายเขียวไปฉิบ
- เขียว ไป ไปหายมพบาล ท่านคอยอยู่
- แจ่ม แหม พอได้ยินชื่อนี้ละ ชนหัวลูกทุกที ฉันกลัวจริง ตั้งแต่ที่โลกมนุษย์แล้ว ชื่อนี้แหละ
- เขียว กลัวทำไมแกมาเป็นสพายละ
- แจ่ม โอ เปล่าเลยพ่อ แล้ว - จะเอาตรางมาให้ แล้วใครบอกล่ะว่าฉันเป็นสพาย
- เขียว ยมพบาลท่านบอก
- แจ่ม ตายละ ไม่เคยเป็นเลย ก็อยู่ในโลกมนุษย์ ฉันก็อยู่ในที่คุมขังนี่นะ
- เขียว ยมพบาลท่านว่าแกนะ มันเป็นพวกเซอร์อริเวอร์หลอดซ์
- แจ่ม โอตายละ ฉันไม่เคยรู้จักฝรั่งเลยตนจนคนเดียว อ้อ - อัก ลืมไป รู้จักคนหนึ่ง ฉันไม่ชอบเลย
- เขียว ใครละ ฝรั่งที่ว่ารู้จัก

- แจ่ม ง่า- ง่า - ง่า - หมอ ง่า - หมอ - คาทิว - ยะ
- เชียว ไปเถอะ ท่านคอยจะซึกอยู่ (ผลกแจ่มๆ ยืนค้ำนับยมพบาล แจ่มเงยหน้าขึ้นดูแล้วหัน
มาพูดกับคนดู)
- แจ่ม พิไร่ นี้กว่าใคร หมอที่โรงพยาบาลนั่นเองละ (เดินตรงเข้าไปเชียวจับไว้)
- ยมพบาล นี้ร้อยตัวการ ถูกของข้าสี ดูซิ มันเคารพ ก็เคرارพอย่างฝรั่ง
- เชียว เขาว่าเขารู้จักฝรั่งคนเดียวตั้งแต่เกิดมา คือ หมอคาทิว
- แจ่ม เป็นความลัดยจริง ผมรู้จักเท่านั้นจริง ๆ
- ยมพบาล ทำไมเอ็งจึงรู้จักละ
- แจ่ม ก็พิไร่ จะไม่รู้จักยังงิเล่าครับ ผมพบกับแกทุกวัน ๆ ตั้ง 15 ปีกว่า แล้วครับ
- ยมพบาล เอ็งมาที่นี่ทำไม
- แจ่ม ผม - ง่า ผมถูกแม่นางมฤตยูกริ้วครับ แล้วก็ถูกโยนลงมา ผมไม่ได้อยากมาเลยเทียว
ให้ผมกลับเถอะครับ ผมกลัวเหลือเกินครับที่นี่
- ยมพบาล แม่นางมฤตยูกริ้วเรื่องอะไร บอกเร็วซิวะ (พูด ๆ มาก ๆ กระที่บตีนดิ่ง ๆ บ้าง)
- แจ่ม เรื่อง ง่า - ง่า - ให้ผม
- ยมพบาล มัวแต่ง่า ๆ อยู่นั่นเอง
- แจ่ม ผมขอเวลาหายใจหน่อยเถอะครับ ขวัญผมบินหมดแล้ว แม่นางมฤตยูกริ้วผมเรื่องร้อง
เพลงครับ
- ยมพบาล เพลงไม่เพราะซี
- แจ่ม เพราะครับ เพลงของปรีดาลัย ไม่เพราะได้รีครับ
- ยมพบาล ร้องให้ข้าฟังบ้างซิ
- แจ่ม ได้ครับ แต่ว่าคำไม่ค่อยเพราะหุนะครับ
- ยมพบาล เออ - เออ ร้องไปเถอะ (ดนตรีขึ้น)
- แจ่ม ฉันไม่บ้า แม้ใครบ้า มาว่าฉัน
 ก็ผู้นั้น นั้นและบ้า จึงว่าเขา
 เราไม่บ้า แม้ใครบ้า มาว่าเรา
 มันก็เข้า คนที่ว่า เป็นบ้าเอง ฯ
- ยมพบาล ฮะ ฮะ ฮะ ดี เพราะดี - อ้ายเชียว ซักซิวะ
- เชียว เคยทำบาปอะไรบ้างสารภาพเสียโดยเร็ว
- แจ่ม ทำยังงิยะ จึงจะเรียกว่าบาป
- เชียว ซ่าสัตว์หรือเปล่า

- แจ่ม ฆ่ายะ ฆ่ายง และมากที่สุด
- ยมพบาล จดชี้ยายเขียว ต้องลงโทษให้ยงแม่ไก่กัดตัวละ 3 ชั่วโมง
- แจ่ม ตายละผม ก็อยู่โลกโน้น มันก็กัดผมออกเรื่อยไปแล้วนี่
- เขียว ไม่ต้องเถียง เคยเป็นขี้เมียเขาหรือเปล่า
- แจ่ม เปล่ายะ อ้อ เดียว แม่ฉันนะ เขามีผัวแล้วเหมือนกันและยะ แต่เขาเล็กกับผัวเขานานแล้ว ถึงได้มาอยู่กับฉัน ยังจี้เรียกขี้ใหม่ยะ
- เขียว หลุดไป เคยทำบุญหรือเปล่า
- แจ่ม เคยยะ
- เขียว ทำอะไร
- แจ่ม ชื้อยานกเขาคู่
- เขียว นั่นเลอะ ทำบุญ
- แจ่ม ทำไม่จะไม่ทำบุญละยะ ก็ฉันชื้อยาแล้ว เจ้าของยาเขาได้สตางค์ไป สร้างวัด ไม่เรียกว่าทำบุญรี
- เขียว วัดที่สามเณรอยู่ ไม่ได้บุญ
- แจ่ม แล้วกัน อ้อ ฉันเคยเป็นลูกศิษย์วัดอยู่ 4 ปียะ ถือศีลด้วยยะ แล้ว รับใช้พระ กวาดวัด ล้างฐาน แล้วก็อุปถัมภ์ทั้งตาเถร
- เขียว หยุดที บุญมากพอแล้ว อยู่วัด 4 ปี ก็พอแล้ว (แสงไฟส่องมา พวกผีคุกเช่าพนมมือ ยมพบาลคุกเช่าลงกราบ อย่างกราบพระแล้วคุกเช่าพนมมือ แจ่มหน้าตื่น)
- เขียว พระมาลัยมาโปรดสัตว์ (แจ่มกราบ ทำปากขมขมบิบ เสียงดังในโรงแจ่มจงตามมา แจ่ม ลูกขึ้นกระโดด)
- แจ่ม ไหมล่า พระมาลัยโปรดซ้ำแล้ว เพราะซ้ำเป็นลูกศิษย์วัดนั่นเอง

ฉาก 4

บนสวรรค์ – บนสวรรค์

(เมื่อเปิดฉากขึ้นครู่หนึ่ง แจ่มเดินออกมาทางขวาเวที หน้าตาตื่นมองดูทางซ้ายขวา แต่งตัว ใส่กางเกงสากลขาว ใส่เสื้อเชิ้ต ไม่ผูกเน็กไท)

แจ่ม

แหมบนสวรรค์นี่ มันเปลี่ยวจริงแฮะ เดินมาเป็นนานแล้ว ยังไม่เจอใครสักคนหนึ่งเลย ลุ้นรอกไม่ได้ ที่นั่นเขาครึกครื้นดี (มองซ้ายขวา) แห่มมันเจียบเจียบจริงนิเออ ชี้เมฆก็ เย็น-เย็น ช้าเราก็อึดจะหวาด ๆ เสียด้วยนา กลัวตารามสุรแกจะพรวดพราดมาละแย้ เจียว (เอามือจับตัว) เอชกจะหนาวแล้วแฮะ คิดถึงอ้ายเสื้อสากลที่บ้านจริง (เสื้อสากล ลอยมาตรงหน้าแจ่ม ๆ เห็นสดุ้ง) เออเนาะ พอนึกถึงเสื้อเท่านั้น และเสื้อก็มาเทียว (หยิบเสื้อมาใส่ มือจับคอเสื้อเชิ้ต) เออ คอยังว่างไม่มีอะไรผูกเลย (ทับทรวงลอยมา) อื้อนี่อะไรกันเล่า (จับดู) แห่มเพ็ชรมากจริง แฮะ เน็กไทบนสวรรค์นี่ หรุพิลึกแฮะ นี่ ถ้าเป็นโลกมนุษย์ก็อเจ็กรองจ่านำหวานเจียว เอ เขาผูกกันทำไหนดะ จะถามใคร ก็ไม่มีใครจะให้ถามเสียด้วยนา (ใส่ที่คอ) เอ ดูมันก็สวยดีแฮะ อ้อต้องผูกเน็กไทยังงี้ซี มันถึงจะเป็นเทวดา (เอามือเสยผม) เออก หัวยังไม่มีอะไรใส่เลย เดี่ยวพระอาทิตย์ซักรวดมาก็อร้อนแย้กันละ (ชะฎาลอยมา แจ่มตกใจถอยหลัง) ตายละเรา ต้องเดาะเจ้ากู เลี้ยนี้ด้วยวี (จับมาดูแล้วลองใส่) นี่เราจะคอนไหวรี (ลองสั้นหัวดู) อ้อไม่ยังหนักแฮะ นี่หน้าตาเราจะเป็นยังไงน้ำ อยากรู้ได้กระจกจริง (มองหา) เรางามเหมือนเทวดาหรือยัง ใจก็ไม่รู้ เอแล้วพวกเทวดาเขาไปอยู่ที่ไหนกันเล่านี้ แล้วนี่ทำไมเราถึงมาเป็นเทวดา สันโดษอยู่คนเดียวกันละ เขากันอยู่ที่ไหนก็ไม่รู้ ทำไงจึงจะพบหนอ (นั่งลง) ซักเมื่อยแล้ว เดินเคว้งไปเคว้งมาอยู่เนี่ยเอง นี่ยังงั้นไม่เห็นรามสงครามเหมือนอย่างที่เราเห็นเลย ไหนว่าวิงไล่เมฆลากันคืนยังรุ่งวันยังค่ำงั้นละ ไม่เห็นสักที (เสียงโครมครามฟ้าแลบ แจ่มตกใจลุกขึ้นยืน)

แจ่ม

เอ มาละชิ ต้องเปิดละเรา เดี่ยวรามสุรข่างขวานผัดมาโดนเอาเราเข้าละยะ (วิ่งเข้าโรง รามสุรไล่เมฆลาออกมา)

เชิดฉิ่ง

นวนางเมฆลามารศรี	ชูหัตถ์กัณฑ์แกว่งดวงมณี
ทำที่ยั่วล้ออสุรา	
รามสูรชบเขี้ยวเคี้ยวฟัน	คิดจะห่มหันพันเมขลา
หวังชิงดวงมณีที่ถือมา	อสุราช้างขวานหมาย
ผลาญนาง ฯ -	

(ดนตรีทำเยาะ แล้วเลยทำเชิด รามสูรและเมขลาไล่กันเข้าโรง ดนตรีฝรั่งทำเพลงที่จะร้องต่อไปนี้ ม่านนำเบอร์ 1 เปิดออก พวกก๊วนรอก)

พร้อมกัน	ปวงก๊วนรอกัษรสวรรค์ขวัญแมนฟ้า งามจริตติดิตาน่ารักครัน งามท่าพอนอ่อนเอียงเรียงสลับ งามโดมิได้เทียบเปรียบสุรางค์ (แจ่มออก)	งามท่วงทีกิริยาพาจิตต์หันษ์ งามสวยสมคมสรรพกัณฑ์ทุกนาง งามจับจิตต์หุรูปรัฐสร้าง งามทุกอย่างขึ้นตาสารพวรรณ
ก๊วนร 1	ตัวอะไรนั่นทำไมไฉนอย่างนี้	
ก๊วนร 2	แต่งอินทรียนิตแดกแปลกชาวสวรรค์	
ก๊วนร 3	สรวมทับทรวงใส่ชะฎาหน้าเป็นมัน	
ก๊วนร	นุ่งภูษาทำนั้นชันพิกล	
ก๊วนร	ยื่นซืมเซอเลอล่าท่าเล็กลัก	
ก๊วนร	เดินตรงที่มือกวักชักกาหล	
แจ่ม	ฉันคือเทวดาแบบสากล เทียวเดินหลเหาะมาหาโรงแรม ฯ—	
ก๊วนร	โรงแรมอะไรกันที่บนนี้	
แจ่ม	เฮ้ ชาวสวรรค์นี่ ท่าจะเป็นเอาจากนะ ไม่รู้จักศัพท์ใหม่แสะ ท่าไม่อายพวกที่ตาย ๆ มา ไม่ยกมาเล่าหรือก เอ้อ รีไมใครจะมีใครได้มาสวรรค์กระมัง (หันไปพูดกับก๊วนร) นี่แน่ะยะ โรงแรมนะ หมายความว่าที่อยู่คือไฮเต็ลไฉยะ อ้ายที่เขามีอาหารขายและที่มีที่รู้จักแล้วไม่ต้องอธิบาย แต่ที่นี้ไม่มีสถานที่ชนิดนั้น	
ก๊วนร	เอ บนสวรรค์นี่ ไหงอันคิวลี่ยังงั้นะ อะไร โรงแรมจะพักก็ไม่มี แล้วนี่จะทำยังไงดีละ (เกาหัว ทำท่าตรึงตรองแล้วคิดได้) อ้อ เห็นจะต้องอาศัยแม่พวกนี้อยู่เห็นจะดี (พูดกับก๊วนร) นี่แน่ะ แม่คูนเถอะ ฉันขออาศัยอยู่ด้วยสักคนได้ไหมยะ จะใช้ฉันทำอะไร ๆ ได้ทั้งนั้นยะ ฉันจะปรนนิบัติทุกอย่างเขี้ยว นวดก็ได้ เกาหลังก็ได้ยะ (พูดกับคนดู) บนสวรรค์นี่ จะเล่นอ้ายเกมเกาหลังหรือเปลาก็ไม่รู้	

- กสินนร จะมาอยู่กับพวกเราอย่างไรได้
- แจ่ม ทำไมถึงไม่ได้เล่าแม่
- กสินนร ท่านเป็นบุรุษ เราเป็นสตรี จะอยู่ปนกันอย่างไรได้
- แจ่ม แหม บนสวรรค์นี่ ระเบียบจัดจริง ถือเพศเสียด้วยนา
- กสินนร แม้แต่พวกเรานี้ ก็ได้ได้อยู่รวมกันนี่
- แจ่ม อือ อยู่อย่างไรเล่ายะ
- กสินนร เราต่างคนก็ต่างมีวิมานอยู่กันคนละวิมาน
- แจ่ม แหม มีเปลื้องแยรี อยู่กันบ้านละคน (พูดกับคนดู) ถ้าบนสวรรค์เขาจะไม่โดนกระแสร์ของเศรษฐกิจเลยรีงและ (พูดกับกสินนร) นี่ยะวิมานว่างๆ ทางแถบที่เธออยู่ มีบ้างไหมยะ
- กสินนร ไม่มี ทำไมจะมีวิมานว่างละ
- แจ่ม เอ ก็ทำไมถึงไม่มีละ แหม แม่พวกนี้พูดฮ้วนจริง มะนาวไม่มีน้ำเสียเลย แย่จริงเรา นี่ยะ วิมานผุ ๆ เก่า ๆ ก็เอาเถอะยะ ฉันจะไปซ่อมเอาเอง
- กสินนร ฮี น่าขัน มาถามถึงวิมานผุ ๆ ไม่มีดอกท่าน ถึงมี ท่านจะมาเป็นช่างซ่อมที่นี้ก็ได้
- แจ่ม เอ๊ะ ทำไมถึงไม่ได้ มีกฎหมายห้ามรี หรือเพราะเหตุใดกัน
- กสินนร เพราะพระวิศณุกรรมท่านมีสิทธิ์พระองค์เดียวนะซี
- แจ่ม อ้อ พระวิศณุกรรมนี่ กันท่าขมัตถุชาติเลย เห็นจะรวยกันแยละ ผูกขาดทำบ้านทั้งเมืองสวรรค์แน่ะ เอยังงี้เจ๊กช่างไม้ตายขึ้นมาบนสวรรค์ละ ต้องตกเป็นกรรมกรว่างงานกันหมดเทียว เอ้อ วิมานผุก็ไม่มี ฉันมีแยรีนี่
- กสินนร ของเก่า ๆ ผุ ๆ ไม่มีดอกบนสวรรค์นี่ มีแต่ของสวย ๆ งาม ๆ ทั้งนั้นเทียว
- แจ่ม (ทำท่ากรุ้มกรุ้ม) ยะ จริงซี ดูแต่พวกเธอซี ยังสวยเข็งน่ารักทุกคนเทียว
- กสินนร 1 น่ารัก เอ๊ะ พุดรวนลามพิกล
- กสินนร 2 ท่าจะไม่ได้การ
- แจ่ม อะไร พุดเท่านี้ก็ว่า รวนลามแล้วรี (พูดกับคนดู) แม่พวกนี้นี่ ถ้าจะเป็นพวกกรรมโมสังโหมทั้งนั้นเทียว นี่แน่ะยะ ฉันไม่ได้หมายความว่า อะไร เกินไปกว่า ที่จะพุดชมเขยว่าเธอนะงามดอกนะยะ อย่าเข้าใจผิดไปซี
- กสินนร เราไม่ยินดีที่จะรับคำเียนยอของท่าน (ค้อนสับัดหน้าหนี)
- แจ่ม อิมไปโล้ทีจริง ไม่ไหว การอบรมบนสวรรค์นี่ ยังบกพร่องอยู่มากเทียว ถ้าเราอยู่บนนี่นาน ๆ แล้ว เห็นจะต้องจัดการให้ปาฐกถาบ่อย ๆ ถึงจะได้ พลเมืองสวรรค์จะได้เจริญขึ้นเร็วหน่อย

- กิन्नร เราไปกันเถอะ อย่ามายืนฟังคนบ้าพูดบ้า ๆ อยู่เลย (กิन्नรเข้าโรงหันไปค้อน คนตรีทำเพลง...)
- แจ่ม ฉันไม่บ้า แม่ใครบ้า มาว่าฉัน
 ก็ผู้นั้น นั่นและบ้า จึงว่าเขา
 เราไม่บ้า แม่ใครบ้า มาว่าเรา
 มันก็เข้า คนที่ว่า เป็นบ้าเอง ๕-
- (ทำคำที่ร้อง กิन्नรตัวหนึ่งออกมาดูแจ่ม แล้วเดินเข้าไปใกล้)
- กิन्नร เอ๊ะ นั่นใครคล้ายพ่อแจ่ม
- แจ่ม ยะไซ่ ฉันชื่อนั้นและยะ รู้จักฉันรี
- กิन्नร โถ พ่อคุณ จำยาไม่ได้รี
- แจ่ม อือ เป็นยาผมรี เอ มันชักจะยุ่งเสียแล้ว อยู่ในโลกมนุษย์ก็คนหนึ่ง ขึ้นมานี้จะอะอีก ฮี ยามากจริงแฮะ
- กิन्नร เออ นีและยาของเจ้าละ
- แจ่ม แหม ยายังไงตัวเล็กจริง
- กิन्नร นั่นสิ ยาก็แปลกใจ เครื่องแต่งตัวของเจ้าก็ยังไม่เหมือนเทวดาทั้งหลาย เออ เข้าบวช หรือเปล่าละ
- แจ่ม บวชสิครับ ผมบวชณเฑาะที่วัดนาวิวงศ์ไงละ สามเณรีแถบวชิให้ผม
- กิन्नร เอ๊ะ ทำไมเครื่องทรงจึงยังไม่ครบเล่า รีเจ้ายังไม่ถึงเวลาที่จะมาอยู่ที่นี้กระมัง เจ้ามาได้
 อย่างไรกันนี้
- แจ่ม เอ ผมก็ ไม่รู้ว่าผมมาได้อย่างไร แต่ผมก็มาแล้วนี่ครับ คุณยาพาผมไปวิมานของคุณ
 ยาที่เถอะครับ ผมชักหิวแล้ว
- กิन्नร ไม่ต้องไปต้อก เจ้าหิวหรืออยากกินอะไร เจ้าก็นึกเข้าสิ ประเดี๋ยวอาหารก็มาเอง
- แจ่ม อือ ดีจริง เออละนะ ผมนี่กละ เอะจะกินอะไรดีนะ (ทำท่าตรอง) อ้อ กินเปิดเถอะ (เป็น
 เป็น ๆ วิ่งออกมา แจ่มตกใจ) เอ๊ะบนสวรรค์นี่ กินเป็นดิบ ๆ กันหรือไงนี่
- กิन्नร อ้าว ก็เจ้านี่ก็เปิดเฉย ๆ นี่นะ
- แจ่ม ผมจะกินเป็นเสียไปนะครับ (จานทองใส่เปิดลอยมาตรงหน้าแจ่ม)
- เออ นีไซ่ไรละ แหมจานทองคำปลั่งเทียว (หันไปพูดกับยา) ผมไม่กินเปิดละ (เปิด
 ลอยหายไป แจ่มต้องไม่เห็น) จานนี้เห็นจะหนักหลายตำลึงนะครับ แหม อย่างนี้เป็นที่
 โลกมนุษย์ก็อ หวานชิ ทองกำลังขึ้นราคาเสียด้วย (เหลียวมาดู) อ้าวหายไปไหนแล้ว
 ยังไม่ได้กินสักคำ

- กัณนร อ้าว เจ้ายังไม่อิ่มหรือ ชาวสวรรค์นี่ะ ถ้าอาหารผ่านมา พอเขาได้กลิ่น เขาก็อิ่ม
- แจ่ม อ้อ กัณนรนี่ที่ที่เขาเรียกว่า กัณทิพย์ แหม อ้ายกัณทิพย์นี่เหมาะสำหรับเศรษฐกิจจริง
- กัณนร ทุนสตางค์ไปเยอะ อ้อ มิน่าละ ตามร้านขายอาหารทางแถวเยาว์ราชกับราชวงศ์ เจ๊ก
- แจ่ม มันถึงได้ทำตุ๊กกระจกใส่อาหารออกเป็นแถวไป นึกสงสัยอยู่แล้วเชื่อว่า มันจะกันอะไร
- กัณนร กัน จะว่ากันแมลงวันรี ด้านหลังก็เปิด แมลงวันเข้าได้ อ้อ รู้ละ เจ๊กมันกันกัณทิพย์นี่
- แจ่ม เอง คุณอย่าครับ ผมจะทำอย่างไรดี จึงจะได้วิมานอยู่กับเขาเล่าครับ
- กัณนร ได้ซี ยาจะพาไปเฝ้า พระวิศณุกรรมเอง
- แจ่ม แล้วท่านคิดราคาหลังละเท่าไรครับ
- กัณนร เปล่า ท่านไม่ได้คิดตอก สุดแล้วแต่บุคคลที่เราทำไว้ในโลกมนุษย์ซี ถ้าเจ้าเคยทำบุญใน
- แจ่ม การก่อสร้างวัดวาอารามหรือโบสถ์ หรือศาลา อะไรเหล่านั้น เจ้าก็อ้อมมีที่อยู่สบาย
- กัณนร เอ๊ะ ผมเคยทำหรือเปล่าก็จำไม่ได้
- แจ่ม (นึกครุ่นหนึ่ง) อ้อ - อ้อ ดูเหมือนเข้าเรียรายเขาซ่อมโบสถ์ครั้งหนึ่ง 10 สตางค์ หรือโง่ง
- กัณนร ก็ถ้าเจ้าเคยทำ ก็มีชื่ออยู่ในบัญชีซี ไปหรือยังละ
- แจ่ม ไปซีครับ (กัณนรตั้งท่าเดินอย่างลครรำสัก 2 ก้าว) เอะนี่ ผมต้องเดินอย่างนั้นเหมือนกัน
- กัณนร รีครับ (กัณนร พยักหน้า แจ่มทำท่าเดิน) แหม เป็นเทวดานี่ลำบากจริง รู้แบบนี้เมื่ออยู่
- แจ่ม ในโลกมนุษย์ ไปสมัครเป็นนักเรียนนาฏศาสตร์เสียก็จะดีหรืออก ไ้ เราไม่ ควรขึ้นมานบน
- กัณนร สวรรค์เสียเที่ยว ชั้นจะเดินก็แสนจะลำบาก (กัณนรเดินเข้าโรง แจ่ม ตามย่างไป
- แจ่ม ดนตรีทำเพลง ที่นางฟ้าจะเดินรำ ฉากแหวกค้อย ๆ เคลื่อนเปิด แล้วพวกนางฟ้ามาเต้น
- กัณนร รำ พอจบแล้วหมุนเข้าข้างเหลือบม่านนำวิมานปิด มีพระวิศณุกรรม นั่งกลางวิมาน 2
- แจ่ม ข้าง มีเทวทูตนั่งข้างละคน แจ่มกับกัณนร ออกนั่งลงถวายบังคม แต่แจ่มนั่งนอกฉาก
- กัณนร แหวก กัณนรนั่งข้างในฉากแหวก บนบรรไดคั่นหนึ่ง)
- ร่าย
- กัณนร ข้าได้พา นัสดา มาที่นี้ ก็หวังพระ บารมี ที่ยึดมั่น
- ขอประทาน วิมานอยู่อย่างเทวัน พระทรงธรรม จงโปรด กรุณา
- วิศณุกรรม ข้าเลื่อง นัยเนตร แล้วตรัสสั่ง เทเวศ วิเศษกล้า
- ให้ตรวจค้น บัญชี คนที่มา สู้อสวรรค์ ชั้นฟ้า อ्यानอนใจ
- ฝ่ายเทวา กรมตำรา คว่าบัญชี รีบตรวจคลี่ ทุกหน้า ตำราใหญ่
- คั่นจนจบ มิพบ สบสมใจ จึงกราบทูล ฎวนัย ไม่นิ่งนาน
- เทวทูต อันเทวา สากล ตนนี้ มิได้มี นามประจักษ์ ในหลักสาส์น
- ขอพระองค์ จงทราบ บทมอล ต้องส่งกลับ บาดาลโลกมนุษย์

(รับ ม่านน้ำเบอร์ 2 ปิด ชะงูาหลุดจากหัวแจ่ม ๆ คว่า ทับทรวงก็ลอยหายไป รัวหยุด
ดนตรีฝรั่งทำเพลงที่จะร้อง นางฟ้าออกซี้มือที่แจ่ม)

เพลง.....

พวกนางฟ้า	นี่หรือบ้า ที่ขึ้นมา	หาสุขสรรค์	ช่างน่าขัน	ท่วงที่	ที่ทำท่า
	จะต้องกลับโลกมนุษย์	สุดระอา	น่าเวทนา	บ้าสวรรค์	ขันไม่เบา
แจ่ม	ฉันไม่บ้า	แม่ใครบ้า	มาว่าฉัน		
	ก็ผู้นั้น	นั่นและบ้า	จึงว่าเขา		
นางฟ้า	เราไม่บ้า				
แจ่ม	อยากบ้า	มาว่าเรา			
พร้อมกัน	มันก็เข้า	คนที่ว่า	เป็นบ้าเอง		

จบเรื่อง

คณะผู้จัดทำหนังสือ

พล.ท.ม.ล. ชาบ กุญชร	จิตตะเสน ไชยาคำ
ศุภรหส์ศน์	แก้ว อัจฉริยกุล
สุรส์ศน์ พุกกะเวสน์	แสงว กกาญจนพันธ์
บริษัท บุญรอดบริเวอรี่ จำกัด	วุฒิ จรูญวิทย์
บริษัท สุรส์ศน์การพิมพ์	

ภาคผนวก ก

ภาพการแสดงของคณะปรีดาลัย

ภาพที่ 68

โปสเตอร์โฆษณาละครเรื่องศรีธนญชัยของคณะปรีดาลัย
ที่มา : สำเนาภาพจาก คุณมนิต คเนจร ณ อยุธยา

ภาพที่ 69

จากร้านอาหาร ในประเทศจีนในละครเรื่องศรีธนญชัย
ที่มา : สำเนาภาพจาก คุณมนิต คเนจร ณ อยุธยา

ภาพที่ 70

ชาวจีนในละครเรื่องศรีธนญชัย

คำอธิบายภาพ : นักแสดงหญิงคือคุณบุปผา คำศิริ

นักแสดงชายคือ คุณชจิต ไชยาคำ

ที่มา : สำเนาภาพจาก คุณมนิต คเนจร ณ อยุธยา

ภาพที่ 71

นักแสดงระบำยี่เป็ง ในละครเรื่องศรีธนญชัย

ที่มา : สำเนาภาพจาก คุณมนิต คเนจร ณ อยุธยา

ภาพที่ 72

นักแสดงระบำชาวนา

บันทึกภาพ ณ บริเวณวังในซอยพระนาง

ที่มา : สำเนาภาพจาก คุณมนิต คเนจร ณ อยุธยา

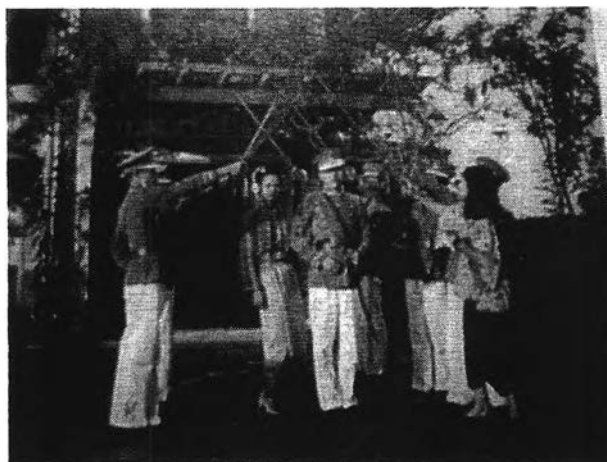

ภาพที่ 73

นักแสดงระบำชาวนา

บันทึกภาพ ณ บริเวณวังในซอยพระนาง

ที่มา : สำเนาภาพจาก คุณมนิต คเนจร ณ อยุธยา

ภาพที่ 74

ฉากลอดซุ้มกระบี่พิธีแต่งงานในละครเรื่องสาวเครือฟ้า

คำอธิบายภาพ : พระนางเธอลักษมีลาวัณประทับอยู่ด้านหน้าทางซ้ายของภาพ

นักแสดงหญิงคือคุณบุปผา คำศิริ แสดงเป็นสาวเครือฟ้า

นักแสดงชายคือคุณมานิตย์ พัยคอนันต์ แสดงเป็นร้อยตรีพร้อม

บันทึกภาพ หน้าตึกของพระนางเธอลักษมีลาวัณ ณ วังในซอยพระนาง

ที่มา : สำเนาภาพจาก คุณมนิต คเนจร ณ อยุธยา

ภาพที่ 75

คุณบุปผา คำศิริ นางเอกละครเรื่องสาวเครือฟ้า

ที่มา : สำเนาภาพจาก คุณมนิต คเนจร ณ อยุธยา

ภาพที่ 76

คุณมนิต คเนจร

ที่มา : สำเนาภาพจาก คุณมนิต คเนจร ณ อยุรยา

ภาพที่ 77

การแสดงชุดระบำผีเสื้อ

ที่มา : สำเนาภาพจาก คุณมนิต คเนจร ณ อยุรยา

ภาพที่ 78

การแสดงชุดระบำผีเสื้อ

ที่มา : สำเนาภาพจาก คุณมนิต คเนจร ณ อยุธยา

ภาพที่ 79

การแสดงชุดระบำผีเสื้อ

ที่มา : สำเนาภาพจาก คุณมนิต คเนจร ณ อยุธยา

ภาพที่ 80

การแสดงชุดระบำไก่

ที่มา : สำเนาภาพจาก คุณมนิต คเนจร ณ อยุรยา

ภาคผนวก ข

บทละครเรื่องสรองงค์

บทละครเรื่องต่อไปนี้เป็นชื่อ ศรอนงค์นี้ ผู้วิจัยได้สำเนาภาพต้นฉบับจากอาจารย์สัมพันธ์ พันธุ์มณี ซึ่งผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะบันทึกบทละครนี้ไว้ เนื่องจากเป็นละครเรื่องเดียวกันกับที่คณะปริดาลัยเคยจัดแสดงถึงแม้ว่าจะเป็นบทละครสำหรับละครโทรทัศน์ แต่ก็ยังเป็นบทประพันธ์ของ ชุนวิจิตรมาตรา ซึ่งแต่งประพันธ์บทละครเวทีให้กับคณะปริดาลัยด้วย

“ศรอนงค์”

บทประพันธ์ของ กาญจนาคพันธ์
 สำหรับ.....
 ผู้จัดรายการ สัมพันธ์ พันธุ์มณี
 ผู้กำกับเวที นินารถ ชำชองยุทธ
 ผู้กำกับรายการ ผดุง พงษ์พานิช
 แสดงโดย คณะนาฏศิลป์สัมพันธ์

ตัวละคร

1. พระเจ้าจักรไทย	กษัตริย์กรุงจักรไทย
2. จ้าวชายร่มฟ้า	พระอนุชา
3. สันติมา	ทหารเอก นักฟันดาบ
4. สมุหราชมนเฑียร	
5. สีดา	นางสาวเมืองมลรัฐ
6. มลิวรรณ	นางข้างหลวง
7. พระเจ้าไทยหลวง	กษัตริย์กรุงไทยหลวง
8. อินทเสน	ทหารเอกกรุงไทยหลวง นักฟันดาบ
และนักเล่นพิณใช้ชื่อปลอมว่า คนธรรพ์

(ยังมีเสนาใหญ่และทหารทั้งสองฝ่าย ราษฎรชายหญิงชาวเมืองมลรัฐ, ระบุว่าชุดนางแก้วถือดอกบัว, ระบุว่าชุดพลชายรำดาบ, ระบุว่าชุดม้าแก้ว หญิงแต่งเครื่องชาวสวมหัวม้าขาว)

ฉาก

1. ชายทุ่ง ชานเมืองมลรัฐ เป็นทุ่งกว้าง เห็นวิวกำแพงปราสาทราชวังไกล ๆ มีเรือนเล็กๆ เห็นครึ่งหลัง อยู่ริมฉากตอนหน้า (สอดฟิล์มสคริปเป็นภาพไฟไหม้ แสดงว่าเมืองกำลังถูกเผา จัดเป็นฉากใหญ่)
2. ภายในสังคีตศาลาในพระราชวัง มีแสดงระบำ
3. ในห้องพระราชมณเฑียร มีพระบัญชาอย่างงาม ชะโงกออกไปได้
4. ป่าท้ายกรุงจักรไทย มีกระท่อมเล็กๆ อยู่ตรงกลางสุดข้างใน มีพื้นดาบ จัดเป็นฉากใหญ่ (นิยายทำนองเกร็ดพงศาวดารในสมัยที่ไทยเคลื่อนลงมาสู่แหลมสุวรรณภูมิ ช่วงชิงอำนาจกันเป็นใหญ่ในกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา รวบรวมปล่องมาแล้ว)

เฟดอิน การ์ดชื่อรายการต่างๆ (แบบยาวใช้ซัก)

ชั่น รูปแผนที่ดั่งแบบต่อไปนี้ซ้ำ ๆ

(รูปในแผนที่เป็นที่แบ่งเขตคร่าวๆ ของแคว้นไทยหลวง, แคว้นจักรไทย เมืองมลรัฐและแคว้นละว้า)

ไทย จักรไทย

มลรัฐ

ละว้า

ดนตรี ตลอดเวลาช้อนเล่นเพลง "ศรอนงค์" คลอ

กล้อง เมื่อการ์ดเกือบหมด เดินเข้าจับตัวหนังสือ "มลรัฐ" ในแผนที่ เห็นอาณาเขตเต็มแล้วช้อน

ชั่น

ฉาก - ชายทุ่งเมืองมลรัฐ เพื่อให้เห็นเป็นทุ่งกว้าง ให้ทำแบ็กกราวด์เป็นฉากยืน ภาพทุ่งกว้าง บรรจบกับพื้นเวที เขียนภาพกำแพงเมืองมีโบเสมา เห็นยอดปราสาทราชวังแหลม ๆ ไกล ๆ อยู่ทางขวา ทางซ้ายเป็นทิวไม้ไกล ๆ ตัวเวทีตอนในเป็นที่โล่ง ตอนหน้าทางซ้ายสุดมีเรือนเตี้ย ๆ เล็ก ๆ เห็นด้านหลังของเรือนยื่นออกมาหันหน้าตรงไปทางขวา ยื่นออกมาเพียงครึ่งหลัง เห็นประตู มีชานนิตหนึ่ง มีบันไดลงดินคั่นหนึ่งหรือสองคั่น บันไดให้ตั้งค่อนข้างไปข้างใน ริมบันไดข้างในให้ตั้งตุ่มน้ำใหญ่มีฝาปิด ส่วนริมทางนี้ให้ตั้งแคร่สำหรับนั่ง ริมแคร่มีตุ่มน้ำเล็ก ๆ ตั้งบนตอไม้ บนฝาทุ่มมีโถสำหรับตักน้ำ บนแคร่มีครีตักน้ำวางอยู่ มีจอบเสียมวางพิงที่ข้างแคร่ ข้างเรือนมีดอกไม้บ้าง ด้านขวาเป็นป่าโปร่ง มีต้นไม้ใหญ่อยู่แต่ห่างเรือนสุดขวา

ภาพ	- เมื่อซื้อนมที่จากยังว่างไม่มีใคร กลัองแพนไปตามมมต่าง ๆ		
เสียง	ดนตรีลง และมีเสียงร้องขึ้นดังไกล ๆ ไม่เห็นตัว		
เพลง	"ศรอนงค์" ปากงาม	ร้อง- มองคันศรอ่อนโค้ง	โก่งตามริม
ภาพ-	สีดาเยี่ยมประตูเรือนออกมามอง ว่ารัก	ทำให้ฉันครั้นคร้าม	กว่าศรคามเทวี
	ยวารี	ลูกศรที่ลั่นจากปาก	หากเป็นเสียง
	สีดาก้าวออกมาที่ชาน ลงบันไดมองชายชวา	ใจของฉันก็จัก	ชะโลมด้วยทิพ
	ผลาญ	หากเป็นเสียงว่าไม่	ใจก็เหมือนพิษ
เอ็ม.ซี		ชีพฉันคงแหลกลาญ	ด้วยพิษศรวารี
ภาพ-	ต้นไม้ใหญ่ อินทเสนยืนแอบอยู่ข้างต้นไม้ ขยับตัวออกมาพิงด้านนอก ร้องเพลง	แต่เธอคงเอ็นดู ไม่ขอพรากจากจร	ผู้ฝากชีพกับศร ด้วยรักพร้อม
	ยอมพลีฯ		
เอ็ม.เอส			
ภาพ-	สีดาเย็นยิ้ม แล้วเดินไปหา กลัองแพนตาม ดนตรียังไม่หยุดคงเดินรับท่อนทำนองให้ผู้ร้อง (อินทเสน)	มองคันศรอ่อนโค้ง	โก่งตามริมปาก
	งาม	ทำให้ฉันครั้นคร้าม	กว่าศรคามเทพ
	เทวี	ลูกศรที่ลั่นจากปาก	หากเป็นเสียงว่า
	รัก		

	ใจของฉันก็จัก	ชะโลมด้วยทิพย์
วาริ		
ทั้งสองร้องพร้อมกัน	หากเป็นเสียงว่าไม่	ใจก็เหมือนพิช
ผลาญ		
อินทเสนร้องคนเดียว.....	ซีพฉันคงแหลกลาญ	ด้วยพิชศรราวี
	แต่เธอคงเอ็นดู	ผู้ฝากซีพกับศร
	ไม่ขอพรากจากจร	ด้วยรักพร้อม
ยอมพลีฯ		
ภาพ- สองคน อินทเสนทำท่าเจ้าชู้	อินทเสน- ว่าไงจะ รักหรือไม่	
	สีดา- ไม่	
	อินทเสน- ถึงไม่ก็ชื่นใจยิ่งกว่าชะโลมด้วยน้ำทิพย์อีก	
	สีดา- หวานเสียจนไม่รู้ว่าจะเอาอะไรมา	
	เปรียบแล้ว	
	อินทเสน- ก็ความสวยของสีดาอีกนั่นแหละ หวาน	
กลับ		
	แพ้เสียด้วยซ้ำ	
	สีดา- พี่คนธรรพ์พยายามจะให้สีดาฟังแต่คำพูด	
	เพราะๆ อย่างนี้ อย่างเดียวแหละหรือ	
	อินทเสน- สีดา ฉันพยายามทุกทางที่จะให้เป็นที่	
	พอใจสีดา	
	สีดา- ถ้าเช่นนั้น ทำไมพี่ถึงไม่พาสีดาไปอยู่	
	บ้านพี่ล่ะ	
	อินทเสน- สีดา ขอให้ไว้ใจฉันเถิดว่า ฉันไม่หลอกหลวง	
	สีดา	
	เวลานี้ทางบ้านฉันยังไม่เรียบร้อย	
	สีดา- หมายความว่า พี่ยังมีอะไรอยู่ที่บ้าน	
	ฉันหรือ ?	
	อินทเสน- อ้อ..ไม่ใช่...ไม่ใช่ .. สีดาอย่าเข้าใจผิด ใน	
	โลกนี้ สีดาคนเดียวเท่านั้นที่เป็นเมียฉัน	

- และจะเป็น เมียคนเดียวของฉันไปจนชีวิต
หาไม่
- สิตา- ไม่อยากเชื่อเสียแล้ว
- สิตาเดินออกจากที่เดิม อินทเสนตาม ...คอยดูนะ อีกสองสามวันฉันจะเข้าไปในเมือง
ฉันจะไปที่บ้านพี่ ไปดูบ้านพี่
- อินทเสน- หาไม่พบหรือสิตา อยู่ลึกลับ
- สิตา- ทำไม่คะ มีปากก็ถามเขาไปว่า บ้านพี่
- ฉรรพ์
- อยู่ที่ไหน ชาวบ้านเขาก็บอกให้เองแหละ
- อินทเสน- แหม เมืองมันกว้างขวาง บ้านฉันไปถนน
ใหญ่... ออกถนนกลาง... เข้าถนนเล็ก...
แล้วเลี้ยวเข้าซอยกออกตรอกเล็ก... แล้ว
เลี้ยวเข้าตรอกน้อย... แล้ว
- สิตา- แปลว่า เจ้าหนี้ยี้ไม่มีโอกาสหาได้พบละ
- อินทเสน- สิตา เจ้าหนี้ยี้ของฉันไม่มีเลย มีแต่เจ้ารักอยู่
คนเดียว คนนี้เท่านั้นแหละ
- สิตา- เจ้ารักคนเดียว ...ไม่จริง.. มีจนนับไม่ถ้วน
นะว่าไม่ถูก
- สิตาเดินออกนอกเฟรมไป
- ภาพ- อินทเสนมองตามอย่างยืม ๆ แล้ว
เดินตามไปที่สิตานั่งอยู่บนแคร่
- อินทเสน- สิตา ถ้าจะนับไม่ถ้วน ก็เป็นเพราะปริมาณ
ของความรกรกนั้นมากมายใหญ่โต ยิ่งกว่า
เมืองมลรัฐ
- สิตา- เมืองมลรัฐ ตอนไหนคะ
- อินทเสน- ก็ตอนนี้แหละ.....
เพราะเป็นตอนที่วิเศษยิ่งกว่าเมือง
ฉวรรค์....
- สิตาหันมาค้อน อินทเสนมองเห็น ...เนาะ ...เอ สิตานี้อะไร ช่างระแวงไปเสีย
ทุกอย่าง ยอดรักเจ้า.. คำว่ารักของสิตาคำ

เดียวเท่านั้น เป็นศรตริงใจฉันติดแน่นอยู่
กับสีดาไม่มีวันเคลื่อนคลายเลย ฉันเชื่อ
ว่ากามเทพท่านก็คง ปลาดใจที่สุด ที่ไม่
เคยแผลงศรถูกใครแม่นยำเหมือนถูกฉันกับสี
ดาเลย

สีดา- ฉันเชื่อมั่นยิ่งกว่าพิธรรพ์เสียอีก

อินทเสน- ยอดรักขอให้มั่นใจเช่นนั้น ระหว่างนี้ขอ
อย่าได้แคลงกลางอะไรทั้งหมด... สีดา...

สีดา- ว่าอะไรคะ

อินทเสน- วันนี้ฉันมีเรื่องจะบอกสีดา ว่าฉันจะต้อง
จากสีดาไปสัก 7-8 วัน

สีดา- 7 – 8 วัน

อินทเสน- จะ ... ไปด้วยเรื่องที่ฉันบอกไม่ได้อีกนั้น
แหละ... สีดา ฉันมีเรื่องเกี่ยวกับสิ่งที่อยู่
เหนือสิ่งใดหมด จึงต้องสงวนอะไร ๆ ไว้
เป็นความลับก่อน ขออย่าได้นึกอะไรทั้ง
สิ้น ให้นึกแต่เพียงว่า ฉันรัก สีดาเท่าชีวิต
ฉัน

อินทเสนปลดตะกรุดทองคำขนาดใหญ่
ที่คล้องคอออกมา แล้วคลี่ให้สีดาดู

... ตะกรุดดอกนี้ลงดวงชะตาของฉันไว้
และเพื่อเป็นพยานว่าฉันรักสีดาเท่าชีวิต

พุดจบอินทเสนฉีกตะกรุดออกเป็นสองชิ้น
จับมือสีดามาแล้วเอาชิ้นหนึ่งใส่ในมือ
ทั้งสองมองตากัน อินทเสนขยับตัวจับมือ
สีดาจูบ อินทเสนลุกขึ้น สีดามองตาม
อินทเสนที่ออกไปพร้อมกับลุกขึ้น

... ฉันมอบไว้ให้กับสีดา

... อีก 7 วันพบกัน

เฟดเอิร์ท

เฟดอิน

ภาพ- แผนที่แสดงอาณาเขตเมืองมลรัฐ

ข้อ- ภาพยนตร์การ์ตูนแล้วเฟดเมื่อปรากฏว่ามีไฟไหม้ที่แผนที่

เสียงประกอบ ดนตรีทำเพลงรัว เพลงเชิด เสียงเอะอะและร้องไห้ไชโย

ข้อ- กับแผนที่ ๆ ใหม่เข้าจากเดิม

ภาพ- เวลากลางวัน

ดนตรีเชิด

ภาพ- พลเมืองชายหญิง 4-5 คน หอบหิ้วสิ่งของ ออกทางขวาตอนไหนที่เป็นป่าโปร่ง ลนลานผ่าน ออกไปทางซ้ายข้างเรือนสีดา ฉากกว้างสักครู่ ชายหญิงอีก 2-3 คน ก็วิ่งตามออกไปอีก เสียงกรีดร้อง ของหญิงดังเข้ามาในฉากพร้อมกับเสียงเฮของทหาร ชาย 1 หญิง 2 วิ่งออกมาจากทางซ้าย ทหาร กรุงจักรไทย 3-4 คนตามมาด้วยสู้รบกันสักครู่ ชายคนนั้นก็ถูกฟันล้มลงแล้วเข้าจุดหญิงเข้าไปทาง ขวา

ภาพ- หญิงชาวบ้านคนหนึ่งวิ่งออกมาทางข้างเรือนสีดา

หญิง- สีดา สีดา

สีดาร้องขานแล้วออกมา

สีดา- อะไรกันน้ำ

หญิง- ตายละ ม้วนนอนอยู่นั้นแหละ บ้านแตก
สาแหรกขาดหมดแล้ว ข้าศึกเข้าปล้นได้
เอาไฟเผาหมดแล้ว

สีดาลงบันไดมาหาทำทางตีนตระหนก สีดา- ตาย... นี้จะทำยังไงกันละ

หญิง- หนีเร็วเข้าซิ.. เขาว่า ชายฉกรรจ์ถูกฆ่า
ตายหมดทั้งเมือง สาว ๆ ถูกจับไปเป็น
ฝูง ๆ รับหนีเร็วเข้าไปซิ...

ดนตรีทำเพลงเชิดตั้งขึ้น

ภาพ- หญิงชาวบ้านวิ่งกลับไปทางเดิม สีดายืนงงนั่ง
อยู่ข้างบันไดมองไปทางด้านที่พระเจ้ากรุงจักรไทย
ออกมาอย่างตลิ่ง

ภาพ- พระเจ้ากรุงจักรไทยเสด็จออก เสนาใหญ่ตาม
2 คน ทหารถือคบเพลิงประมาณ 4-5 คน
พระเจ้าจักรไทยยืนประทับข้างแคร่

ดนตรีหยุด

เอ็ม.เอส

ภาพ- พระเจ้าจักรไทย

จักรไทย- สำเร็จเรียบร้อยแล้ว

- ภาพ- จ้าวชายร่มฟ้ากับสันสีมาออก
ทางขวา ทหารตามพอสมควร
- เสนา1 พยะคะ ทหารของเราทำการได้ผลสำเร็จ
อย่างงดงาม เมืองมลรัฐไม่รู้ตัวเลย
- ฉัตรไทย- ฉันต้องขอใจจ้าวร่มฟ้าน้องชายของ
ฉันกับสันสีมา ทหารเอกที่เขาทำการได้
รวดเร็วดีนัก...อา..มา พอดี
- ร่มฟ้า- หม่อมฉันกุมตัวเจ้าเมืองมลรัฐไว้แล้ว...
ถ้าโปรดจะได้นำเฝ้า
- ฉัตรไทย- ยังไม่ต้องก็ได้...แล้วอย่างอื่นเป็นอย่าง
ไรบ้าง
- ร่มฟ้า- หม่อมฉันได้จัดการเด็ดขาดให้สมกับที่
ชาวมลรัฐกลับกลอก.....เดี๋ยวมาขึ้นกับ
เรา เดี่ยวไปขึ้นกับกรุงไทยหลวง หม่อม
ฉันสั่งประหารบรรดาชายฉกรรจ์ไม่เอา
ไว้จนคนเดียว พวกมลรัฐกลับกลอกไม่มี
ศีลมีสัจ ล้างเลือกทรยศให้หมด
- ฉัตรไทย- ขอใจชายฟ้ากับสันสีมา กลับเข้าไปใน
เมืองก่อน แล้วฉันจะตามไป
- เจ้าชายร่มฟ้ากับสันสีมากลับเข้า
ทางเดิม พระเจ้าฉัตรไทยประทับลง
บนแคร่ จับศรตักน้ำเลือนไป
- ภาพ- สีดาออกมาจากข้างบันได ผ่านหน้าพระเจ้า
ฉัตรไทยไปหยิบครุวางที่ตุ้ม พระเจ้าฉัตรไทยมองตาม
- เสนา1 ข้าพระเจ้าเห็นว่า เราเคยยกเข้าโจมตี
กรุงไทยหลวงเลยที่เดียว คงเป็นผล
สำเร็จ
- ฉัตรไทย- คี๊กใหญ่ เราต้องกะการมาก
- สีดาเดินกลับมาหยิบจอบกับเสียมที่วาง
พียงแคร่ข้างตุ่มน้ำเล็กไปวางพียงบันได ฉัตรไทยมอง

- ฉัตรไทย- เจ้าคงจะรู้ว่าข้าศึกเข้าเมืองได้แล้ว ไม่
ตกใจกลัวบ้างหรือ
- สีดา- หม่อมฉันยังไม่รู้สึกกลัวเพคะ เพราะ
ข้าศึกยอมมีธรรมที่จะไม่ทำลายผู้อ่อน
แอ
- ฉัตรไทย- แต่ชาวมลรัฐทั้งหมดรวมทั้งตัวเจ้าด้วยก็
ต้องไปอยู่ในอำนาจของข้าศึก ซึ่งเรามี
ความชอบธรรมที่จะใช้จะทำอย่างใดก็
ได้
- สีดา- นั้นอยู่ที่ความมีน้ำใจของผู้ชนะเพคะ
หม่อมฉันเห็นว่า ผู้ชนะที่แท้จริงคือผู้ที่
ไม่เอาชนะผู้แพ้
- ฉัตรไทย- เจ้ารู้ใหม่ว่าฉันคือใคร ?
- สีดา- เท่าที่หม่อมฉันได้ฟังคำพูดเมื่อตะกี้ ก็
เข้าใจว่า พระองค์คือพระเจ้ากรุงฉัตร
ไทย
- ฉัตรไทย- เจ้ารู้จัก
- สีดา- ไม่รู้จักเพคะ แต่เคยได้ยินเรื่องราวของ
พระองค์เกี่ยวกับเมืองมลรัฐนี้ ชาวมล
รัฐเอ๋ยพระนามของพระองค์อยู่เสมอ
ซึ่งพระองค์ก็คงจะนึกถึงชาวมลรัฐอยู่
เหมือนกัน
- ฉัตรไทย- ฉันนึก ฉันชอบชาวมลรัฐ ถ้าไม่กลับ
กลอก แต่สำหรับเจ้าฉันจะเลี้ยงไว้
- สีดา- ขอให้พระองค์ทรงเลี้ยงราษฎรชาวมลรัฐ
ซึ่งไม่มีความผิดทั้งหมด ธรรมดาเมือง
อำนาจน้อยในระหว่างเมืองมหาอำนาจ
ก็ต้องผ่นผันสั้นยาวแล้วแต่เหตุการณ์
เพื่อรักษาตัวของตัวเองซึ่งจะไม่ว่ากลับ
กลอกนั้นหม่อมฉันยังสงสัย

ดนตรีทำเพลงคลอเบา ๆ

ฉัตรไทย- เจ้านี่ฉลาดมาก... ทั้งสวยด้วย ... ฉันจะ
เลี้ยงเจ้าเป็นมเหสี....

... ฉันยังไม่มียศ ฉันจะรับเจ้าเป็น
มเหสีของฉัน

สีดา- หม่อมฉันมีสามีแล้ว

ฉัตรไทย- แต่เจ้าจะได้เป็นมเหสีของพระเจ้ากรุง
ฉัตรไทย ผู้ทรงไว้ซึ่งมหาอำนาจยิ่งใหญ่
คือตัวฉัน

สีดา- แต่หม่อมฉันมีสามีแล้ว

ฉัตรไทย- เจ้าได้ยินคำว่า มหาอำนาจไหม เวลานี้
เจ้าย่อมรู้ตัวดีว่าอยู่ที่ไหน เจ้าเป็นคนรู้
จักเลือกทางเดินดีไม่ใช่หรือ เจ้าเป็น
ทนายให้ชาวมลรัฐ ที่นี้ควรจะเป็นทนาย
ให้กับตัวเองบ้าง

สีดา- แต่พระองค์ก็บุษาคคนที่สัสดีชื่อมิใช่หรือ

ฉัตรไทย- เมื่อตะกี้เจ้าได้ยินไหม แม่ทัพของฉันมา
รายงานว่าได้สังหารชายฉกรรจ์ชาว
เมืองมลรัฐหมดแล้ว

โนน.. ดูได้ต้นไม้โนน... ป่านนี้คนที่เจ้า
ชื่อสัสดีก็คงเดินทางไปกับอ้ายหมคนั้น
แล้ว

ซีไปที่ชายชาวบ้านนอนตายอยู่

ซี .ยู . สีดาครุ่นคิด

ซี. เอส. ฉัตรไทย

เอ็ม.เอส. สีดาที่ก้มหน้า

ฉัตรไทย- เจ้ารู้จักเลือกทางเดิน.....

สีดา- หม่อมฉันยอมตามพระประสงค์ (เงย
หน้า) ...แต่พระองค์จะต้องสัญญาต่อ
หม่อมฉัน สามข้อ

ฉัตรไทย- บอกมา... ฉันเชื่อว่า ฉันคงไม่ขัดข้อง

สีดา- ข้อหนึ่ง พระองค์จะต้องเลี้ยงหม่อมฉัน
เป็นมเหสียิ่งกว่าสตรีทั้งปวง

เอ็ม.แอล.เอส. สองคน

- ฉัตรไทย- ฉันให้สัญญาอย่างเต็มใจ เพราะฉันเอง
ยังไม่ลืมเหสีเลย
- สีดา- ข้อสอง หากหม่อมฉันได้ทราบข่าวว่า
สามีหม่อมฉันว่าอยู่ที่ใด เมื่อใด เมื่อนั้น
หม่อมฉันจะต้องกลับคืนไปหาสามีทันที
แม้ไม่ได้ทุลลาก็ต้องอภัยโทษ
- ฉัตรไทย- ง่า... ฉันเชื่อว่า... เจ้าคงไม่เหมาใครเข้า
สักคนหนึ่งเมื่อเกิดเกลียดฉันขึ้นมา
- สีดา- อ้อ หม่อมฉันมีหลักฐาน.....
สีดาหยิบตะกรุดออกมาจากคอเสื้อที่สร้อย
....ตะกรุดนี้มีครึ่งแผ่น อีกซีกหนึ่งอยู่ที่
สามีของหม่อมฉัน
- ฉัตรไทย- ฉันให้สัญญา
- สีดา- ข้อสาม หากสามีของหม่อมฉันจะต้อง
กระทำผิดต่อพระองค์อย่างใดๆ พระ
องค์ยอมยกโทษให้หมดตลอดทั้งหม่อม
ฉันด้วย
- ฉัตรไทย- ฉันให้สัญญา
- สีดา- หม่อมฉันเป็นของพระองค์ผู้ทรงไว้ซึ่ง
มหาอำนาจตั้งแต่บัดนี้ไป

สีดาร่ำไห้ทรุดพุงลงกับพื้นดิน ฉัตรไทยเข้าประคอง

เฟดเอ้าท์

โฆษณาครั้งที่ โดย.....สินค้า.....ห้องส่งด้าน.....เวลา.....นาที

เฟด- สิ่งคือศาลาในพระราชวังกรุงฉัตรไทย เป็นห้องโถง ตรงกลางสุดข้างในทำเป็นอาสนียกพื้นสี่
เหลี่ยมผืนผ้าสูงราวศอกหนึ่ง ตั้งพระเก้าอี้สองตัว มีโต๊ะเล็กๆ ตั้งเครื่องวางกลาง พื้นล่างตั้ง
เก้าอี้ข้างละตัว

เฟดอิน

ภาพ- พระเจ้ากรุงฉัตรไทยประทับบนพระเก้าอี้ตัวหนึ่ง เสนาใหญ่นั่งเก้าอี้ข้างละคน ข้าราชการอื่น
นั่งและยืนข้างหลังบ้าง ข้างล่างบ้าง

สมุหราชมณฑลเขียวถือไม้เท้าศอกออกมาทางขวาเข้าไปถวายค่านับเริ่มกล่าวเปิดงาน

กล้องเดินเข้าหาช้า ๆ

สมุหฯ

ขอเดชะ

พระบารมีปกเกล้า

เหล่าข้าเสวกามาตย์ ราชบริพารพร้อม
กัน

ร่วมสมานฉันท์จัดการ งานอันเตปุระ
ชุมนุม ประชุมเชิงนาฏศิลป์ สังคีต
ยินยลแยบ

แบบวิพิศทัศน์ ให้ปรากฏเกียรติ
ศักดิ์ ราชสำนักจักรไทย อันไพบุลย์

บนเทง

รื่นเริงทูกราตรีกาล ขวนขึ้นบาน
หฤหรรษ์

ผลัดเปลี่ยนวันเวรฉลองสนองบำเรอยุค
บาท

ยามว่างราชกิจนานา เปลื้องภาระบันเทา
เฝ้าบำราบศึกไกล ใฝ่บำรุงศิลปกรรม
นำชาติไทยก้าวหน้า

เจริญจรัสแจ่มจ้า ไรจน์เรือง
บารมี

เบิกระบำปทุมทองงามล้ำองเพริดแพรว
ชื่อว่าชุดนางแก้ว ร่ายฟ้อนรำถวาย

กลัองถอยออก

สมุหราชมณฑลเชียรโขกไม้เท้า 2 ครั้ง

ดนตรีเล่นเพลงประทุมทอง

ภาพ- ระบำออกมารำยรำ

คำร้อง-	อันนางแก้ว	ประเสริฐ	เลิศสตรี
	นับเป็นศรี	คู่ไทย	มไหศวรรย์
	เหมือนดอกบัว	งามประไพ	วิไลวรรณ
	เป็นคู่ขวัญ	ชื่นใจ	ไทยทั้งมวล
	อันดอกบัว	ทรงลักษณ์	ศักดิ์ประเสริฐ
	รูปพรายเพริด	งามพร้อม	กลิ่นหอมหวล
	เหล่าหญิงไทย	ทั้งหลาย	หมายประมว

ศักดิ์สงวน บัณฑิตศาสตร์ ศรีชาติเอ๋ย ฯ

ระบ้ายังเล่นต่อท้ายตามบรรเลงนิตแล้วหลบเข้าไป

ภาพ- จ้าวชายร่วมฟ้ากับสันติมาเข้าถวายนับ

ฉัตรไทย- ชาวทางมลรัฐมีบ้างไหม ?

ร่วมฟ้า- สงบเรียบร้อยดีพะยะค่ะ แต่ทางกรุงไทย
หลวงได้ยินว่า กำลังเร่งบำรุงกองทัพอย่าง
เต็มที่

ฉัตรไทย- ฉันคิดว่า แล้งนี้เห็นจะทำงานได้ สันติ
มา...เจ้าเตรียมสับดาบไว้สู้กับอินทเสน
ทหารเอกกรุงไทยหลวงเถิด

สันติมา- ข้าพระเจ้าไม่เคยนี้กลัวเลยพะยะค่ะ

กลัองถอยออก

ภาพ- ร่วมฟ้าคั่งบนอาสน์ข้างพระเก้าอี้ สันติมาถอยหลังมายืนห่าง

ภาพ- สมุหฯออกทางขวา สมุหฯ ทศนาลำดับนี้ จักนำ
ชายชุดขุนพลรำ ดาบตั้ง
เผด็จศึกดัสกรยา เยงย่อย สยอนนา
ถวายนิตเพื่อชาติ ยังเกียรติก้องแผ่นดิน
ไทย

สมุดโขกไม้เท้าลง 2 ครั้ง

ดนตรีทำเพลง "ขุนพล"

สมุหราชมณฑลเฝ้าถอยออก

ระบ้ำชุด ขุนพล ออก

คำร้อง-	ขุนพลแก้ว	นักรบ	ครบเหล่าถ้วน
	มีจิตสู้วัน	ร่วมรัก	ศักดิ์ทหาร
	พลีชีวิต	ใจกาย	จนวายปราณ
	ร่วมประสาน	เกียรติวินัย	เทิดไทยทูน
	รักษาเขตร์	ประเทศไทย	อันไพศาล
	ให้ตระการ	เด่นอยู่	ไม่รู้สูญ
	มั่นรักชาติ	เชิดชาติ	จรัสจรรณู
	ให้ไพบุลย์	เอกราช	คู่ชาติไทย ฯ

ดนตรีหยุด ระบุว่าเข้า

กล้องผ่านไปทางฉัตรไทย

ฉัตรไทย- ชายฟ้าราชทูตกรุงอยุธยาจะมาที่นี่มิใช่
หรือ

ร่มฟ้า- พะยะคะ กะไว้เช่นนั้นแต่ยังไม่มีพระ
กระแสน้ำสั่งว่าจะให้เฝ้าหรือไม่

ฉัตรไทย- ไปบอกให้เขาเข้ามาได้

ร่มฟ้า- พะยะคะ

แอล.เอส.

ร่มฟ้ากับสันติมาเข้าทางซ้าย

สมุหราชมณฑลเที่ยวออกทางขวาถวายคำนับ

สมุหฯ-	ลำดับนี้	ระบุว่า	ชุดม้าแก้ว
	งานเพริดแพร้ว	ไพจิตร	พิศวง
	เป็นมิ่งม้า	มโนทัย	คู่ใจจริง
	ดูแล้วหลง	ต้องจิต	ติดนัยตา
	เต็นน้อยน้อย	ชอยเท้า	ก้าววิลาส
	เข้าบทธบาท	เพลงดนตรี	งามที่ท่า
	สืบเชื้อชาติ	เชิดขธ	คู่วิญญาณ
	ขอเชิญทอด	ทัศน	ม้าแก้วเอย

ฯ

สมุหฯโขกไม้ลง 2 ครั้ง

ดนตรีขับเพลง "มโนทัย"

ภาค- ระบุว่าชุดม้าแก้วออก

คำร้อง-	มโนทัย	อะไรแน่	ยินแต่ชื่อ
	นี่แหละคือ	มโนทัย	คู่ใจสนอง
	ร่างระหง	คนช้า	งามล้ำของ
	สุดผาดผ่อง	เพราะเพริด	เลิศทุกอัน
	หาใดเหมือน	มโนทัย	ไม่ได้แล้ว
	คือดวงแก้ว	แพรวอร่าม	งามเจิดฉิน
	นับเป็นยาน	คู่ยาก	ฝากชีวิต

เฉลิมขวัญ นึกไหนได้ อย่างใจเอย ๆ

ดนตรีหยุด ระบายเข้า

กล้องนั่งอยู่กับที่ สมุหราชมณเฑียรเข้ามาถวายคำนับ

สมุหฯ	ต่อไปนี่	ขอให้นำ	ให้รู้จัก
	ผู้สมัคร	เล่นพิณ	พิเศษสรร
	นักดนตรี	มีชื่อ	ว่าคนธรรพ์
	มาร่วมเล่น-	นิบาตบันเทิง	เริงหทัย
	ชื่อว่าเพลง	ศรอนงค์	สมสมัย
	เสริมสำราญ	เริงสุข	ปลื้มปลุก
	ใจ		
	ประกอบให้	งานครีกครั้น	รื่นรมย์เอย
	ฯ		

สมุหฯ โขกไม้ลง 2 ครั้งแล้วถอยออก

ดนตรีเริ่มเพลงต่อนำ "ศรอนงค์"

ภาพ- อินทเสนถือพิณออกมาถวายคำนับฉัตรไทย

แล้วเริ่มบรรเลงและร้อง

อินทเสน- มองคันศรอ่อนโค้ง โกงตามริม
ปากงามทำให้ฉันครั้นคร้ามกว่าศร
กามเทพเวที
ลูกศรที่ลั่นจากปากหากเป็นเสียงว่ารัก
ใจของฉันก็จักชะโลมด้วยทิพย์วารี
หากเป็นเสียงว่าไม่ใจก็เหมือนพิษ

หน้าพระเจ้าฉัตรไทยฟัง

ผลาญ

ชีพฉันคงแหลกกลาญ ด้วยพิษศรราวี

กล้องถอยออกช้า ๆ

แต่เธอคงเอ็นดู ผู้ฝากชีพกับศร
ไม่ขอพรากจากจร ด้วยรักพร้อม

ยอมพลีฯ

พิณยังคงบรรเลงไปเรื่อย ๆ

- มลิวรรณ- พระเป็นเจ้าคงเสด็จคอยอยู่แล้ว เห็นพระ
แม่เจ้าไม่ลงไป เดี่ยวก็คงเสด็จขึ้นมาตาม
หรรอกเพคะ
- สีดา- ตั้งแต่ฉันมาอยู่ที่นี้ ดูแทบไม่เว้นแต่ละคืน
- มลิวรรณ- เป็นบุญของพวกหม่อมฉันเพคะ เมื่อก่อน
นี้เกือบไม่มีอะไรเลย
- สีดา- ยังงั้นหรือ
- มลิวรรณ- จริงเพคะ ตั้งแต่พระเจ้าแม่เสด็จมา อะไร
ที่นี้เปลี่ยนเป็นเมืองสวรรค์ไปหมด พระ
เป็นเจ้าทรงจัดทำมาให้พระแม่เจ้าทุก
อย่าง เว้นแต่ดาวกับเดือนเท่านั้นแหละ
เพคะ พวกหม่อมฉันได้ฟังบารมีเป็นสุข
สนุกสนานไปตาม ๆ กัน
- สีดา- อือ ฉันอยากเป็นพวกอย่างมลิวรรณ
บ้าง.....
เออ..ไปหยิบสะกามาเล่นกันดีกว่า

มลิวรรณคลานออกไปหยิบกระดานสะกา
มาวางบนแท่น แล้วทสะกากัน มลิวรรณ
นั่งคุกเข่าที่พื้น

เสียงเพลง "ศรอนงค์" แ่ววมา

- ภาพ- สีดาถือกระบอกจากกลางตะแกงหูกิ่ง เทเต้า ช้ำ ๆ แล้วนั่งฟัง ไม่เดินสะกา
- ภาพ- มลิวรรณมองแล้วเตือน มลิวรรณ- ห้า.....ห้า.....เพคะ
- สีดารู้สึกตัวตอบรับ แล้วเดินสะกา
- เพียงลูกเดียว สีดา- งั้นหรือ
- มลิวรรณ- อีก 3 เพคะ

สีดาเดินตามที่ได้ฟัง

เสียงร้องเพลงดังขึ้น

- ภาพ- สีดานั่งตลิ่งฟัง มือกำกระบอกจากแน่น ร้อง- มองคันศรอันโค้ง โกงตามริมปากงาม
นั่งฟังอย่างขังใจ เมื่อท่อนปลายก็จำได้ ทำให้ฉันครั้นคร้าม กว่าศรยามเทพเวทีย
ลูกศรที่ลั่นจากปาก หากเป็นเสียงว่า
รัก

- ภาพ- ลูกซิ่งไปที่บุญชระโงมออกไป
 สีดาที่บุญชระ
 ใจของฉันก็จัก ชะโลมด้วยทิพย์วารี
 หากเป็นเสียงว่าไม่ ใจก็เหมือนพิษ
 ผลาญ
 ชีพฉันคงแหลกกลาญ ด้วยพิษศรราวี่
 แต่เธอคงเอ็นดู ผู้ฝากชีพกับศร
 ไม่ขอพรากจากจร ด้วยรักพร้อมยอม
 พลี
- ภาพ- สีดาวิ่งกลับมาที่แท่น รู้สึกตื่นเต้นแคว้ง
 แคว้งทำอะไรไม่ถูก
 มองคันศรอันไค้ง โกงตามริมปากงามทำ
 ให้
 ฉันครั่นคร้าม กว่าศรงามเทพเวที่
 ลูกศรที่ลั่นจากปาก หากเป็นเสียงว่ารัก
 ใจของฉันก็จัก ชะโลมด้วยทิพย์วารี
- สีดาร้องตามเสียงที่แว่วมานั้น
 สีดา-หากเป็นเสียงว่าไม่ ใจก็เหมือนพิษผลาญ
 ชีพฉันคงแหลกกลาญ ด้วยพิษศรราวี่
 แต่เธอคงเอ็นดู ผู้ฝากชีพกับศร
 ไม่ขอพรากจากจร ด้วยรักพร้อมยอมพลี
- จบเพลงดนตรีหยุด สีดา รู้สึกตัววิ่งกลับไป
 บุญชระมองออกไปอย่างตื่นเต้น แล้ววิ่งกลับมา
 สีดา- มลิวรรณ.....มลิวรรณ
 มลิวรรณ- เพคะ
- สีดาวิ่งกลับไปบุญชระอีก แล้ววิ่ง
 กลับมายืนหมุนอย่างกระวนกระวาย สีดา- มลิวรรณ.....ฉันต้องไป.....
- ภาพ- สีดาลังเลทำอะไรไม่ถูก วิ่งกลับไป
 บุญชระอีกแล้ววิ่งกลับมาที่ลับแล มอง
 ดูตัวเองไปมา วิ่งกลับไปบุญชระ
 แล้วกลับมาทำท่าจะออกไป พอจะ

- ออกลับแลหันกลับมาสั่งมลิวรรณ สีดา- ฉันไปละนะ...มลิวรรณ
- ภาพ- สีดาจะออกไปบอกลับแล ก็พอดีพระเจ้าจักรไทย
เสด็จเข้ามา สีดาทรวดตัวลงคุกเข่าอย่างตกใจ
มลิวรรณถอยออกไปทางหนึ่ง
- จักรไทย- ไปดูวิพิธทัศนา...ยอดรัก...เก่ง...เขาเก่งที่
เดียว คีนี่
- สีดา- ง่า...หม่อมฉันรู้สึกครั่นตัว...เลยยัง....
- จักรไทย- เป็นไรไป...ไหน มานี่สิ
- พระเจ้าจักรไทยจูมมือสีดาเดินไปนั่ง
ที่แท่นยกพระหัตถ์แตะตามตัวและ
หน้าผากจับซีพจร
- จักรไทย- ตัวเย็นๆ ...แหม ซีพจรเต้นแรงจริง
- สีดา- เอ้อ ไม่เป็นไรมากหรือพะคะ
- จักรไทย- ไม่สบายก็อย่าลงไปเลย ยอดรัก... ฉันเอง
ก็รู้สึกเมา ตั้งแต่เกิดมายังไม่เคยกินเหล้า
มากเหมือนคีนี่ ... ขอโทษนะ
- สีดา- หม่อมฉันต้องการให้พระองค์ทรงพระ
เกษมสำราญทุกอย่างพะคะ
- จักรไทย- แต่อะไรๆ ก็ไม่เกินสีดา ยอดรักของฉันไป
ได้..แหม...ฉันอยากให้ไปดูคนรกรพติด
พิณร้องเพลง..ร้องดีอย่างยิ่ง...สีดาไปดู
ต้องชอบแน่ๆ
- สีดา- เขามาแต่ไหนพะคะ
- จักรไทย- ไม่รู้ เป็นพวกนักเล่นนักร้อง ชาวมหรสพ
เขาพามาเล่นถวายตัวตามเคย... ไปฟัง
ไหมล่ะ
- สีดา- ง่า...หม่อมฉันฟังแล้วพะคะ
- จักรไทย- ฟังที่ไหน
- สีดา- ฟังเมื่อสักครู่พะคะ
- จักรไทย- อ้อ ฟังอยู่บนนี้...ก็ได้ยินแต่เสียงเท่านั้น
ไม่ได้เห็นตัว

ดนตรีทำเพลง "ศรอนงค์" เบา ๆ

- ฉัตรไทย- ยอดรัก วันนี้ทำไมดูไม่สำเร็จเลย... ไม่
สบายมากหรือจ๊ะ
- สีดา- ไม่เป็นไรมิได้ เพคะ
- ฉัตรไทย- แหม... ตาซึกจะติดกันเสียแล้ว ..สีดา..
เมมา ...ขอฉันนอนที่ตักเถอะ
- สีดา- อู๊ย อย่าเลยเพคะ บรรทมบนพระเชณยดี
กว่า
หม่อมฉันจะถวายอยู่งาน
- ฉัตรไทย- งั้นขอจับมือหน่อย
- ฉัตรไทยจับมือข้างหนึ่งไว้แล้วล้มตัวนอน
- สีดาพัดโบ ซะเง้อเมื่อเห็นหลับก็หันพยัก
หน้าเรียกมลิวรรณ
- ภาพ- สีดาส่งพัดให้มลิวรรณ แล้วค่อย ๆ
แกะมือที่ถูกจับออก ลูกมาถอดมงกุฎ
ประดับวางลงบนตั่ง
- สีดา- ถวายอยู่งานแทนฉันที
- สีดา- มลิวรรณ... ฉันจะมีลิขิตของพระเจ้าเป็น
เจ้าอยู่บนหน้าผากหรือไม่ก็ตาม ..แต่ฉัน
มีลิขิตอยู่ในหัวใจ ฉันซึ่งสำคัญกว่า ขอให้
มลิวรรณอยู่เป็นสุขเถิด ลาละนะ ...อวย
พรให้ฉันบ้างสิ
- มลิวรรณ- ขอให้พระแม่เจ้าได้ประสบสิ่งที่พึง
ปรารถนา เพคะ
- สีดากราบลงที่พระบาทพระเจ้าฉัตรไทย
แล้วลุกขึ้นเดินมาทาลับแล มลิวรรณตาม
ออกไปแล้วกลับเข้ามา มองดูที่บัญชี
จากนั้นก็กลับมานั่งถวายงานต่อไป
- ภาพ- เจ้าชายร่มฟ้าเข้ามาทางลับแล ยืนอยู่แล้ว
พยักหน้าเรียกมลิวรรณ ๆ คลานเข้าไปหา
- ร่มฟ้า- บรรทมหลับหรือ มลิวรรณ

มลิวรรณ- เพคะ

รมฟ้า- เอ...ปลุกบรรทมได้ไหม... หรืออย่าเลย ...
ฉันจะคอยสักครู่ ราชทูตกรุงอโยธยาเขา
คอยอยู่ เขาจะทูลลาคืนนี้ .. ต้องเสด็จลง
อีกครั้ง

มลิวรรณกลับไปนั่งพัด รมฟ้ายืนรออยู่

ภาพ- สันติมาเข้ามา รมฟ้าหันไปเห็น

รมฟ้า- อ้าว สันติมา มีอะไร?

สันติมา- หม่อมฉันเที่ยวตามหาฝ่าพระบาท... มี
ราชการลับด่วนมาก

รมฟ้า- ว่าไป

สันติมา- คนของเราคนหนึ่งมากระซิบบอกหม่อม
ฉันว่า คนธรรมดาที่ร้องเพลงนั้น คือ อินท
เสนทหารเอกกรุงไทยหลวง

รมฟ้า- อ้า.. อินทเสนกล้าอย่างนั้นเที่ยวหรือ

สันติมา- อินทเสนแน่...ฝ่าพระบาท.. ต้องเป็น
จระบุรุษมาสืบเหตุการณ์ในเมืองเรา

รมฟ้า- ดีแล้ว รีบออกสกัดจับในคืนนี้...เอาตัวให้
ได้

สันติมา- หม่อมฉันจะออกตามในคืนนี้

สันติมาออกไปแล้ว เพดเอ้าท์

รมฟ้า- ประเดี๋ยวฉันจะกราบทูลให้ทรงทราบ รีบ
ไปเถอะ

โฆษณาครั้งที่ โดย.....สินค้า.....ห้องส่งด้าน.....เวลา.....นาที

ฉาก- ดงไม้นอกกรุงจักรไทย ตอนกลางสุดเข้าไปทางหลัง มีกระท่อมเล็ก ๆ หันหน้าเข้าใน เป็น
กระท่อมร้างรุงรังโดดเดี่ยว ข้างกระท่อมมีต้นไม้ใหญ่ ๆ ถัดออกมา สมมุติเป็นทางเดินหลัง
กระท่อม

เพดอิน

ภาพ- กระท่อม ทหารจักรไทย สามคนออกมาทางซ้าย

เสียง- นกร้องบางคราว

ทหาร1- เชื้อไหม ป่านนี้มันลอยชายไปเสียไหนๆ
แล้ว มันไม่มาอยู่ให้จับหรือ

- ทหาร2 ก็อาจเป็นได้... มันก็เสียเหมือนกันนี่นะ ...
ว่าแต่ที่เราสามคนพบมันเช้าจะสู้กับมัน
ทำอะไร อินทเสนคนนี้มีมือลือชาปรากฏนัก
- ทหาร3 สู้สันติมาของเราได้ไหม
- ทหาร2 ทำมันไม่ใช่เล่น พระเจ้าอยู่หัวจะยกไปตี
กรุงไทยหลวง ยิ่งคร้ามฝีมืออินทเสน
- ทหาร3 เอาละนา ได้ไม่ได้ก็ล่อกันสักตั้งก่อน....
ไปทางบ้านปาร์งโนนดีกว่า
- ทหาร1 ไป
- ทั้งสามพากันออกเดินไปทางขวา
- ภาพ- สันติมาทหาร 2 คน เข้ามาทางซ้าย
- สันติมา- ทางนี้ไปบ้านปาร์งไม่ใช่หรือ ฉันคิดว่ามัน
อาจหลบซ่อนอยู่ในหมู่บ้านนั้นแหละ ไป
เถอะ
- เพลง “ศรอนงค์” (เล่นด้วยพิณ)
- สันติมาออกเดินแต่แล้วกลับซังก
มองไปที่กระท่อมทิ้งฟังแล้วจำเพลง
ได้จึงสั่งให้ทหารแยกย้ายกันล้อม
ส่วนตัวเองเดินเข้าไปที่กระท่อม
หยุดอยู่ห่างประตู
- สันติมา- ใครอยู่ในกระท่อม ...เชิญออกมาข้างนอก
หน่อย... ใครตีพิณอยู่ในกระท่อมขอพบ
หน่อย
- เสียงพิณหยุด
- ภาพ- อินทเสนเดินออกมา พอมองเห็น
สันติมาถือดาบก็ชะงัก ชักดาบออก
มาเตรียมสู้ สันติมาโดดเข้าพังก่อน
ต่างผลัดกันรุกรับ
- ภาพ- ในที่สุดสันติมาเสียท่าถูกฟันล้มลง
ขาดใจตาย อินทเสนยืนมอง
- (เตรียมภาพพร้อมฟ้ากับพวกยื่นข้างหลัง)

ร่วมฟ้า-(นอกขึ้น) วางดาบเดี่ยวนี้

- อินทเสนสะดุ้ง ค่อย ๆ เหลียวกลับมามอง
- ภาพ- เจ้าชายร่วมฟ้ากับทหารธนู 3 คน
โก่งธนูพร้อมจะยิง
- ร่วมฟ้า- อินทเสน ... ฉันบังคับท่านเป็นครั้งที่สอง
ให้วางดาบลง
- ภาพ- เห็นกว้าง
- อินทเสน- ขอโทษ..ท่านจะเป็นใครก็ตาม..... แต่ท่าน
คงจะลืมเสียแล้วว่า ผู้เป็นนักรบนั้น
ความตายก็บังคับให้วางดาบไม่ได้ เพราะ
ถึงเขาตาย มือเขาก็ยังคงกุมดาบอยู่เสมอ
- ร่วมฟ้า- มีพระดำรัสพระเจ้ากรุงจักรไทยสั่งว่า ถ้า
จับเป็นท่านก็ให้จับตาย ท่านคงจะเลือก
เอาทางปลอดภัย
- อินทเสน- แต่พระองค์คงไม่ทรงทราบว่า ถ้าจะจับ
ชาวเมืองไทยหลวงแล้ว ต้องจับตายเสมอ
- ร่วมฟ้า- เมื่อท่านไม่สมัครให้จับเป็น ก็ขอให้ทหาร
ธนูกรุงจักรไทย ทหารธนู....เตรียม.....
- ภาพ- สีดาออกมาจากทางซ้าย วิ่งเข้าไปหา
- อินทเสน- สีดา
- ทั้งสองกอดกัน ร่วมฟ้ามอง
อย่างตกตลิ่ง
- อินทเสน-สีดา
- ร่วมฟ้า- ขอประทานโทษ... นี่หม่อมฉันฝันไปหรือ
อย่างไรกัน
- สีดา- แต่คนเราพบกันในฝันทั้งนั้น
- ร่วมฟ้า- ถ้าเช่นนั้น...หม่อมฉันก็ฝันปลาด...และ
แม่อยู่หัวฝันร้าย...
- สีดา- นั่นเป็นคำทำนายของฝ่าบาท
- ร่วมฟ้า- ไม่ใช่ทำนาย... อินทเสนเป็นจระบुरुขซึ่ง
หม่อมฉันจับได้จะประหารชีวิตเดี่ยวนี้
- สีดา- ชายคนนี้... จะเป็นอินทเสนหรือไม่ หม่อม
ฉันไม่รู้ แต่เขาจะถูกประหารไม่ได้ เพราะ
ในหลวงให้สัญญาต่อหม่อมฉันไว้

- ร่มฟ้า- เขาคืออินทเสน ทหารเอกกรุงไทยหลวง
จากรบรุษและได้ฆ่าสันสิมาทหารเอกของ
เรา.... นั่น...เขาเป็นศัตรูอันร้ายกาจของ
กรุงฉัตรไทย เป็นศัตรูต่อประชาชาติ ต่อ
ในหลวง ซึ่งยอมเป็นศัตรูต่อแม่อยู่หัวด้วย
- สีดา- ในทางการเมือง อินทเสนอาจเป็นศัตรู แต่
ในทางส่วนตัว เขาคือคนรกรงเป็นมิตร
ของหม่อมฉัน ซึ่งในหลวงให้อภัยโทษ
- ร่มฟ้า- แต่ในหลวงมีพระกระแสรับสั่งให้หม่อม
ฉันประหารชีวิตอินทเสน
- สีดา- ในหลวงก็ให้สัญญาต่อหม่อมฉันว่า ยอม
ให้อภัยโทษ อย่างไร ๆ ก็ไม่ฆ่า
- ร่มฟ้า- แต่หม่อมฉันขัดกระแสรับสั่งไม่ได้
- สีดา- แต่ถ้าฝ่าบาททำ ก็เป็นการขัดกระแสรับ
สั่งเหมือนกัน
- ร่มฟ้า- หม่อมฉันทำเพื่อความปลอดภัยของ
ประเทศชาติ เป็นประโยชน์ส่วนรวม
- สีดา- แต่อาจไม่ปลอดภัยก็ได้ ถ้าเขาเป็นอินท
เสนจริง ... เพราะกรุงไทยหลวงก็คงคุม
แค้น ยกทัพใหญ่มาตีกรุงฉัตรไทยเป็น
การแก้แค้น
- ร่มฟ้า- แต่ทหารของหม่อมฉันได้ขี้นธนูเสียแล้ว
ธนูเหล่านี้เพียงแต่ปลายของมันกรีดผิว
หนังขาด ผู้นั้นก็ไม่มีชีวิตอยู่ได้
- อินทเสน- ท่านเพชรฆาต...มีขอวาของฉันทกุมดาบ
มือซ้ายได้กุมหญิงยอดรัก... หัวใจมันอยู่ที่
ประเทศชาติอย่างนี้แล้ว ท่านจะพาฉันไป
สู่จักรวาลใด... ฉันยินดีทั้งสิ้น
- ร่มฟ้า- ท่านหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ ... ทหาร....

- ภาพ- พระเจ้าจักรไทยพร้อมด้วยเสนาใหญ่และทหารเสด็จออกจากซ้าย
- จักรไทย- หยุด.....
- จักรไทยหันไปมองเหตุการณ์
- จักรไทย- สีดา... นี่เรื่องราวไปยังไงมายังไง
- สีดา- ชายคนนี่คือ คนธรรพ์ สามีหม่อมฉันตาม
ที่ได้กราบทูลไว้เพคะ
- จักรไทย- เขาคืออินทเสน ทหารเอกกรุงไทยหลวงไม่
ใช่หรือ
- สีดา- หม่อมฉันไม่ทราบอะไรมากไปกว่าเขาคือ
คนธรรพ์ สามีหม่อมฉัน
- ร่มฟ้า- เขาชื่ออินทเสน ทหารเอกกรุงไทยหลวง
จระบุรุษ ตัวสำคัญของเราที่พระองค์สั่ง
ให้จับตาย
- จักรไทยมองคนโน้นทีคนนี่ที
- จักรไทย- แล้วเขาเป็นอะไรแน่.....
- อินทเสน- ขอเดชะ พระอาญาไม่พันทเกล้า เป็นทั้ง
สองอย่าง
- สีดา- หม่อมฉันขอถวายข้อพิสูจน์... พี่
คนธรรพ์.... ขอตะกรุดขี้กของพี่ให้ฉัน
- อินทเสนหยิบตะกรุดที่ห้อยออกมา ส่งให้สีดา สีดารับไว้แล้วปลดของตนออกมาเทียบกัน
ถวายแก่
- พระเจ้าจักรไทยโดยคุกเข่า
- ภาพ- พระเจ้าจักรไทยรับแล้วเงยหน้ามองอินทเสนและสีดา
- สีดา- ขอพระองค์ได้ทรงพระกรุณาโปรดให้เป็น
ไปตามคำสัญญา...สามีหม่อมฉันจะทำ
ผิดประการใดๆ ก็ยกโทษให้สิ้น.....ขอได้
โปรดปล่อยเขาพร้อมทั้งหม่อมฉันให้เป็น
อิสระต่อไป
- ร่มฟ้า- พระองค์คงยังไม่ทราบว่า อินทเสนได้ฆ่า
สันติมาทหารเอกของเราตายเสียแล้ว
- จักรไทย- สันติมาตาย....
- ร่มฟ้า- ศพอยู่นั่น

ภาพ- พระเจ้าจักรไทย หันไปมองตามมือชี้

แล้วเดินไปคุกเข่ามอง และเงยหน้า

พูดกับเสนาใหญ่

จักรไทย- จัดการศพสันติมาให้สมเกียรติ

เสนาและทหารเข้ายกศพสันติมาออก

ไปพระเจ้าจักรไทยเสด็จกลับมาขึ้นที่เก่า

จักรไทย- สีดา...ฉันยอมยกโทษทั้งหมดให้คนธรรพ์
สามีของสีดา แต่ฉันจะยอมยกโทษให้กับ
อินทเสนไม่ได้ เพราะเป็นศัตรูทางการ
เมือง

สีดา- แต่พระองค์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจ คงไม่
มีเรื่องใดที่พระองค์ทำไม่ได้ พระองค์จะ
ไม่มีทางโปรดหม่อมฉันบ้างเลยหรือเพคะ

จักรไทย- ยากจริง...สีดา...แต่เอาเถิด เพื่อไม่ให้เสีย
คำพูด ฉันขอตัดสินเป็นกลางให้สีดาเสี่ยง
ทาย... ให้อินทเสนนั้นแหละเป็นตราฐ ซึ่ง
ฉันเชื่อว่าคงมีธรรมในใจดี

สีดา- แล้วแต่จะทรงพระกรุณา

จักรไทย- อินทเสน ... ท่านเป็นทั้งคนธรรพ์และอินท
เสน ให้ท่านกำหนดไว้ในใจว่า ท่านเป็น
อินทเสนที่รู้กายหรือว่าที่ใด .ฉันจะให้สี
ดาทาย ถ้าสีดาทายถูก ฉันจะยกโทษให้
ท่าน แต่ถ้าสีดาทายผิด ท่านก็ต้องตาย
... ข้อสำคัญ ท่านต้องตรง ซึ่งฉันยอมกล้า
พอที่จะให้เกียรติท่านในเรื่องนี้

อินทเสน- เป็นพระมหากุรุณา...ขอเดชะ ...หม่อมฉัน
ได้กำหนดไว้ในใจแล้ว

จักรไทย- สีดา..ทายต่อหน้าคนทั้งปวงว่า ชายคนนี้
เป็นอินทเสนที่กายหรือที่ใจ

- ภาพ- สีดากระอักกระอ่วน เหลียวมองอินทเสน
แล้วหันกลับมามองเจ้าจักรไทยลั้งเล สีดา- หม่อมฉันทนายว่า เขาเป็นอินทเสนที่กาย
เพราะหัวใจเขาย่อมเป็นคนธรรพ์
จักรไทย- ถูกหรือผิด ท่านผู้มีธรรม
- ภาพ- กล้องแพนไปตามตัวละครทุกคนที่แสดง สีหน้าว่าอยากฟังคำตอบจากอินทเสน
ภาพ- เห็นทั้งหมด เพื่อรับคำตอบอินทเสน อินทเสน- ผิด พยะคะ
สีดาผวาเข้ากอดอินทเสนพร้อมกับ
หวีดร้องออกมา
ร่วมฟ้าก้าวเข้ามาหาจักรไทย ร่วมฟ้า- หม่อมฉันขอให้ประหารเขาเดี๋ยวนี้ เพื่อแก้
แค้นแทนสันติมาของเรา
จักรไทย- อินทเสน...ท่านอาจจะบอกก็ได้ว่า สีดา
ถูก... เพราะใครก็ไม่รู้ถึงใจท่าน
อินทเสน- หม่อมฉันอิมอาบซาบซึ่งในพระมหา
กรุณาเต็มเปี่ยม จึงได้ยอมสนองพระ
กรุณากราบทูลเช่นนั้น
- ร่วมฟ้าพูดขัดอีก ร่วมฟ้า- เพื่อรักษาน้ำใจทหารของเรา และรักษา
ความสงบเรียบร้อย หม่อมฉันขอให้การ
เป็นไปตามที่พระองค์ตรัสไว้
- ภาพ- ยังไม่ทันจะได้ตอบประการใด
นายกองคนหนึ่งออกมาจากทางซ้าย นายกอง- คนสอดแนมของเราบอกด่วนมาว่า พระ
เจ้ากรุงละว้ากรีธาทัพจำนวนนับหมื่น ตรง
มายังเมืองหน้าด่านของเราพะยะคะ
ทุกคนตลึง
จักรไทย- ฉันไม่เห็นว่าจะเป็นไปได้
ร่วมฟ้า- ละว้าต้องการขี้น้ำให้เราให้เหล็ก เพราะเรามี
อำนาจขึ้นในสุวรรณภูมิ เขาต้องการรวบรวม
รวมกันขี้น้ำเรา
จักรไทยพึมพำเบา ๆ จักรไทย- พลทหารนับหมื่น.....

- ภาพ- ต่างคนต่างนั่ง พระเจ้าไทยหลวงออก
จากทางซ้าย มีเสนาตาม 2-3 คน
ทุกคนเหลียวไปดู อินทเสนถวายนับ
พระเจ้าไทยหลวง แล้วหันไปทูลฉัตรไทย
- อินทเสน- ขอเดชะ สมเด็จพระเจ้ากรุงไทยหลวง....
..... สมเด็จพระเจ้ากรุงฉัตรไทย
- ภาพ- หันไปทูลไทยหลวง
ไทยหลวงสืบเดินเข้ามาใกล้
ทุกคนตื่นตกตลิ่ง
- ไทยหลวง- พระองค์คงยังไม่ทราบว่ เมืองมลรัฐได้
ตกเป็นของหม่อมฉันเมื่อครึ่งชั่วโมงมานี้
.....อินทเสนทหารเอกของหม่อมฉันได้
พยายามทำงานนี้มาตลอดเวลาหกเดือน
เราทำสำเร็จ จนหม่อมฉันเข้าเมืองมลรัฐ
ได้อย่างสบาย
- ฉัตรไทย- อินทเสน.....
- ไทยหลวง- ถูกแล้วพะยะค่ะ... คนสอดแนมของหม่อม
ฉันไปบอกเมื่อสักครู่ว่ พระองค์กำลังจับ
ไว้ ... หม่อมฉันจึงรีบมาเพื่อขอเจรจาสงบ
ศึก... เพราะ...
- ฉัตรไทย- สงบศึก....
- ไทยหลวง- พะยะค่ะ ... สงบศึกและใครจะทำไมตรีกับ
พระองค์ เพราะคนสอดแนมอีกทางหนึ่ง
มาบอกว่า พระเจ้ากรุงละว้กำลังยกทัพ
มาปราบบรรดาเมืองไทยทั้งหมด
- ฉัตรไทยพยักหน้าช้า ๆ
- ฉัตรไทย- หม่อมฉันยินดีที่จะเป็นมิตรกับพระองค์
- ภาพ- ทั้งสองกษัตริย์ต่างส่งพระแสงดาบให้เสนา
เดินเข้าไปจับมือกันฉันท์มิตร
- ไทยหลวง- หม่อมฉันนึกเสมอว่ การที่พวกเราชาติ
ไทยมากแก่งแย่งชิงอำนาจกัน ย่อมเป็น
การทอนกำลังกันเอง แต่ถ้าเราไทยทั้ง
หมดสามัคคีรวมกันได้ ชาติไทยก็จะเป็น
ปึกแผ่นแน่นหนา อำนาจที่แยกกันจะรวม

กันมีกำลังเข้มแข็งยิ่งขึ้น ขอให้พวกไทย
เราวมกัน เพื่อความมั่นคงของชาติไทย
เราสืบไป

ฉัตรไทย- หม่อมฉันขอเชิญไปปรึกษาการสงคราม
ต่อไป ราชสำนักฉัตรไทยขอต้อนรับพระ
เจ้ากรุงไทยหลวง....ขอเชิญเสด็จ

ตรัสจบ พระเจ้าไทยหลวงเสด็จนำออกไป

ทางซ้าย พระเจ้าฉัตรไทยหันไปทางอินทเสน

ฉัตรไทย- อินทเสน... จัดเรื่องของท่านให้สิ้นให้
เสร็จ...แล้วตามเราไป

(ทุกคนเดินเข้าโรงทางซ้าย)

ดนตรีขึ้นเพลง ครอบงมค์เบา ๆ

อินทเสนเดินเข้าหาสีดา

มีเดียมโคลส

สีดา พี่คนธรรพ์สีดาทนายผิดจริง ๆ หรือ (อินทเสน
ยิ้ม)

จริง ๆ สีดา น้องจะทนายอย่างไร ๆ พี่ก็บอกว่าถูกไม่ได้

ต้องบอกว่าผิดเสมอ...พี่รู้น้ำพระทัยพระเจ้าฉัตรไทย

ว่าพระองค์เป็นลูกผู้ชายคนหนึ่ง จริงไหม สีดา

ร้องเพลงครอบงมค์

มองคันศรอันโค้ง

โค้งตามริมปากงาม

ทำให้ฉันครั่นคร้าม

กว่าศรงามเทพเวที

ลูกศรที่ลั่นจากปาก

หากเป็นเสียงว่ารัก

ใจของฉันก็จัก

ชะโลมด้วยทิพย์วารี

สีดาร้อง

หากเป็นเสียงว่าไม่

ใจก็เหมือนพิษผลาญ

ร้องพร้อมกัน

ชีพฉันคงแหลกลาญ

ด้วยพิษศรราวี่

แต่เธอคงเอ็นดู

ผู้ฝากชีพกับศร

ไม่ขอพรากจากจร

ด้วยรักพร้อมยอมพลี

(อินทเสนโอบกอดสีดา มองดูตากัน ยิ้ม จบเพลง)

เฟดเอ้าท์

จบเรื่อง

ภาคผนวก ฉ

ภาพศิลปินและผู้ทรงคุณวุฒิ

ภาพที่ 81

ท่านหญิงฤดีวรรณ วรวรรณ

(พระชนิษฐาต่างพระมารดาของพระนางเธอลักษมีลาวัณ)

ที่มา : อนุเคราะห์ภาพจากท่านหญิงฤดีวรรณ วรวรรณ

ภาพที่ 82

ม.ร.ว.วรรณพิมล ศรีเทพ ธิดาบุญธรรมในพระนางเธอลักษมีลาวัณ

นั่งอยู่หน้าสุดด้านขวาของภาพ

ที่มา : สำเนาภาพจาก คุณมนิต คเนจร ณ อยุธยา

ภาพที่ 83

คุณมนิต คเนจร ข้าหลวงในพระนางเธอลักษมีลาวัณ
และอดีตนักแสดงในคณะละครปรีดาลัย
ที่มา : บันทึกภาพโดยผู้วิจัย วันที่ 26 กันยายน 2544

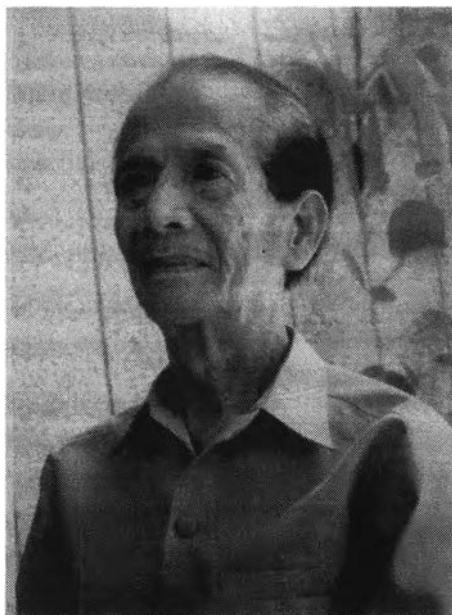
ภาพที่ 84

คุณสำหรี ไชยาคำข้าหลวงในพระนางเธอลักษมีลาวัณ
และอดีตนักแสดงในคณะละครปรีดาลัย
ที่มา : บันทึกภาพโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2545

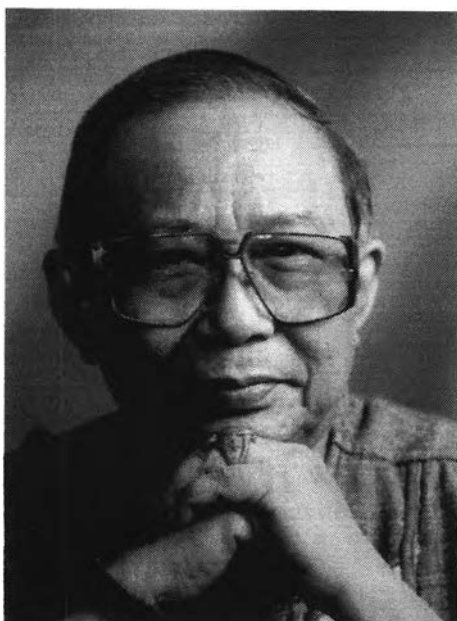
ภาพที่ 85

คุณราตรี สุนทรปักสิน อดีตนางเอกละครของคณะละครปรีดาลัย
ที่มา : บันทึกภาพโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2545

ภาพที่ 86

คุณชาติ เขียมกระสินธ์
นักเขียน และ อดีตคนขายบัตรชมละครของคณะละครปรีดาลัย
ที่มา : อนุเคราะห์ภาพจาก คุณศรีครินทร์ เขียมกระสินธ์

ภาพที่ 87

ครูสุรพล โทณะวนิก

ที่มา : ศิลปินแห่งชาติ ในมุมมองของนิตินกร กรัยวิเชียร (2544 : 87)

ภาพที่ 88

ครูอำนาจ กลัสนิมิ (ครูเนรมิต)

ที่มา : ศิลปินแห่งชาติ ในมุมมองของนิตินกร กรัยวิเชียร (2544 : 76)

ภาพที่ 89

คุณอารีย์ นักดนตรี

ที่มา : โลกมายาของอารีย์ (2546 : 216)

ภาพที่ 90

คุณสุวัฒน์ วรดิลก

ที่มา : ศิลปินแห่งชาติ ในมุมมองของนักนิเวศกร ภัยวิเชียร (2544 : 27)

ภาพที่ 91

ครูสัมพันธ์ พันธุ์มณี

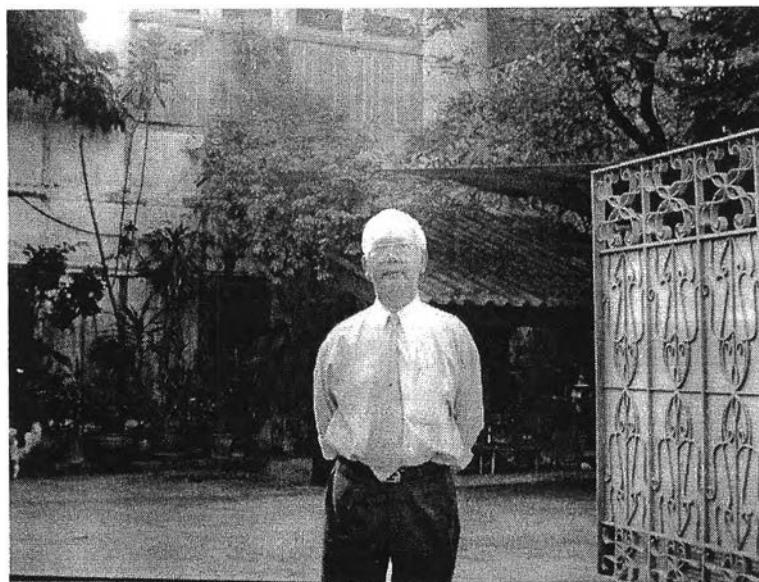
ที่มา : ศิลปินแห่งชาติ ในมุมมองของนิตกร กล้วยวิเชียร (2544 : 101)

ภาพที่ 92

ครูรัตดา ศิลปบรรเลง และผู้วิจัย

ที่มา : บันทึกภาพ ณ บ้านครูรัตดา ศิลปบรรเลง

ภาพที่ 93

คุณลือชา หรุวิวัฒน์

ที่มา : บันทึกภาพ โดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2544

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวปรารณา จุลศิริวัฒนวงศ์ เกิดวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2522 เกิดที่จังหวัดชลบุรี จบการศึกษาปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต จากสาขาวิชานาฏยศิลป์ไทย ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เมื่อปีการศึกษา 2543 และได้เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานาฏยศิลป์ไทย ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2544